

Riana

A black and white portrait of Joseph Fielding Smith, a man with short, dark hair, wearing a dark suit jacket, a white shirt, and a light-colored tie. He is looking slightly to the right of the camera with a neutral expression. The background is a plain, light color.

**Joseph Fielding
Smith: Te tia
Katana ana Ekaretia
ao Ana Euangkerio
Kristo, iteraniba. 32**

**Te Ekaretia i Mexico—
Te Rongorongo ae Kamimi, te Tai ae
e na roko ae Tamaroa, iteraniba. 24**

**2014 Te Botoniango ibukin
te Iwawaki, iteraniba. 50, 52, 53**

**Te Waki ni Kakukurei ae e na Karanaki
ibukin te Otetemanti, iteraniba. 74, 76**

*"Tabeman mai
buakomi a aki kona
n rikirake ibukin baike
a katobibiaki iai, bwa
baika a riki a rangin
matoatoa, kataakim
a rangin matoatoa,
kaririam a rangin
korakora. . . .
Uringnga, boton te
kiebu n ran e rikirake
inanon te kaangaa-
nga, ao ngkai te boto
e tabekarake te kiebu
n ran, e na bouto-
kaiko am onimaki ao
ni karikiko bwa ko na
rikirake inanon te
maiu n tamnei."*

Mary N. Cook, Kauoman ni
Kauntira ngkoa n te Beretitenti
ni Kabuta n Aia Botaki Kairake n
Ataeinaine, "Anchors of Testimony,"
Liahona, Meei 2008, 122.

RONGORONGO

- 4 **Te Rongorongo man te Moan Beretitentii: Te Kabanea n Tamaroa n Tai n Unika te Aroka**
Iroun Beretitenti Dieter F. Uchtdorf
- 7 **Te Rongorongo ni Kakawari n Reirei: Ana Mwakuri Iesu Kristo ae Tabu: Te Katoto**

RONGORONGO AIKA ONOTI N TE BEEBA NI KAONGORA

- 18 **Katauraoi n te Onimaki ao te Kantaninga bwa ko aki ata kanoan te Tai ae Na Roko.**
Iroun Unimwaane M. Russell Ballard
Ti riai n anga ao ni katabui maiura nakon te Tia Kamaiu, n nakonako ma te onimaki ao te mwakuri ma te aki nanokokoraki.

- 24 **Bwaeoniia n Aba Ni Kabane: E a Kaotaki Rongorongon te Ekaretia i Mexico: Man te Kanganga nakon te Korakora**
Iroun Sally Johnson Odekirk
A angananoia ae korakora aomata Aika Itiaki Ni Boong Aika Kaitira i Mexico ni katea te Ekaretia n abaia.

- 32 **Koaua ao te Kakaonimaki: Kaunganano man Maiun ao ana Reirei Joseph Fielding Smith**
Iroun Hoyt W. Brewster Jr.
Kaaaitibo ma te burabeti ni boong aikai ae rang ni bwaati n te beiti-boro ma te nano ae tangira ao ae beku ma te kakaonimaki iroun te Uea.

TAABO NI MWAKURI

- 8 **Te Boki ibukin te Maungatabu n Okitobwa 2013**
- 10 **Ti Taekina Taekan Kristo: Man te Roo nakon te Oota**
E karabaaki te Ara
- 12 **Burabeti n te O Tetemanti: Atam**
- 14 **Reirein te Euangkerio: Te Utu n Atua ae Tabu**
Iroun Beretitenti Gordon B. Hinckley
- 17 **Te Angareirei Ibukin Kakorakoraia Kairake: Karinean te Bong ae te Tabati**
- 38 **Bwanaaia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira**
- 80 **Ni Karokoa Ae Ti A Manga Kaitiboaki: E Kona n Noorai?**
Iroun Teresa Starr

I AON KUNIN TE BOKI

I moa: Tamnein Joseph Fielding Smith are raweaki n Eberi 26, 1910, e aki maan i mwiin katabuakana bwa te Abotoro ngke 33 ana ririki. I nanon kunin te boki mai moa: Tamnei iroun LaRene Porter Gaunt.

42

42 Teimatoa Raoi

Iroun Unimwaane
J. Christopher Lansing

Tera ae kantanginga te Uea bwa ti na karaoia ngkana e a aki kona n reke iroura bwai ake ti kantaningai ma ni miiakin?

Taraia ngkana ko kona ni kunea te Riaona ae karabaaki n te beeba aei.
Te buoka: Rinanon booki aika tabu!

46

46 Katauraoi Bwaintangira ibukin Am Utu n Taai aika Ana roko
Iroun Beretitenti Henry B. Eyring
Baikara bwaintangira aika ko kona ni karekei ngkai ni kaka-bwaiaa am utu nakon taai aika a na roko?

50 Botoniango ibukin te Iwawaki 2014
Man aia Beretitenti ni Kabuta Kairake n Ataeinimwaane ao Kairake n Ataeinaine
Nakomai nakon Kristo, mani kakororaaki Irouna, ao ma ni kakeai mai iroumi bwaai ni kabane aika tiaki aron Atua.

52 Te Tua i aon te Tua: Moronaa i 10:32
Te boto ni iango ibukin te Iwawaki n te ririki aei e reireiniko taekan te kawai nakon te kororaoi.

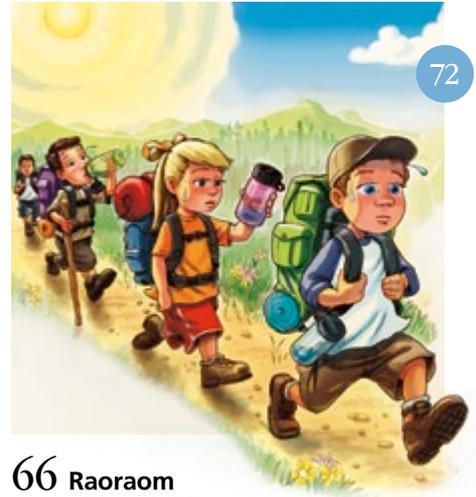
53 Boutita: Nakomai nakon Kristo
54 E Kanga Ataakin te Atua ni Kona ni Bitai?
Iroun Lori Fuller
Reirei aika nimaua aikai n taekan te Atua a kona ni bita aron mai-um—i nanon kawai aika bubura ao aika uarereke.

56 Ibukin Kakorakoraia Kairake: I Bon Ururingnga n Taainako
Iroun Larry M. Gibson
Kakawakinan te bong ae te Tabati bwa e tabu e kaota tabem nakon am berita aika tabu.

58 Ni Karokoirā n te Tokanikai
Iroun Daniel Kawai
Te ataeinimwaane ae ira te kabo n te numera e riai n rinea i marenan kawakinan tabun te bong ae te Tabati ao te katukaki.

59 Nakon Reken Raoi te Titiraki
60 Mwakoron Kakabwaia ni Kauoua
Iroun Brittany Beattie
Ti kona ni karekei kaka-bwaia aika raka ngkana ti ukoukori oin araia ara utu ao ni uotia nakon te tembora.

64 Ara Tabo

72

- 66 Raoraom ni katobibia te Aonaaba: Mahonri ao Ereman mai Mexico**
- 68 Tia Kakoaua ae Onoti: Tera ae nanonaki bwa ko na riki bwa te Kiritian?**
Iroun Unimwane Robert D. Hales
- 69 Raoraom ni katobibia te Aonaaba: Bwatiboti**
- 71 Ara Iteraniba**
- 72 N Ai aron Raoi Booki Aika Tabu!**
Iroun Renae Weight Mackley
A kona booki aika tabu n riki bwa kanga aron maiu ni koaua!
- 74 Te Kakaewenako man te Boki Ae Tabu n te O Tetemanti**
- 77 Te Ri Aantano n Tokanikai**
Iroun Rosemary M. Wixom
Antai ae kona ni kaota te kawai n oki nakon te Tama are i Karawa?
- 78 Karokoa n te Moanrinan n te Mweenga: Te Tama are i Karawa e Katauraoa te Kawai ibukiu bwa N na oki Nakoina**
- 81 Tamnein te Burabeti: Harold B. Lee**

Ana Maekatiin ibukin te Aonaaba Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira ae koreaki n te taetae ni Kiribati

Te Moan Beretitenti: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman:

Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Eteta: Craig A. Cardon

Taan Ibuobuoki: Jose L. Alonso, Mervyn B. Arnold, Shayne M. Bowen, Stanley G. Ellis, Christoffel Golden

Manatia n Tarekita: David T. Warner

Tarekita n Etetorio: Vincent A. Vaughn

Tarekita n Ware: Allan R. Loyborg

Manatia ni Bitinini: Garff Cannon

Manatia n Eteta: R. Val Johnson

Kauoman ni Manatia n Eteta: Ryan Carr

Tia ibuobuoki ni Boreeti: Melissa Zenteno

Koroboki ao te Tiim n Tiribure: Susan Barrett, Brittany Beattie, David Dickson, David A. Edwards, Matthew D. Flitton, Mindy Raye Friedman, Lori Fuller, Garry H. Garff, LaRene Porter Gaunt, Jennifer Grace Jones, Michael R. Morris, Sally Johnson Odekirik, Joshua J. Perkey, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Paul VanDenBerghe, Marissa Widdison

Manatia n Tarekita ni Korobanna: J. Scott Knudsen

Tarekita ni Korobanna: Tadd R. Peterson

Tiim ni Korobanna: Jeanette Andrews, Fay P. Andrus, C. Kimball Bott, Thomas Child, Nate Gines, Colleen Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren, Scott M. Mooy, Mark W. Robison, Brad Teare, K. Nicole Walkenhorst

Intellectual Property Coordinator: Collette Nebeker Aune

Manatia ni Karaobwai: Jane Ann Peters

Tiim ni Karaobwai: Kevin C. Banks, Connie Bowthorpe Bridge, Julie Burdett, Bryan W. Gygi, Denise Kirby, Ginny J. Nilson, Gayle Tate Rafferty

Imwaa in te Marooro: Jeff L. Martin

Tarekita ni Boreeti: Craig K. Sedgwick

Tarekita n Tibwatibwa: Stephen R. Christiansen

Ibukin kabwakamwane ao boon taian Maekatiin i tinanikun Amerika ao Kanata, taraa te kabanea ni iteraniba n ana tabo te rongorongoro ke kawara ana tabo n tibwatibwa ana Ekaretia i aon abam. Ma tiaki ti ngaia ma ibukin titiraki ni kaeti ma Boon te Maekatiin i aon Kiribati, kawara, tareboon ke koroboki naon Biromina Toromon Tareboon (Tarawa) (686) 21-602 Baekiti (Fax): (686) 22-462, Atureeti: P.O. Box 278 Bikenibeu, Tarawa, Kiribati. Te mwane ae e na kakabwakaaki ibukin boon te maekatiin bon 50 te tiantin n (teuana te kaobi).

Kanakoi bwaai aika a na boretiaki ao titiraki nakon aonrain n te liahona.lds.org; ni meerinna nakon te *Liahona*, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; ke i-meeri nakon: liahona@ldschurch.org.

Te *Riaona* (nanon te taeka aei n ana Boki Moomon te "kambwati" ke te "tia kaota te kawai") e boretiaki te Maekatiin n te Aonaaba n te taetae n Aitian, Aitirantika, Angkare, Armenia, Arobania, Baorokaeria, Biiti, Binran, Bislama, Booran, Botukare, Buranti, Engiran, Etitionia, Greek, Intonitia, Itare, Kamboria, Kiribati, Korea, Korotian, Kuebuano, Malagasy, Matiare, Mongolian, Naetaraen, Noueei, Rativia, Rituaana, Roumania, Rutia, Swahili, Taai, Taiti, Takaroko, Tamoaa, Tenimwake, Tiabaan, Tiaina, Tiaman, Tibeen, Tiekoo, Tirowenia (Slovenia), Tiwiten, Tonga, Ukureinia, Urdu, ao Vietemaem. (A kakaokoro tain taian taetae nako.)

© 2014 man Intellectual Reserve Inc., A kawakinaki inaomata ni Kabane Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukia aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. E boretiaki n te U.S.A.

Koroboki ao tamnei nako te *Riaona* a kona ni karaoaki katootoia ibukin bootaki aika uarereke, kabonganaaki ibukin te aki karekemwane n te ekaretia ke te mwenga. Korotamnei n aki katootongaki ngkana iai tuua ake a kaotaki n aron taekan te korobanna. Titiraki a riari ni koreaki nakon Intellectual Property Office, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150, USA e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

January 2014 Vol. 17 No. 1 (USPS 311-480) LIAHONA Kiribati, (ISSN 1096-5130), is published four times a year (January, April, July, and October) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year; Canada, \$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address *must* be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (see DMM 707.4.12.5). NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES: Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

Iango Ibukin Botakin te Utu n te Tairiki

lai n te atuniango aio rongorongoro ao mwakuri ake a kona ni kamanenaaki ibukin botakin te utu n te tairiki. lai uoua iango aika imwina.

KAMARATA N TE KOROTAMNEI IROUN CODY BELL

“Katauraoran Bwaintangira ibukin Am Utu nakon Taai Aika Ana Roko,”

iteraniba 46: Imwiin warekan ana rongorongoro Beretitenti Eyring, iangoia ni karaoa te kaotioti n te utu iaon te kaoti tarena ike a kona kaaro ao ataei n tibwai iai aia tarena. Imwiin are a bane n tia ni kaoti aia tarena, a kona kaaro ni kabwarabwarai kawai ake a na kona aia tarena ni kakabwaia te utu iai. A kona ni kaooia ataei ni kaongoiia bwa a kanga aia tarena ni kakabwaia te utu iai—ao a na kanga n te taina ni kakabwaiaia aia utu n taai aika a na roko. A bae kaaro ni kona ni kaungaia ataei ni katei kouru ni kateimatoaia ni karikirakei aia tarena.

“Te Kakaewenako man te Boki Ae Tabu n te O Tetemanti,”

iteraniba 74: Iangoia ni wakina te kakaewenako n te wareware n te O Tetemanti n te utu. Ko kona ni kanakoa te tiaata ae karanaki ke boretia teuana te katoto man liahona.lds.org ni mwaakena rikiraken iai mwiin am wareware. Wareka ao maroroakin booki aika tabu aika katauaki bwa a na warekaki n te utu ao iangoa karaoan te baire i aon katiaan te kakaewenako n te wareware ni katoa wiiki n te ririki aei.

N OIN AM TAETAE

Te *Riaona* ao tabeua bokin te Ekaretia a kona ni karekeaki n taetae aika bati man languages.lds.org.

ATUN RONGORONGO N TE BEEBA NI KAONGORA AEI

Nambwa a tei ibukin te moan iteraniba n te beeba ni kaongora.

Ana Boki Moomon, 38

Ataei, 41

Babaire ni kamaii, 78

Berita aika Tabu, 56, 58

Boto n iango ibukin te

Iwawaki, 50, 52, 53

Bwaeoniia, 24

Bwaiwbwai, 24, 32

Bwakan Atam, 12

Iesu Kristo, 7, 14, 50, 52,

54, 56, 68

Kainikatonga, 10

Kantaninga, 18

Kataaki, 42

Kauaoki, 18

Kaubwai, 18

Kiritian, 40, 68

Koaua, 64

Kororaoui, 50, 52

Kouru, 4, 18, 46

Lee, Harold B., 81

Mamate, 12, 42, 78

Mexico, 24, 39, 66

Mwakuri n Ibuobuoki, 40

Mwakuri ni Kamaii, 4,

10, 14, 54

Mwakuri ni mitinare,

38, 59

Nanorinano, 10

Onimaki, 18

O Tetemanti, 12, 74

Rairannano, 4, 10, 46

Raoui, 41

Rongorongon te utu,
60, 64

Smith, Joseph Fielding,
32

Tabati, 17, 56, 58

Taian Atua, 14, 54

Tamnei ae Raouiroi, 14, 40,
54, 64, 81

Tataro, 64

Teimatoa, 42, 72

Te Katoto, 7

Tembora, 24, 39, 60

Te Tama are i Karawa, 14,
54, 77, 78, 80

Te Utu, 46, 60, 64

**Iroun Beretitenti
Dieter F. Uchtdorf**

Kauoman ni Kauntira
n te Moan Beretitenti

TE KABANEA N TAMAROA N TAIN Unika te Aroka

I Rome n taai akekei, Janus ngaia bon atuan moan bwaai. E kaotaki bannana n tainako ma uoua ubuna—teuana e tarai taai aika a tia n nako, ao are teuana e tarai taai aika a na roko. Tabeua taetae a arana te namwakaina ae Tianuare bwa ingoana ibukina bwa moan te ririki bon te tai n uriuring irarikin te tai ni babaire.

Nga ma nga n ririki imwina, a mwaiti katei ni kabuta te aonaaba aika reitanako te katei ni karaoan kouru ibukin oin rikirakeia n te ririki ae boou. E koaua ae katean te kouru ibukin oin rikirakem e bebete—ma karaoan nanona bon te bwai ae kaokoro.

Temanna te mwane are e a tia ni karinani mwaitin ana kouru ibukin rikirakena n te Ririki ae Boou e namakina te kukurei ibukin rikirakena. E iango i bon irouna, “Ni karokoa ngkai, I a tia ni kawakina au taeka bwa N na kauarekeka kanau, N na aki manga un, I a ira raoi au kataumwane, ao n tuai ni manga ngureakina taekan aia kamea kaain rarikiu. Ma te bong aei bon Tianuare 2 ao e tibwa toki beeron te tai bwa ai te tai n teirake man au kainiwene. E na reke bwa te kakai ngkana I teimatoa n iri ni kabane nanon au kouru.”

Moanna mai Moana

Iai te bwai ae rang ni kantaningaaki ibukin te waaki ae boou. Au kantaninga n te tai teuana ke tetaina ti bane n tangiria ni manga moanna mai moana n akea taian kaairua ke kantaninga ake mai mwaaaina.

I tangiria ni karekea te kaombiuta ae boou ma ana ate turaaiu ae itiaki ao ae matoatoa. N te tai aei e mwakuri raoi. Ma inanon boong ma wiiki aika a nako ao n ririkiraken mwaiti riki burokuraem aika karinaki (tabeua n oin nanom, ao tabeua tiaki n oin nanom), n tokina te kaombiuta e a

moanna n nakobuaka, ao bwaai ake e kakaraoi ni waekoa mai mwaaaina a rangin ni waeremweremwe. N tabetai e a bon aki mwakuri. Kataakin kamauiakina e a riki bwa te mwakuri teuana n te auti ngkai e a kainnana te hard drive ni mangongaon kanoana n rongorongo ake akea manenaia ao bwaina ake aki bongana. Iai taai ngkana ti ngaia kawaina ae kona ni karaoaki bwa e na kamaunaki kanoan te kaombiuta ao ni manga karina ana tititem ae boou ao ni moanna mai moana.

A kona aomata ni karawawataki ma taian maaku, nano-uoua, ao bukibuki aika aki eti. Kaairua ake ti a tia ni karaoi (n nanom ao n tiaki n nanom) e kona ni karawawataira ni karokoa te tai are e a tara ni kaangaanga karaoan te bwai ae ti ataia ae ti riai ni karaoia.

N te bwai ae te bure, iai te kawai ae moan te tamaroa ae atongaki bwa te rairannano are e kariaira bwa ti na kaitiaki bwain nanora are e kamangaai nanora. Te euangkerio, rinanon Ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo ae kamimi man ibuobuoki, e kaota te kawai nakoira bwa ti na kaitiaki tamneira man mabubun te bure ao n riki kanga ai aron te ataei ae boou, itiaki, ao n akea ana bure.

Ma tabeua bwaai a kawaeremweira ao n tauira, ni kariki iango aika akea uaaia ao mwakuri ake a karawawataira bwa ti na aki kona ni waaki.

Karirikara Bwa Kabanea n Tamaroa Ae Ti Kona n Riki Nako Iai

Katean kouru bon te mwakuri ae uaana. Ti ataia bwa iai ana kouru Tamara are i Karawa ibukina bwa E a tia n tuangira bwa Ana mwakuri ao mimitongina bon “uotakin te aki mamate ao te maiu are akea tokina iroun te aomata” (Moses 1:39).

REIREI MAN TE RONGORONGO AEI

Beretitenti Uchtdorf e kabwarabwara bwa ngkana ti aki kakoroi nanon ara kouru, “ti kona ni kakorakoraaki. . . .

E ngae ngkana ti kabwaka ni karokoirā n te tia, ti reitakinakoan te mwananga are e na kakorakoirā riki nakon arora are mai mwaaina. Tuangiia kaain te utu bwa a na tibwaa aia atatai n aron te bwai are a reiaikina riki man rinanoana nakon are man mwiina, n aron banen am tai man te reirei ao ni karekea te kaniwanga.

E kona oin ara kouru n uota te kabanea n tamaroa inanora. Ma, teuana te bwai ae urua aron ara mwakuri ni karaoi ao ni wakin ara kouru bon te iremwe. N tabetai ti mwarara ni waki, n tataninga te tai ae riai ni wakinaki iai—moanibongin te ririki ae boou, moan tain te tiamwa, ngkana ti a weteaki bwa bitioibi ke te beretitenti n te Bootaki n Aine, imwin ae a reirei iai ataei, i mwin motirawara man te mwakuri.

Ko aki tangira te beeba ni kakao imwaain ae ko wakin am kouru aika raoiroi. Ko aki kainnanao te tataninga ibukin te kariaiakaki n riki bwa te

aomata are ko karikaki nako iai. Ko aki kainnanao te tataningaa kaoakim nakon te nakoā n te Ekaretia.

Ti kona n tabetai ni kabanebukai ririkin maiura n tataninga bwa ti rineaki (tara D&C 121:34–36). Ma anne te katautau ae bure. Ko a tia ni kaman rineaki!

Inanon maiu I a tia ni kabanei tairiki n aki mamatu n raraoma ibukin kangaanga, tabeaianga, ke rawawatau. N aki tabeakinna bwa buakakara bwai n taraakiia, e kaungaaki nanou ma te kantaninga ae te bong ae boou ana nakoraoi riki.

Ni kabane boong aika boou, e na

roko te karangaina ae boou—tiaki ti ibukin te aonaaba ma bon ibukira naba. Ao rokon te bong ae boou e roko te waaki ae boou—te tai are ti manga waaki iai mai i moana.

Ma Tera Ngkana Ti Aki Kakorao Bukina?

N tabetai te bwai ae tauira bon te maaku. Ti kona ni maaku bwa ti taku bwa ti na aki tokanikai, bwa ti na bon tokanikai, bwa ti na aki mwengaraoi, bwa te tokanikai e na bitira, ke e na bitiiā aomta aika ti tangiriā.

Ai ngaia ae ti tataninga. Ke ni bwarannano.

Te bwai teuana are ti kainnanaoia n uringnga ngkana ti katei ara kouru bon aei: Ti kuri ni koaua iai bwa ti na aki nakoraoi—i nanon te tai ae aki maan. Ma irarikin are te bwarannano, ti kona n anganaki te korakora ibukina bwa te ota aei e kanakoa rawawatan te riki ni kororaoi n te tai aei. E kakoauaki man moan bwaai bwa n te tai teuana ke tetaina, ti na aki kona ni kakoro ni nanon bwaai aika ti a tia ni mwiokoaki nako iai. Ataakin aei mai moana e kanakoi angiin kamimi ao te bwarannano man aki koron bukiia.

Ngkana ti waaki ni karaoi ara kouru n te kawai aei, aki koron bukiia e na

aki tiatianiira. Uringnga, e ngae ngkana ti aki roko nakon tokin kawaira ke te tabo are ti na nako iai ngkengkei naba, ti na bae n tia ni karaoa te rikirake inanon te kawai are e na kairiiri nako iai.

Ao anne ae kakawaki—e korakora nanona.

E ngae ngkana ti kabwaka ni karokoiri n te tia, ti reitakinakon te mwananga are e na kakorakoraira riki nakon arora are mai mwaaina.

Te Kabanea n Raoiroi n Tai ni Waki Boni Ngkai

E taku te taeka n rabakau ae rang ni maan, “Te kabanea n

tamaroa n tai n unika te aroka bon 20 te ririki n nako. Te kabanea n raoiroi n te kauoua n tai boni ngkai.”

Iai te bwai ae kamimi ao ni kantaningaki ibukin te taeka *ngkai*. Iai te bwai ae rang ni kakorakora ibukin te koaua are ngkana ti rineia bwa ti na baireia ngkai, ti kona ni waakirake n te tai naba aei.

Ngkai aio te kabanea n raoiroi n tai ni moanna ni karaoiko bwa te aomata ae ti a tangiria bwa e na riki n aekakina—tiaki ti 20 te ririki man te tai aei ma ibukin naba te tai ae akea tokina. ■

KAIRAKE

Riki Bwa Ngkoe Te Kabanea N Raoiroi—Moanna Ngkai

Beretitenti Uchtdorf e reirei bwa “a kona ara kouru ni kaota te kabanea n tamaroa i nanora.” Iangoia ni katei tabeua am kouru ni mwakoron maium uoua ke teniua, n aron marurungin rabwatam, marurungin tamneim, ao am iraorao, n aron te katoto. Baikara tokenikai aika ko tangiri ni karekei ni mwakoro aikai n te ririki aei? Ngkana ko tataromwaaka n iangoi tabeua kouru, kakoaua bwa a kona ni korobukiia ma e tangiriko bwa ko na rikirake. N am tienoro, kabwarabwarai raoi am kouru n te aro bwa ko aonga ni kona n nora am konabwai ngkana e a bane teuana te ririki.

Tataromwaaka ni kamatebwaia te bwai n reirei aei ao ukeria n ataia bwa tera ae e na ti-bwaaki. E na kanga atakin maiun ao ana mwakuri te Tia Kamaiu ni karikirakea am onimaki Irouna ao ni kakabwaiia naake ko tararuata rinamon te kakawari n reirei? Ibukin rongorongo riki tabeua, nakon reliefsociety.lds.org.

Ana Mwakuri Iesu Kristo ae Tabu: Te Katoto

Aio mwakoron te Rongorongo ni Kakawari n Reirei are e kaota iai anuan ana mition te Tia Kamaiu.

Ngkai ti a ataia bwa Iesu Kristo bon ara banna ni katoto ni bwaai ni kabane, ti kona ni karekei nanora n Iria. A onrake booki aika tabu ma kunganganano ibukira bwa ti na ira mwane kan Kristo. Nakoia tenaan Nibwaite, e taku Kristo, “Bwa mwakuri ake kam noorai ni karaoi ao anne ae kam riai naba ni karaoi” (3 Nibwaai 27:21). Nakon Toma, e taku Iesu, “Boni Ngai te kawai, ao te koaua, ao te maiu: akea ane nako n te Tama, bwa ti i Irou” (Ioane 14:6).

N te bong aei a kauringira ara tia kairiiri bwa ti na katea te Tia Kamaiu bwa ara banna ni katoto. Linda K. Burton, te beretitenti ni kabuta n te Bootaki n Aine, e taku, “Ngkana ngaira n tatabemanira nako iai iro-ura reirei n te Mwakuri ni Kamaiu ni koreaki i kabin nanora, ngkanne ti na riki bwa aekan aomata aika e tangiria te Uea bwa ti na katotong.”¹

Beretitenti Thomas S. Monson e

taku, “Ara Uea ao ara Tia Kamaiu, Iesu Kristo, bon ara Katoto ao korakorara.”²

Ti a kakaai arora ni kaanirara nakon Iesu Kristo, ni karinei Ana tua, ao ni mwakuri korakora bwa ti aonga n oki nakon Tamara are i Karawa.

Man Koroboki aika tabu

2 Nibwaai 31:16; Aramwa 17:11;
3 Nibwaai 27:27; Moronaai 7:48

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Linda K. Burton, “Is Faith in the Atonement of Jesus Christ Written in Our Hearts?” *Riaona*, Nobembwa 2012, 114.
2. Thomas S. Monson, “Meeting Life’s Challenges,” *Ensign*, Nobembwa 1993, 71.
3. “How Great the Wisdom and the Love,” *Boki n Anene*, no. 195.
4. Dieter F. Uchtdorf, “Happiness, Your Heritage,” *Riaona*, Nobembwa 2008, 120.

Onimaki, Utu, Buoka

Man Rongorongora

“E kanikinaea te kawai ao e kaira te kawai,” e koroboki Eliza R. Snow, te kauoman ni beretitenti ni kabuta n te Bootaki n Aine, ibukin ana mwakuri iaon te aba Iesu Kristo.³ E kawariia n tatabemania—temanna imwiin temanna. E reireinira bwa ti riai ni kitania ake ruangaun ma ruaman ni kamaiua are e bua (tara Ruka 15:3–7). E kamaiuia ao e reireinira n tatabemania, riki ni karekea ana tai ibukiia aomata aika uanao n te mwaiti ae 2,500 te aomata (tara 3 Nibwaai 11:13–15; 17:25).

Ibuakoia aine Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira, Beretitenti Dieter F. Uchtdorf, Kauoman Tia Ibuobuoki n te Moan Beretitenti, e taku: “Ngkami aine aika kam tikiraoi aika kam anga te mwakuri n nanoanga nakoia tabeman ibukin bukina aika a korakora riki nakon are ko tangiria ibukin oin kabwaiia. N aei ko ira ana katoto te Tia Kamaiu iai. . . . Ana iango n taai nako aio bon te buobuokiia tabeman.”⁴

Tera ae I Kona ni Karaoia?

1. Bukin tera ao e kanga n riki Iesu Kristo bwa au banna ni katoto?
2. E kanga buokaia aine aika I kawariia e buokai n ira te Tia Kamaiu?

TE BOKI IBUKIN TE MAUNGATABU N OKITOBWA 2013

Tera are I a tia n taekinna Ngai te Uea, ao I bon taekinna, . . . ngkana boni man bwanaau ke man bwanaaia Au toro, bon tii te arona (D&C 1:38).

Ngkai ko a manga rinanon te maungatabu ni kabuta ibukin Okitobwa 2013, ko kona ni kabonganai iteraniba aikai (ao Booki ni maungatabu ibukin rongorongon n taai aika a na roko) ni buokiko ni kamatebwai ao ni kamwakuri aia reirei burabeti aika a tibwa tia n nako ao abotoro aika a maiu ao tabeman taan kairiiri n te Ekaretia.

Aia taetae ni Berita Burabeti: Kaitaraan Kangaanga

Tamara are i Karawa, e anganiira ae bati bwa ti na kukurei inanon, e ataia naba bwa ti na reiakinaki ao n rikirake ao ni korakora ngkai ti kaitarai ao n tokanikai rinanon kangaanga ake ti kaitarai. Ti ataia bwa iai n tabetai ae ti kona n rinanon te nanokawaki n te uruaki n nano, ngkana ti namakina te aki kukurei, ao ngkana ti kataaki nakon ara kona. Ma e ngae n anne, a roko kangaanga nakoira bwa a na bitiira nakon ae tamaroa, ni manga kaeta maiura n te kawai are e reireiniira iai Tamara are i Karawa, ao n riki bwa te bwai ae kao-koro man arora ngkoa—n tamaroa riki

nakon arora ngkoa, n rangin oota riki nakon arora ngkoa, n nananoanga riki nakon arora ngkoa ma korakoran riki ara kakoaua n aron are ma imwaina.

“Aei bukin ara kantaninga—ni wakinako ao n tokanikai, eng, ma n riki naba ni kaitiakaki tamneira ngkai ti kakaai angara rinanon kawai aika oota ao ni kananokawaki. Ngke arona bwa akea te kataaki ma te tokanikai ao kangaanga ake a taobaraeaki, ti na bon tiku n arora ae ngkai, ma te karaurau ke akea te rikirake n ara kouru ibukin te maiu ae akea tokina.”

Beretitenti Thomas S. Monson, “N na Aki Bwaka Mai Roum, Ke Ni Kitaniko,” *Liahona*, Nobembwa. 2013, 87.

Warekia, mataku, ke kakauongo nakon taian maroro n te maungatabu ni kabuta, kawara conference.lds.org. Tera aroia am utu ni kamwakuri bwaike ko reiakin man te maungatabu ni kabuta? Imeeri nakoira n liahona@ldschurch.org.

Taian Kaeka Ibukim

Ni katoa maungatabu, burabeti ao abotoro a anga taian kaeka aika roko mai karawa nakon aia titiraki membwa ngkana iai. Kabongana te rongorongon are n Nobemba 2013 ke nakon conference.lds.org ibukin kakaean kaeka nakon titiraki aikai:

- Tera tuua ake ti reiakin inanon Taekan te Onimaki? Tara L. Tom Perry, “Tuua ao Reirei Inanon Taekan te Onimaki.”
- Ti na kanga ni karekerekeira ma te mwakuri ni mitinare ngkana ti namakina te maaku? Tara M. Russell Ballard, “Katuka Am Onimaki Iroun te Uea.”
- Tera bukin kabonganaan te Kabwianibwai? Tara David A. Bednar, “Mataroan Nako Karawa.”
- E kanga te bure ao te kaitara n roota inaomatara ao ni kairaki nakon te tautoronaki? Tara Quentin. L. Cook, “Ana bwae-bwaeti Ieremia: Tarataraingkami man te Tautoronaki.”

NAKO AO KARAOIA

Unimwane Robert D. Hales man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman e reirei bwa te kaka-bwaia ae korakora man te maungatabu a na roko ngkana:

1. "Ti Ikotaki n ongora n ana taeka te Uea."

2. "N okirikaaki nakon mweengara ni maiuakin."

Man te "Maungatabu ni Kabuta: Kakorakoraan te Onimaki ao te Kakoaua," *Liahona*, Nobembwa. 2013, 7.

AIA TAEKA BURABETI IAOIA AINE AO TE NAKOANIBONGA

E titiraki Unimwaane Neil. L. Andersen man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman: "Bukin tera a karaoki otenanti n te nakoanibonga irouia mwaane? . . .

"Ni koauana n aron ae ti ataia ana tangira te Atua bon ti te 'aronā' ibukiia Natina mwaane ao aine, ti ataia naba bwa E aki karika te mwaane ao te aine n ti te arona. Ti ataia bwa karikara bwa te mwaane ke te aine e rangin kakawaki n aron maiura n rabwata ae e mamate ao ni kinakina n aki toki ao oin bukina. Katabeaki aika tabu a tia ni bane n anganaki mwaane ao aine.

"Ti atai annemai moana, te Uea e kamatoa bwa e kanga Ana nakoanibonga ni waakinaki."

N tokin bwaai aika a na taraki 12 n ana marooro, Unimwane Andersen are e taekina iai burabeti ake tabe-man are a kaeka nakon te titiraki aei. E taku Beretitenti Gordon B. Hinckley (1910–2008), "Bon te Uea ae baireia bwa mwaane inanon Ana Ekaretia a riai n taua te nakoanibonga." E taku Unimwaane M. Russell Ballard man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, "Te Uea e aki kaotia bwa bukin tera E katea Ana Ekaretia n aron ae e kateia n te bong aei."

Man te "Mwaaka n te Nakoanibonga," *Liahona*, Nobembwa. 2013, 92.

KANOAI TAIAN BWANGABWANGA

1. "Taan kawakin berita bon taan _____ tuua!" (Linda K. Burton, "Te Mwaaka, Kimareirei, ao te Tangira are e roko man Kawakinan Berita aika Tabu" *Liahona*, Nobembwa. 2013, 113).
2. "A mwaiti, aika aki ataia, ma a kairaki iroun te Uea nakon taabo aika ake a kona n ongo iai te _____ ao n roko nakon Ana _____" (Gérald Caussé, "Tiaki Aomata lanena Ngkami Ngkai," *Liahona*, Nobembwa. 2013, 50).
3. "E mwaaka roiroi riki te raoiroi nakon te _____" (Boyd K. Packer, "Te King Nakon Kamanoan te Tamnei," *Liahona*, Nobembwa. 2013, 27).
4. "Ni kanakoa te kaokoroaki imarenan te mwaane ao te aine, ti kabua te kaokoro, bwaintangira aika kakaokoro iroun te _____ ao te _____ are ni bootaki a karekea ae korakora riki" (D. Todd Christofferson, "Korakoraia Aine Ae Tamaroa," *Liahona*, Nobembwa. 2013, 31).

Kaekaia: 1. tua; 2. euangkerio, nana, 3. buakaka, 4. mwaane, aine.

MAN TE RO NAKON TE OOTA

Ti kona n ataia ma te koaua n te tai are a ro iai maiura bwa e kona lesu Kristo ni bita te ro anne nakon te oota ngkana ti rairannano ni koaua.

Te Ara ae tauaki

I ai taai inanon ngke I namakinna are kanga akea te kantaninga ibukiu bwa N na kukurei ke n oki nakon Tamara are i Karawa. Tabeua te ririki n nako I katinanikuaki man te Ekaretia. I a tia ni maiuakina te maiu ni kainikatonga ao ni bure ao n tia n rootaki n ae korakora ibukin au mwakuri. Kabaeakiu nakon te aine ae I tangira e aki korobukina, au reitaki ma tabeman e bon aki nakoraai, ao I aki kukurei.

E ngae ngke I a tia n rineia bwa N na bwaina te nanorinano e maan imwaa in te tai anne, I kairoroaki bwa N na nanorinano ao n ukera karaoan nanon te Uea. I moanna ni wareki booki aika tabu n tai nako, n tataro n tai nako, ao ni kataia ni buokiia tabeman. I kataia ni kanakoroa te reitaki are I a tia ni kaaakea bonganana n taai aika nako, n ikotaki ma au reitaki ma te Tama are i Karawa. I tangira raai te bitaki n nano.

E karangaina ngke I buti nakon te reirei n te bong teuana, ao e tuai oti. E a ota mainiku n oraitan ao e ro maeao, ma namwakaina are tabwanin n ruo rikaaki mai bukina. I a tia

ni karikirakea te katei n reitaki ma Tamau are i Karawa n au tai ni buti. Ngke I tataro n au tai ni buti aei, au iango e kabebeteaki, ao te kantaninga ae boou e katukaki inanou.

I namakinna bwa e rikirake n ota maiu ao ni waekoa rikiraken

otamwaakana riki, kanga aron otan te oraitan mai mainiku. Te ro e tabe ni bubua, ao au bure, are kanga buburan namwakaina are tabwanin, a tabe ni maunanako. A tuai maunanako, ma I ataia bwa a na waekoa ni buanako ngkana I kateimatoa au rairannano ni

TE KUKUREI RINANON TE RAIRANNANO

“Ti ota n ingaingan nanon Tamara are i Karawa n ara kekeiaki ni kabane n okirana? Bwa e ngae ngke ti rang n raroanako, e butimwaea rairakira nakoina. Ti karekea iroura te kimwareirei n te tai are e karau nanora ana tangira ara Tia Kamaiu bwa ti bon kona n riki n itiaki, bwa n tetaina ti na manga mena ni mwengara. Te kukurei aio e reke ti rinanon karaoan te rairannano.

“Ngkana ti katikui bwaai aika bure ao ni kamwakura te onimaki iroun lesu Kristo, ti karekea kabwaraan ara bure. Ti namakinna bwa ara Tia Kamaiu e karaai ibukira bwaai aika ti aki kona ni karaai iroura.”

Unimwaane Neil L. Andersen man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, “The Joy of Becoming Clean,” *Ensign*, Eberi. 1995, 51.

koaua. Iai au kantaninga bwa n taina e na otanako maiu kanga ranean te tawanou.

N ikotaki ma te tai ao ngkana I tataro ibukin te tangira ibukin Tamau are i Karawa ao tabeman, I moanna n nanorinano riki. Te rikirake n nanorinano e kairai nakon te beku ibukin te Atua ao tabeman n aki ti iangoai, ao au kantaninga ibukin te maiu are akea tokina ao nakoraoin te tai ae na roko e kaboouaki ao ni manga kakorakoraaki riki. Ngkai e a rikirake te kantaninga anne, ai ti tearona naba ma au onimaki bwa au Tia Kamaiu, Iesu Kristo, iai korakorana ni kamaiuai ao ni kaitiakai man au bure ni kabane. I ataiia bwa ana taeka Moomon a bane ni koaua: “Kam na karekea te kantaninga rinanon ana mwakuri ni kamaiu Kristo ao mwaakan mangautina, bwa kam na kateirakeaki nakon te maiu are akea tokina” (Moronaai 7:41). ■

BAIKARA KAWAIN TE RAIRANNANO?

Te burabeti Eremana e reirei bwa iai kawain te rairannano:

“E bon koaua bwa te Uea e na roko ni kaboiiia ana botanaomata, ma . . . e na aki roko ni kaboiiia inanon aia bure, ma e na kaboiiia man aia bure.

“Ao iai mwaakana are e anganaki mairoun te Tama bwa e na kaboiiia man aia bure ibukin te rairannano; ngaia are e a tia ni kanakoia anera bwa a na tataekina rongorongon aron kawain te rairannano, are e kairiri nakon mwaakan te Tia Kaboomwi, nakon kamaiuan tamneia” (Ereman 5:10–11; kamatata a kairaki).

langoia ni kamatebwai koroboki aikai n atai riki tabeua aron bwaai aikanne: I-Rom 3:23; 1 Nibwaa 10:21; 2 Nibwaa 2:8; Motiaea 4:9–10; Doctrine ao Covenants 58:42–43.

Ti butimwaa rongorongon am atatai n te euangkerio aika kaineti ma ana mwakuri ao ana mition te Tia Kamaiu. Atun rongorongon aika butimwaeaki n aron te Mwakuri ni Kamaiu, te akoi, te kamaiu, te kantaninga, ke te rairannano. Taiaoka kataua am koroboki nakon 600 te taeka, korea taekana ae kangai “Ti Taekina taekan Kristo,” ao kanakoa nakon liahona.lds.org ke kanakoa n te imeeri nakon liahona@ldschurch.org.

ATAM

*"A tia aomata tabeman n rang n irekereke n te baire ni kamaiu . . . nakon te mwaane ae Atam."*¹

Angiia aomata a kinaai bwa te moan aomata ngai ni maeka iaon te aonaaba, ma a mwaiti aika aki ataia ae iai tabeu ae onoti imwaain are I ruo nakomai nakon te aonaaba. N te maiu imwain te maiu aei, I kairiia ana taanga ni Buaka te Atua ni kaitaraiia ana taanga ni buaka Taatan n te buaka i Karawa,² ao I buoka Iesu Kristo ni karika te aonaba.³ I kinaaki ngkoa n arau ae Michael, are nanona temanna "ae katotonga te Atua."⁴

E rineai te Atua bwa te moan aomata n te aonaaba ao e kamaekaa ni n te Ne n aroka are Eten, te bwaretaiti ma kaina ao manna aika mwaiti ma ni kakaokoro. Euka nako nanou "te ikeike ni maiu"⁵ ao e anganai te ara ae boou: Atam.⁶

Te Atua e tuanga kaainabau, Ewa, ao ngai bwa ti na aki amwarake man te kai n ata te raoiroi ma te buakaka.⁷ Ngkana ti aki kana uaan te kai, ti kona ni maeka n te onaroka iai n aki toki, ma ti na aki kona ni "waki nako man ataakin kaitaraan bwaai n te maiu ae mamate"⁸ ke ni karikiia natira.⁹ Ara bwai karaoan te rinerine.

Ibukina bwa ti karaoa te rinerine bwa ti na kana uaan te kai, ti riai ni kitana te o-n- aroka ao n nako mai matan te Atua. Aio are e ataaki n arana

ae te Bwaka. Ti riki iai ni mamate, n ata raoiroin ao buakakan te maiu, ao n uotiiia ataei nakon te aonaba.¹⁰

E ataia te Atua bwa e na reke te Bwaka—E kanakoa Iesu Kristo bwa e na kamaiura man ara bure ao n

tokanikai iaon te mate bwa ti aonga ngaira ao natira n oki nako Ina.¹¹

Ewa ao ngai ti reiakina taekan ana euangkerio Iesu Kristo—n raonaki ma te animaki iroun Iesu Kristo, te rairanano, te bwabetito, karekean

ana bwaintituaraoi te Tamnei ae Raioiroi, ao n teimatoa n ua te toki— ao ti reiakinna nakoiia natira.¹²

Bwa ibukin au atatai, matau a kaukaki, ao I karekea te kimwareirei n te maiu aei.¹³ Uringnga bwa ko kona naba n nama-kina ana tangira te

Atua ao n oki Nakoina ngkana ko ira Iesu Kristo,¹⁴ n aron are I reiakinna ni karaoia. ■

BWAAI AIKA A NA TARAKI

1. Robert L. Millet, “The Man Adam,” *Ensign*, Tianuare. 1994, 8.

2. Tara Te Kaotioti 12:7–8.
3. Tara Robert L. Millet, “The Man Adam,” 10.
4. Kairi nakon Booki Aika Tabu, “Mikaere,” scriptures.lds.org.
5. Karikani Bwaai 2:7.
6. Tara Moses 1:2.
7. Tara Karikina Bwaai 2:16–17; Moses 3:16–17.
8. *Tataekina Au Euangkerio: Te Kairi nakon te Mwakuri ni Mitinare* (2004), 49.
9. Tara 2 Nibwaai 2:22–23.
10. Tara Moses 4:22–31; 5:10–11; Aramwa 12:21–27.
11. Tara Ioane 3:16–17; 1 I-Korinto 15:22; 2 Nibwaai 9:21; Aramwa 42:2–15.
12. Tara Moses 5:1–12, 58–59; 6:51–67.
13. Taraa Moses 1:2.
14. Tara Motiaea 27:25–26.
15. Tara Doctrine ao Covenants 27:11.
16. Tara Karikani Bwaai 5:5.
17. Tara Doctrine ao Covenants 116:1; Taniera 7:9–14.
18. Tara Doctrine ao Covenants 14:7.
19. Taraa Doctrine ao Covenants 2:1–2.

MAN TE MAING: KOROBANNA IROUN DAN BAXTER; ATAM AO EWA N TE ONAROKA, IROUN LOWELL BRUCE BENNETT; KITANA TE NE N AROKA ARE ETEN, IROUN JOSEPH BRICKEY; N TI TE AROKA, IROUN JOSEPH BRICKEY; ATAM AO EWA A REIREINIA NATINA, IROUN DEL PARSON; ATAM E KABIRA TETA, IROUN DEL PARSON; ADAM-ONDI-AHMAN, IROUN DEL PARSON; MIKAERE TE ANERA AE KAKANNATO E TOKANKAI I AON TATAN, IROUN GUIDO RENU/ BRIDGEMAN ART LIBRARY/GETTY IMAGES; TARAKINA MAI IBUKI MAN I STOCKPHOTO/THINKSTOCK

FACT BOX: ATAM

Aara: Atam, te Tama Atam, Boong Ma Ngkoangkoa, Mikaere¹⁵

Te ririki ni maiu n tain te mate: 930¹⁶

Tabeia n te maiu i mwaain te maiu ae mamate: Kairiia ana taanga ni buaka te Atua ni kaitara Taatan; e buoka Iesu Kristo ni karika te aonaaba

Tabeia n te maiu ae Mamate: Tamanuea, bumwaane, ao te tama; a ibuobuoki ni karekea taekan te Bwaka; maiuakina ana euangkerio Iesu Kristo

Tabeia n te maiu i mwin te maiu ae mamate: E na kawariia ana aomata i Adam-on-di-Ahman¹⁷; ibuobuoki n te Mangauti¹⁸; kaira te kabanea ni buaka ni kaitara Tatan¹⁹

**Iroun Beretitenti
Gordon B. Hinckley
(1910–2008)**

Te Katengaun ma
Niman ni Beretitenti
n te Ekaretia

TE UTU N ATUA AE TABU

Ara onimaki iroun te Atua te Tama ae Akea Tokina; iroun Natina, Iesu Kristo; ao n te Tamnei ae Raoiroi bon te kabanea ni kakawaki n onimaki n ara ara.

Gordon B. Hinckley, te ka 15 ni beretitenti n te Ekaretia, e bungikiaki n Tuun 23, 1910. E kabiraki bwa te Abotoro n Okitobwa 5, 1961, ngke 51 ana ririki, ao ni Maati 12, 1995, e kamatoaki bwa te Beretitenti n te Ekaretia.

Nreiakinan bwaai aika kakawaki n ara reirei, te Burabeti Iotebwa e iangoia bwa te bwai ae rang ni kakawaki ngaia are e a kateia bwa te nambwa teuana:

“Ti kakoouaa te Atua, te Tama ae Akea Tokina, Natina, Iesu Kristo, ao te Tamnei ae Raoiroi” (Taekan te Onimaki 1:1).

[E reirei naba te Burabeti]: “Bon te moan n reirei n te euangkerio atakin raoi anuan te Atua aika kakawaki” (*History of the Church*, 6:305).

Katanoata aika a rang ni kakawaki ao ni kaineti ma ana taeka te Uea . . . : “Ao aio te maiu are aki toki, ti ataiko ae te Atua ae ti temanna ae koaua, ao Iesu Kristo, ae Ko kanako-maia” (Ioane 17:3). . . .

Te Atua te Tama ae Akea Tokina

I kakooua ma te aki nanokokoraki ke te katabeaki iroun te Atua,

te Tama ae Akea Tokina. Ngaia bon Tamau, Taman tamneiu, ao Tamaia tamneia aomata ni kabane. Ngaia bon te Tia Karikibwai ae kakannanto, te Tia Tautae n te Aonaaba. . . . E karaoaki te aomata ni Katotongana. Bon te aomata. E boni koaua. Iai rabwatana ae iai irikona ao riina ae kona n ringaki kanga te aomata (tara D&C 130:22).

N rongorongon karikan te aonaaba, “E taku te Atua, Ti na karika te aomata bwa ai arora, ni katotongira” (Karikani Bwaa 1:26).

Iai te taetae ae kona ni matata riki? E kamangora te Atua, n aroia tabeman ni karikira bwa ti na kakooua, bwa e karikaki te aomata ni Katotongana? Ma, e riai ni karikirakea inanon te mwaane ao te aine te kakaaitau ae korakora riki ngkai teuaanne ke neienne bon natin te Atua te mwaane ao te aine. . . .

. . . Ngke ngai te mitinare, I taetae [i London, England, ngke e a roko naba temanna te tia kamangao n takaarua ao n taekin taeka aika aki riai], “Ibukin tera ko aki tiku ma reirein te Baibara are e taekinaki n Ioane (4:24), ‘Bon te Tamnei te Atua?’”

I kauka au Baibara nakon te kibu are e taekinna ao ni wareka te kibu ni kabane nakoina: “Te Atua bon te Tamnei: ao ane e taromauria e riai n taromauria n te tamnei ao te koaua.”

I taku, “E koaua ae te Atua bon te tamnei, ao titebo ma ngkoe, n ikotakin te tamnei ao te rabwata ngaia are e a karikiko bwa te aomata ae maiu, ao titebo ma Ngai.”

Ngaira n tatabemanira nako bon rabwata aika uoua te rabwata n tamnei ao te rabwata ae mamate. Ni kabane aomata a ata koauan te mate . . . , ao ngaira n tatabemanira ti bane n ataia naba ae te tamnei e maiu inanon rabwatara n tatabemanira nako ao n tabetai, iaan te baire mai karawa e kona n riki man ana karea Natin te Atua, e na iai ikotakin te tamnei ao te rabwata. Ana taeka Iesu are te Atua bon te tamnei e aki kakewea are Ngaia (te Atua) iai rabwatana, n aron te rongorongo are Ngai bon te tamnei e aki kakewea are iai rabwatau.

I aki kabotaua rabwatau ma Ngaia n nakoraoina, ni mwaakana, n tikiraoina ao ni kimwareireina. E maiu n aki toki. Ngai I mamate. Ma anne e ti karikirakea au karinerine nakoina. . . . I ukoukorika bwa N na tangiria ma nanou, au kantaninga, au iango, ao korakorau ni kabane. E korakora riki wanawanana nakon wanawanaia aomata ni kabane. . . . Ana tangira e namakinaki irouia Natina ni kabane, ao bon Ana mwa-kuri ao Mimitongina bwa e na uota te aki mamate ao te maiu are akea tokina irouia Natina mwaane ao aine . . . (tara Moses 1:39). . . .

Te Uea ae Iesu Kristo

I kakooua te Uea Iesu Kristo, ana Nati te mwaane ae akea tokina, te Atua ae maiu. I kakooua Irouna bwa ana Moannati te Tama ao Ana rikite-manna te Tama n te iriko. I kakooua

Irouna bwa te aomata temanna,
ae kaokoro ao n onoti mai iroun
Tamana. . . .

I kakoaua bwa inanon Maiuna ae
mamate ti Ngaia te aomata ae koro-
raoi are e a tia ni maiu. I kakoaua
bwa n Ana taeka e kona ni kuneaki
iai te ota ao te koaua are, ngkana
e iraki ao e na kamaiua te aonaaba
ao n uota te kariatataaki nakoiia
aomata. I kakoaua bwa n Ana na-
koanibonga e katikua te kariaiakaki
mai iroun te Atua—te mwaaka ni
kakabwaia, te mwaaka ni kamaiu, te
mwaaka n tautaeka n ana mwakuri
te Atua iaon te aba, te mwaaka ni
kabaeaki i karawa are e na kabaeaki
naba iaon te aba.

I kakoaua bwa rinanon Ana anga-
karea ni kamaiu, ana karea ngke
e anga Maiuna iaon te tabuki ae
aranaki bwa te Ta banou, E karawa-
wataki ibukin aia bure aomata, ni

kamaiura man korakoran ara bure
ngkana ti na tokanikai iaon te
buakaka ao n Iria. I kakoaua ni
koauan ao mwaakan Manga Utina.
. . . I kakoaua bwa rinanon Ana
Mwakuri ni Kamaiu, . . . ngaira n
tatabemanira nako ti na karekea te
bwaintangira n te kamaiuaki man
te mate. I kakoaua riki bwa rinanon
te angakarea anne are a bane ni
karekeaki irouia mwaane ao aine,
ni kabane natin te Atua mwaane
ao aine, te tai ibukin te maiu are
akaea tokina ao te kariatataaki n
ana aba n uea Tamara, ngkai ti . . .
karinei Ana tua.

Akea ae kakannato ae e a tia
ni maeka n te aonaaba. Akea te ao-
mata ae e a tia ni karaoa te aeka
n angakarea ke n anganaki te aeka
ni kakabwaia aei. Ngaia bon te Tia
Kamaiu ao te Tia Kabooa te aonaaba.
I onimakinna. I katanoata arona n

Atua. . . . I Tangiria. I taekina Arana
ma te karinerine ao n te tangira. . . .
. . . Koroboki aika tabu a taekiniia
[naake] E kaotia nakoiia ao ma nake
E taetae bwa Natin te Atua are e
manga kautaki ae maiu. N te kawai
ae titebo inanon boong aikai E a
tia ni kaoti, ao naake a Nooria
a katanoata:

Imwin taian koaua aika bati ake a
tia ni kaotaki Ibukina, aei te kakoaua,
te kabanea ni koaua, bwa E maiu!

Bwa ti noria, n angatain te Atua; ao
ti ongo te bwana are uota te rekooti
bwa Ngaia bon ana Rikitemanna te
Tama—

Bwa aonaaba ni kabane a karao-
aki ngkai ao ngkekei mai irouna, ao
rinanona, ao Irouna, ao kaaina akana
iaona bon natin te Atua aika mwaane
ao aine. (DC 76:22–24).

Aio te Kristo ae I onimakinna ao
ngaia ae I kakoaua.

Te Tamnei ae Raoiroi

Te atatai anne e roko man ana takea te booki ae tabu, ao bwa te kakoaua e roko man mwaakan te Tamnei ae Raoiroi. Bon te bwaintangira, e tabu man tikiraoui, e uotaki n te kaotioti mai iroun te kateniman n Taian Atua. I kakoaua te Tamnei ae Raoiroi bwa bon rabwatan te tamnei are e kaaina te tabo ma te Tama ao te Nati, teniman aikai a karika te Utu n Atua ae tabu. . . .

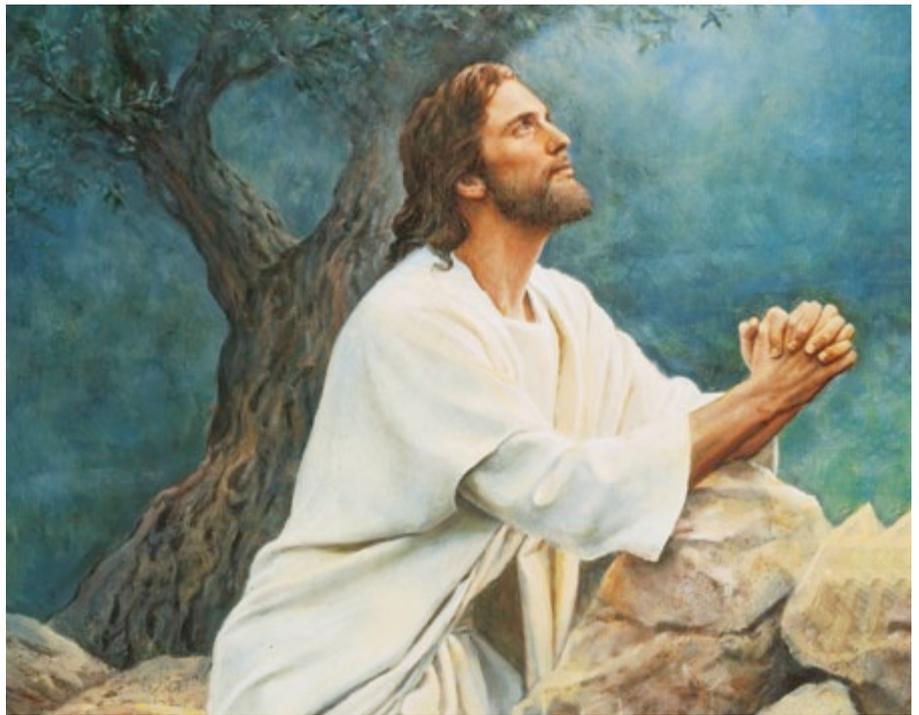
E kakoauaki bwa te Tamnei ae Raoiroi e kinaaki n taai ake ngkoa bwa kaain te Utu n Atua ibukina bwa te maroro imarenan Betero ao Anania ngke e taua mwakoron te mwane are e reke man kaboakinakoan te aba Anania.

“Ma e taku Betero, Anania, e aera ngkai e kaona nanom Tatan bwa ko na kewe nakon te Tamnei ae Raoiroi. . . ?

“. . . Ko aki kewe nakoiia aomata, ma ko kewe nakon te Atua” (Mwakuri 5:3–4).

Te Tamnei ae Raoiroi [bon] te Tia Buobuoki are e beritanaki iroun te Tia Kamaiu are e na reireiniia taan Iriiria bwaai ni kabane ao E na kaururing i nanomi bwaai ni kabane . . . (tara Ioane 14:26).

Te Tamnei ae Raoiroi bon te Tia Katai taian Koaua, are e kona n reireiniia aomata bwaai aika aki kona n reireiniia i bon irouia. . . . Ataakin te koaua n Ana Boki Moomon e beritanaki “ni mwaakan te Tamnei ae Raoiroi.” E a manga taku ngkane Moronaai, “Ao mani mwaakan

te Tamnei ae Raoiroi kam na kona n atai koauan bwaai ni kabane” (Moronaai 10:4–5).

I kakoaua te mwaaka aei, te bwaintangira aei, e tauraoui nakoira n te bong aei.

E Koaua ao n Tatabemania

. . . I kakoaua te Atua, te Tama ae Akea Tokina, ao iroun Natina, Iesu Kristo, ao n te Tamnei ae Raoiroi.

I bwabetitoaki inanon ara aika tenua aikai. I mareaki inanon ara aika tenua aikai. Akea au titiraki ni kaineti ma koauaia ao aroia bon irouia. Aroia bon irouia anne a matata karaoakiia ngke e bwabetitoaki Iesu iroun Ioane i Ioretan. Ikekei inanon te ran e tei Natin te Atua. E ongo te aba Bwanaan Tamana ni katanoata Natina ae kakanato, ao te Tamnei ae Raoiroi e ruo n ai aron te taobe (tara Mataio 3:16–17).

I atai bwa e taekinna Iesu bwa ane e a tia n Noria ao e a tia naba n noora naba te Tama [tara Ioane 14:9]. E aki kona n taekinaki ae titebo irouia aika bati bwa te nati te mwaane e katotonga ana karo?

Ngke e tataro Iesu nakon te Tama, ni koauana E aki tataro bon nako Ina!

A Katiteuanaki Raoi

Aomata aika a kaokoro, ma a katiteuanaki n te kantaninga ao n aia mwakuri. A katiteuanaki n ti teuana ibukin kaokan te kabanea ni baire mai i karawa ibukin kamaiuakiia ao kariatatakiia natin te Atua.

. . . Kristo e tataro ma Tamana ibukia Abotoro, ake E tangiriia, e taetae ni kangai:

“I aki tataro ibukiiia ti aikai, ma ibukiiia naba ake a animakinai n aia taeka,

“Ba a na bane n riki n teuana, te Tama, ngkai ko mena inanou, ao Ngai i nanom, ba a na mena naba i nanora” (Ioane 17:20–21).

Bon te riki teuana ae kororaoui anne imarenan te Tama, te Nati, ao te Tamnei ae Raoiroi are e kabaeiia teniman aikai nakon te nano teuana irouia te Utu n Atua ae tabu. ■

Mairoun “The Father, Son, and Holy Ghost,” Ensign, Nobembwa 1986, 49–51; kabuburaan maan ao tuan te koroboki a katiteuanaaki.

KARINEAN TE BONG AE TE TABATI

Nakoia aomata aika mwaiti, te Tabati bon te raka ni bong teuana n te wikente ibukin te motirawa ma te kakukurei. Ma, kaotioti n taai ake ngkoa ao n taai aikai a tia n reiakina aron kakawakin tabun te bong ae te Tabati. N te iteraniba 56–57 n te Riaona aei, Larry M. Gibson, te moan kauntira n aia beretitenti ni kabuta Ataeninmwaane, e maroroakina kaka-wakin karinean te bong ae te Tabati. E taku te Tari Gibson, “Te kawai are ti kawakina te bong ae te Taabati bwa e na tabu bon kaotakina nako tinanku man ara berita aika tabu n ururingnga n taainako Iesu Kristo.”

Ngkai a reirei am ataei ni kawakina te Tabati bwa e tabu, a na tauraoi ni karekei kakabwaiia aika mwaiti. N aron are e taekinna te Tari Gibson, “ngkana ti na iria ao maiuakin tuua mai karawa ni kawakina te bong ae te Taabati ni katabua, te Uea, ni kabooa mwiina, e na kakabwaiiira, kairiira, ao ni kaungaira ni kakaai tokin kaangaa-nga ake a kaitaraira.”

Iango ibukin Reiakinaia Kairake

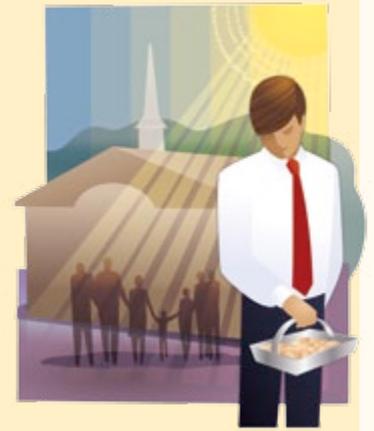
- Bootaki ni wareka ana rongoro-ngo te Tari Gibson n te iteraniba 56–57. Imwina maroroakina te bwai ae e na kona am utu ni katauraioia ni kawakina tabun te bong ae te Tabati. Inanon bootaki n utu n te tairiki, ko kona n anenea “Gently Raise the Sacred Strain” (*Boki n anene*, nambwa. 146) ke te anene n taromauri riki teuana n taekan te Tabati ao maroroakina te bwai ae a na kona

ni karaoia am utu n te Tabati ni kawakina tabun te bong ae te Tabati.

- Iangoia ni warekia ma kairake te tiekition iaon karinean te bong ae te Tabati n *Ibukin Kakorakoraia Kairake*, n raonaki ma koroboki aika tabu ake a karinanaki n tokina. Kam kona ni uaia n tarai booki aika tabu riki tabeua iaon kawakinan tabun te bong ae te Tabati ao maroroakin reirei irarikin karinean te bong ae te Tabati.
- Ko na bae n tangiria ni kani matakauakin witeo aika a kaineti ma aei ao ni wareki booki ma te roro ni kairake. Nako n youth.lds.org ao kabongana te mwauti n rinea “Ibukin Kakorakoraia Kairake” ni bwatinin te menu. Imwiina ao kiriki iaon te tiekition ibukin karinean te bong ae te Tabati, ao ko na kunei witeo ao koroboki aika kaineti ma aei iaon angatain ao inano n te iteraniba anne.

Iango ibukin Reiakinaia Ataei

- Wareka “A Brand-New Deacon” n Okitobwa 2013 *Riaona* ao maroroakina kakawakin te toa ni kawakinan tabun te bong ae te Tabati.
- Iangoa warekan “A Lesson in Reverence” ni Maati 2010 *Riaona*; ko na bae n tangiria naba ni karaoa te waaki ni kakukurei are e nako ma te koroboki. Maroroakinna ma am ataei bwa

KOROBOKI AIKA TABU N TE RONGORONGO AEI

Te Otinako 20:8–11

Itaia 58:13–14

1 I Korinto 11:23–28

3 Nibwaai 18:3–11

Moronaai 6:4–6

Doctrine ao Covenants

59:9–13

e kanga te karinerine n te umwanta-ntabu ni buokiko ni kawakina tabun te bong ae te Tabati.

- Maroroakina bwa tera ae e kona ni karaoia am utu n te Tabati ni karinea te Uea iai. Ko kona ni wareka “Decide Right Now” man te Maati 2012 *Liahona* ibukin te katoto iroun temanna are e a tia ni kawakina tabun te bong ae te Tabati n te tai ae moan te kaangaanga.
- Ko kona n anenei ma am ataei tabeua anene aika kaineti ma te Tabati, n ikotaki ma te “Kaonobong” (*Children’s Songbook*, 196). Taekin taekan kawai aika a kona ni kabongana te Kaonobong ao boong riki tabeua n te wiiki am utu ni katauraoi ibukin te Tabati. ■

*Uringnga n tai-
nako bwa Iesu
Kristo—bon te
Tia Karika te
aonaaba, te tia
bairea aron
kamaiuakira,
ao atun te
Ekaretia aei—
e tararuaira.*

Iroun Unimwaane
M. Russell Ballard

Man te Kooram
n Abotoro n te
Tengaun ma Uoman

KAITARA TE TAI AE NA ROKO MA TE Onimaki & te Kaantaninga

Tua n te aonaaba aki ataaki aroia ao a kamamate, ao kaubwain te aonaaba aki teimatoa ao n aki kona ni koaua. Tangirakin bwain te maiu, te inaaomata, ao ukoukoran te kukurei a buakanaki irouia aika a kaakea te inaaomata n rinerine ao ni kairoiroira bwa ti na katan i aia tabeman irarikin are kabonganakin ara konabwai ao ara tarena ni karioi karaoan kawai aika boou ao ni kamimi.

Kainibaire iaon katei aika riai a tabe ni mauna nako. Te utu e buakanaki ao n uruakaki. Ao e a moanna ni mauna te tangira imarenan te mwaane ao te aine ao bon te bwai ae aki riai (tara Mataio 24:12; I-Rom 1:31). Iai reitina-kon uruakin bwainakin te etieti, kokoaua, ao te raoiroi irouia aomata, bitineti, ao taan kairiiri tabeman. E a butanako taian buaka ma taekan taian buaka i buakon te botanaomata ao taekan te onimaki naba. Ao ae rang n urubwai riki nakon te buaka ni bwainibuaka bon te buaka imarenan te raoiroi ao te buakaka—imarenan te Tia Kamaiu ma Ana ttaanga ni buaka n te ota ao Tatan ma ana taan iriiria aika buakaka—ma itera aika uoua aika a kataia ni kairiia ke ni kairoiroia tamnein natin te Atua.

Beretitenti Gordon B. Hinckley (1910–2008) e kabwarabwara te aonaaba bwa kairake n aomata ni boong aikai a tauraoni rin ngke e kangai: “Ti maeka n taai ngke aomata aika kakamaku a karaoi mwakuri aika buakaka man kamaira. Ti maeka n taai ni buaka. Ti maeka n taai ni kainikatonga. Ti maeka n taai ni buakaka, n tamnei aika tangako, aro aika aki riai. Ni kabane buren Totom ma Komora a karika te kanganga nakoia ara aomata. Ara kairake a tuai manga kaitara ma te kakaewenako. Ti tuai manga noora te ubu ni kaibwabwaru ae buakaka.”¹

Ti riai n aki mimi ni kanganga aika a riki n ara tai ibukina bwa koroboki aika tabu ao taeka ni burabeti ibukin ara bong e kakoaua te bwai ae na riki n te aonaaba ngkana aomata a rawa ke aki butimwaea te Atua. Ti na rinanoni bwaai aika aki kakukurei ni karokoa te tai aei, ibukina bwa teuaare buakaka e reitanako ana kairoro ni kakoroi nanon ana iango aika buakaka. N te tai naba anne, te burabeti n taai ake ngkoa ake a nora ara bong, a nora te roro ae rikirake n te bong aei, e ataia bwa aio te tai n ota ao ni mimi n aron ae tuai man rinanona te aonaaba mai mwaaina.

Ngke I katauraoa te rongorongoa aei, I titirakki ibukin ana kairi n ata te rongorongoa ae tangiria Tamara are i Karawa bwa N na tibwaia. Taeka aika rau ao ni koaua aika taekinaki iroun te Uea nakon te Burabeti Iotebwa Timiti e roko n au iango: Bwa ti riai ni kakukurei ngkami, bukina bwa E na kairira inanon kawaira. Te abanuea bon ara bwai ao kaubwain akea tokina bon ara bwai. (tara D&C 78:18).

Onea mwin te Maaku n te Onimaki

Tera ae I kakoaua ae tangiria te Uea bwa N na taekinna are ti riai n onea mwiin te maaku n te onimaki—te onimaki iroun te Atua ao mwaakan Ana Mwakuri ni Kamaiu te Uea Iesu Kristo.

I kona n uringnga ngke te kairake n ataeinimwaane ae 13-ana ririki ngai ngke I oki nakon mweengau man te bootaki n nakoanibonga n te Tabati, Ritembwa 7, 1941, n reiakinna mairouia au karo are ae e a tibwa tia Tiaban ni bomwia Pearl Harbor. Aio are e a kaira te United States nakon te buaka n te aonaba are e a kaman waaki iaon Europe inanon uoua te ririki. E tara n are te maiu ti a ataia bwa e nang roko n tokina. E mwaiti te nanokokoraki ngke a mwaiti ataeinimwaane ake a kateirakeaki nakon te mwakuri n tautia. E ngae n anne, n aron ae ngkai, n raonaki ma i-tabarabara ni kabane, kanganga, ao kairoro aika buakaka n te aonaaba, e teimatoa naba te raoiroi.

Ngkana ti tabe n iangoa taekan taai aika a na roko, ti riai ni kaonaki ma te onimaki ao te kantaninga. Uringnga n tainako ae Iesu Kristo—te Tia Karika te aonaaba, te tia bairea aron kamaiuakira, ao atuun te Ekaretia aei—e tararuaira. E aki kariaia bwa E na aki karaoaki ana mwakuri. E na tokanikai iaon te rotongitong ao te buakaka. Ao E kaaira ni kabane, kaain Ana Ekaretia ao tabeman ake a onimaki

inanoia, n ira te buaka ibukin tamneia natin te Atua. N raonaki ma bwaai ni kabane aika ti na karaoi ni maiura, ti riai naba n anga ao ni kabane nanora, korakorara, ara iango, ao korakorara nakon Ana iango, nakonako n te onimaki ao te mwakuri ma te aki nanokokoraki.

Kaitara te tai ae na roko ma te aki nanokokoraki. I kakoaua bwa ti tei ni moan te tai n rikirake, kaubwai, ao n ae rang ni bati. Ngkana akea te kanganga ae kakaiki ke te kanganga mai tinaniku ae aki kantaningaki, n au iango ririki tabeua aika imwiina e na uota te manga bungiki nakon kaubwain te aonaaba ngkana a karaoaki kakaae iaon rabakau aika boou n te reitaki, bwainaoraki, korakora, mwamwananga, bitikiti, bwainrabakau aika boou iaon kaombiuta, ao taabo aika a mwakuri aomata iai.

Mwaitin kukune aikai, n aron ake ngkoa, a na riki bwa mwiin ana kanimomoi te Tamnei inanom ao ni kaotai aia iango aika ukoukora te koaua ma nanoia n tatabemania. Ma man taian kukune ao bwaai n rabakau aika boou man rikirake a na reke taabo ni mwakuri ao kaubwai ibukiia aika mwakuri korakora ao riki irouia aika a kekeiki ni kawakin ana tua te Atua. E a tia n riki aei n taai aika kaka-waki n rikiraken kaubwain te aba ao itinaniku.

Irarikin anne, mwaitin kukune aikai a na karaoaki ni buoka kakoroa nanon ana kaantaninga ao ana mwakuri te Atua ao ni kawaekoai, n raonaki rinanon te mwakuri ni mitinare, katean Abanueana iaon te aba n te bong aei.

Karaoa Tabem

Imwain Kauaokin te Tia Kamaiu—ao ni boboto iaon Ana taiborantai mai ieta—e riai te euangkerio ni uotaki nakoia aaba, reeti, neewe, ao aomata ni kabaneia ni karokoa e kaona aonaba ni kabane. N aron are e taekinna te Burabeti Iotebwa: “Akea te bai ae aki tabu ae kona ni katoka te mwakuri bwa e na reitainako; te karawawataki e kona ni kakamaku, a kona taan iowawa ni bootaki, rongorongoa aika bure ao aika kaikoaki, ma ana koaua te Atua e na wakinako ma te ninikoria, ma te tangira, ao n inaomata, ni karokoa e a tia ni karoko aba ni kabane, ni kawari aba n te aonaaba, ao n rin n aba nako, ao n tia n ongoraeaki irouia aomata n tatabemania, ni karokoa a bane ni koro ana kantaninga te Atua, ao Iehova ae Kakannato e na kangai e a tia te mwakuri.”²

Ngkai e a uotaki te euangkerio nakoia birion rabwata

A mwaiti kukune aika boou aika karaoaki ni buoka kakoroan nanon ana kaantaninga ao ana mwakuri te Atua ao ni kawaekoai, n raonaki rinanon te mwakuri ni mitinare, katean Abanueana iaon te aba n te bong aei.

aika baki n tamneia, kakai a na karaoaki rinanon te Uea. Mitinare man aba aika mwaiti a na beku ibukin te Uea ni kabuta te aonaaba. Umwantabu aika boou ao tembora aika mwaiti a na kateaki ni kakabwaiiaia Aika Itiaki, n aron are e a tia n taetae ni burabetiaki ni kaineti ma rikira-ken te Ekaretia are e na riki i mwaain tengaa te ririki.

Ko kona n titiraki, “E na roko mai ia te mwane are e na mwanena te rikirake aei?” Mwanena e na roko mai irouia membwa aika onimaki rinanon aia kabwianibwai ao aia angabwai. Ngkana ti karaoa tabera, te Uea e na kaka-bwaiaira ma te kaubwai ao te wanawana ni katuka ara iango n te bwai ae kakawaki riki n te maiu: “Ma kam na ukoukora moa uean te Atua ma ana raoiroi; ao a na bane n raonaki baikai nakoimi” (Mataio 6:33).

Ngaia ae ibukin te tai, e kona n ae te tai ae uarereke, e na bon riki ae kanga winton karawa a na bon uki ni karo-koa “aki-reke n nena” (Maraki 3:10).

I kakoaua bwa a mwaiti kairake n ikawai aika ana riki bwa kaina aika kakaonimaki nakon kakabwai n rabwata ngkana a kawakin ana tua te Uea. Ma te kaubwai e na roko te kakaewenako ae onoti—e na uota te kataaki are e na kata aron maiun te aomata n tamnei. Ngkana ko rin-nako inanon te aonaaba ni kaubwai ae boou ao ni kata-beko ni bita am reirei ao konabwaim nakon te kaubwai

n te mwane, ko na riai n tainako n ata te kaokoro imare-nan te bwai ae ko tangiria ao ae ko kainnania.

Ukoukora Moa Uean te Atua

Ko na karekea ti uoua te rinerine. E kona nanom ni katea ke ni karekei ana kakabwai te Uea ibukin karauan nanom, ibukin kinakia aomata, ao ibukin te mwaaka, te kairoro, ao ni ukoukoria ni karikirakea mwakam ke kakawakim bon iroum? Ke nanom e na ka-kukureia te Atua, ni mwakuri ni buokia ni karika rikira-ken ao kabuburaan Ana Ekaretia?

Naake a ukoukori kaubwai ni karikirakei aroia bon irouia a na kunea kabwaiiaia bwa e na kai bua ni kawai aika nanobaba (tara Ereman 13:31). Te mweraoi n tam-neia e na reke n te kanganga ae korakora. Iakobwa, tarin Nibwaa are uarereke riki are ongotaeka, e kauringira:

“Ao e reke tangirami ae moan te bati, bwa kam a ka-rekei kaubwai aika mwaiti; ao ibukina bwa a reke iroumi kaubwai aika mwaiti riki nakoia tarimi kam a tokarake n te kamoamo a inanomi, ao kam bonotaninga ma ni kariatatai atumi ibukin bobuakan ami kunnikai, ao kam bwainirikiriniia tarimi ngkai kam taku inanomi bwa kam rietaata riki nakoia.

“. . . Kam taku bwa e na kukurei nanon te Atua iroumi

ni karaoan aio? Taraia, I tuangkami bwa, E Aki. Ma e na karekei kaimi, ao ngkana kam teimatoa ni karaoi bwaai aikai ao e na waekoa n roko iaomi ana moti.

“. . . Ao n aki kariaia kamoamoan nanomi bwa e na kamatei tamneimi!” (Jakobwa 2:13, 14, 16).

Jakobwa e katikui nanora aika korakora ni karekean te kaubwai n te iango ae riai ma te berita:

“Ma i mwaaïn ae kam ukoukora moa te kaubwai, ao kam na ukoukora moa uean te Atua.

“Ao ngkana e a tia n reke ami kouaua inanon Kristo ao a na reke iroumi taian kaubwai, ngkana kam ukoukora ibukin karaoan te raoiroi—ni karekei kunnikaia aika akea karabaia, ao ni kamwarakeia aika baki, ao ni kaotinakoia aika a tautaekanaki, ao n anga te ibuobuoki nakoia aoraki ma aika a ikoaki” (Jakobwa 2:18–19).

E aki tuangira te Uea bwa ti na aki kaubwai ke te kaubwai bon te bure. Ni kaitarana, E a tia n tainako ni kaka-bwaiaia Natina aika ongotaeka. Ma E tuangira bwa ti riai ukoukora kaubwai ti ngkana ti a tia n ukeuke, kakae, ao ni beku Ibukina. Ngkanne, ibukina bwa a eti nanora, ibukina bwa ti Tangiria moa ao ae kakawaki riki, ti na rinea ni karin kaubwaira aika ti karekei ni katean Abanueana.

Ngkana ko rinea ukeukeran kaubwai ibukin te kani kaubwai, ko na aki kona ni karekea. Ko na bon aki kona n rauaki. E na bon akea kaubwaim, n aki kona ni karekea te kukurei ae koaua ao te kimwareirei ae akea tokina.

KABEBETEA NANOMI

E ngae ngke te kanganga ae ti kaitara ma ngaia e tara ni kakamaku, ao riki ngkana a riki kataaki inanon maiura, ara atatai n te euangkerio ao ara tangira iroun Tamara are i Karawa ao ara Tia Kamaiu e na karau nanora ao ni kamatoaira ao n uota te kimwareirei nako nanora ngkana ti nakonako n te aro ae riai ao ni kawakin taian tua. E na akea te bwai n te maiu ae ae na kona ni konaira.

“Tariu ao mwaaneu aika kam tangiraki, tai maku. Kabebetei Nanomi.” Te tai ae na roko e na iai te kantaninga iai kanga am onimaki.”

Beretitenti Thomas S. Monson, “Kabebetea Nanom,” *Liahona*, Meei 2009, 92.

Katakin am onimaki inanon tabeua ririki aika a na roko e na bae n tiaki man akean am bwai aika kakawaki n te aonaaba aei. Ma e na rineaki man te bwai ae ko na karaoia ma kakabwaia n rabwata aika ko karekei.

Man te roro ae ataei riki n te bong aei, Beretitenti Ezra Taft Benson (1899–1994) e taku:

“Ni uakan ma onoua tengaa te ririki, e a tia te Atua ni katikuko bwa te tania ni kaotiko ni kabanean boong i mwaaïn kauaokin te Uea . . .

“. . . E a tia te Atua ni kamaiuia ibukin te kabanea ni bong imwain te kauaoki tabeman aika rang n aintoa . . . Natina, ake a na buokia ni kaira te abanuea ma te tokanikai.”³

E taku Beretitenti Thomas S. Monson, “Ngkami tabeman natin Tamara are i Karawa aika rang ni marurung, ao E a tia ni kamaiu ngkami bwa kam na ruo nakon te aonaaba ‘i bukin te tai ae ai aron aei’ [Etita 4:14].”⁴

N riki bwa mwakoron te “mwakuri ae kamimi ma ni kakuba” (2 Nibwai 25:17) ni boong aika kaitira, ko riai ni kanakoa am kaburebwai nakon te Atua, ni kariaia bwa e na anaaki ana baire te Nati nakon ana baire te Tama. Ngana kam “waaki nako man teimatoa inanon Kristo, ma te kanta-ninga ae tamaroa ma ni kororaoi, ma tangiran te Atua ma aomata ni kabane . . . ni kawakin ana taeka Kristo” (2 Nibwaaï 31:20), te ukeuke ma te nanomwaaka, te tataro n tainako, ao ni kakoaua, n aron are e a tia ni berita te Uea, “bwaai ni kabane ana uaia ni mwakuri ibukin raoiroim” (D&C 90:24).

Anga ao Katabua

I kaumaki ngkami bwa kam na karaoa ami berita bon nakoimi ao nakon te Tama are i Karawa n anga ao ni kabanea am tai ao tarena nakoni kateitean ana Ekaretia Iesu Kristo ni katauraoi ibukin Kauaokin te Tia Kamaiu. Kariaia bukin am iango ao am mwakuri bwa a na kamimitonga te Atua ao ni kakabwaiaia raoraom. Kariaia te nano aei bwa e na rikirake inanom ni butimwaia ni katoa ingabong ma te ingainga n nano ao kariaia bwa e na kaungai am iango ao am mwakuri ni katoa bong.

Ngkana ko karaoa aei, ko na kakabwaiaki inanon te aonaaba are birimwaaka ni bua kawaina, ao ngkoe ma raoraom aika tangiraki kam na kamanoaki ao ni kukurei. E aki nanonaki aei bwa ko na kaitaraaki ma taian kataaki ao kakatai, ma e nanonaki bwa ko na karekea mwaakan te tamnei ni karaoi ma te onimaki ao te koaua iroun te Uea.

IANGO AIKA KAKAWAKI N TE REIREI

Ti teimatoa n iai ara kantaninga ibukin taai aika a na roko ngkana ti:

- Kateimatoa te onimaki ni mwaakan Ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo.
- Katuka te Tama are i Karawa bwa te moanibwai inanon maiura.
- Anga ao kabanea ara tai ni katabua ara tai nakon kateitean abanuean te Atua.

Te kantaninga ibukin au rongorongo bwa e na buokiko n iangoa am tai ae na roko. Karekea te onimaki ao te kantaninga ae korakora ibukin am tai ae na roko. Ataeinimwaane bon taama nakon taai aika na roko; ataeinaine bon tiina nakon taai aika na roko ao taan kaungaunga. Ao ngkami bon te “roro ae rineaki, ae te koraki n ibonga n uea, ae te botanaomata ae itiaki, ae te natan-aomata ae bon ana bwai te Atua” (1 Betero 2:9).

Ibukia mwaane ao aine, teuana mai buakon am ba-baire moan te kakawaki bon kakaean toam ae akea tokina ngkana ko tuai ni karaoia. Te mare n te tembora e

katauraioiko ma toam ni buokiko n tiku iaon te kawai ae eti are e na kairiko rikaaki nakon Tamara are i Karawa ao te Uea Iesu Kristo. Ti riai ni karaoa tabera n reitanako te katauraioi ibukin te Kauaoki. ■

Man te nebonebo n angabeeba are e kanakoaki n te Brigham Young University–Idaho n Eberi 6, 2012. Ibukin bwaninin rongorongona n te taetae n Imatang, nako n web.byui.edu/devotionalsandspeeches/speeches.aspx.

BWAAI AIKA A NA TARAKI

1. Gordon B. Hinckley, “Living in the Fulness of Times,” *Liahona*, Tianuare 2002, 6.
2. *Reirei mai irouia Beretitenti n te Ekaretia: Iotebwa Timiti* (2007), 142.
3. Ezra Taft Benson, in Thomas S. Monson, “Dare to Stand Alone,” *Liahona*, Nobembwa 2011, 62.
4. Thomas S. Monson, “May You Have Courage,” *Liahona*, Meei 2009, 127.

E a Kaotaki Rongorongon te Ekaretia i Mexico

MAN TE KANGANGA NAKON TE KORAKORA

*Aomata aika Itiaki ni Bong Aika Kaitira i Mexico
a reita rikiia n te onimaki ao n uotirakei aika tamaroa
n taai aika ana roko ibukin abaia.*

Iroun Sally Johnson Odekirk

Ana Maekatin te Ekaretia

Nobembwa 6, 1945, te moan kurubu a kaekaki aia tataro kain te aba ae Mexico Ibukii Aika Itiaki ni Bong Aika Kaitira bwa ana nako n te Mesa Arizona Tembora ni karekei aia otenanti n te tembora n oin aia taetae. José Gracia, ngaia te beretitenti n te Mwangā ae te Monterrey e taku, “Tia roko ni karaoa te mwakuri ae kakawaki ibukira ao ibukii ara bakatibu. . . . Tao tabeman mai ibua-kora a tia ni karaoa aia anganano, ao naake a tia ni karaoia a bon aki bakanrerei. Ti bon rang ni kukurei ngkai ti a tia ni karaoi tabera.”¹

Beretitenti Gracia ao naake a mwananga nakon te tembora a toui mwanekaia bwaeonii Aika Itiaki mai Mexico mai imwaina, ake a tia naba n anganano n aroia ibukin kaokan te euangerio.

Kawenean Aan te Kateitei

Aba aika maungaunga, rereua, buakonikai, ao mataniwiin aba aika rianako, Mexico ngkoa bon mwengaia aomata ake a katei tembora aika tamaroa ao kaawa. Imwiin taai aika mwaiti, kain Mexico a katei aan kateitei n te onimaki ao te tataro bwa a na teimatoa inanon taai ni kanganga.

Ngkai a katea te Ekaretia Aika Itiaki i Utah, kain Mexico a mwakuri ni kateiraoa aroia aia botannaomat, n ikotaki ma korean te tua ae boou are e kamaenakoa te ekaretia ao te titeiki. Rongorongon te euangkerio e roko i Mexico inanon 1876 irouia taian moan mitinare, ake a uouoti rongorongoman ana Boki Moomon, are meerinna nakoia taan kairiiri irouia kain Mexico aika kinaaki. N rimwiaki n te bwabetito.

Beretitenti George Albert Smith e roko i Mexico ao e buoka kati-teuanaakia membwa ngke e buoka katiaan te Kateniua n Tua.

1810: Mexico e kainao-mataaki ao e riki bwa te aba ae inaomata n 1821 imwiin 300 te ririki ao Spain e tautaekanna.

1830: Boretiaki ana Boki Moomon ao e kateaki te Ekaretia i Palmyra, New York, USA.

1846–1848: Te Buoka Imarenaia I-Amerika ao kain Mexico; Bwaeoniia n te Moomon a roko n te aono are i Maeaon te United States.

1857–61: Beretitenti Benito Juárez e manga kateiraoa te tautaeka ni Mexico ao e katea inaomataia aro naako.

N tain te maungatabu ae rangi ni kakawaki n te Ekaretia are e karaoaki n Eberi 6, te beretitenti n te mwanga ae beretitenti Silviano Arteaga, ao tabeman taan kairiiri, ao te Abotoro ae Moses Thatcher (1842–1909) a tamwarakea karabeen te warekeno n te Maunga ae Mt Popocatépetl. Unimwane Thatcher imwiina e katabua te aba ibukin tataekin n te euangkerio.

N te maungatabu Beretitenti Arteaga e tataro, ao Unimwane Thatcher e reitia: “A bwaro rannimatana rikaaki iaon tabwana are e bwarukuruku, ibukin kamaeuaia ana reeti ao aomata. I tuai man ongo mai imwaina ana tataro te mwane ae e rangi n nano, ao e ngae ngke e tataro n te taetae are I aki ongo, eng ma e ota irou man ana mwakuri te Tamnei, bwaai ni kabane ake e bubuti ibukina.”²

Inanon naba te tai anne, tabeua mwaanga i Mexico a kateaki n te aono anne. Desideria Yañez, te unaine ae e a tia ni mate buuna n te titeiki ae Hidalgo, e miia ana bebwa ae uarereke Parley P. Pratt *A Voice of Warning*. (*Te Bwana ni Kauring*) E kanakoa natina te mwane nakon atun kawan Mexico ni karekea katotongan te bebwa ae uarereke, are

e tibwa boretiaki n te taetae n Tibein. E kaina te Ekaretia n 1880, n riki ngaia bwa te moan aine ni kaina te Ekaretia i Mexico.³

Man te tai anne mwaitia membwa n te Ekaretia i Mexico a tiku ni kakaonimaki rinanon te bwina teririki n te bitaki, a bwainikirinaki, a maiu ni kainnao, ao a kaokoroaki.⁴

Aia Banna ni Katoto Bwaeoniia aika Kakaonimaki.

Teuana te katoto n te kakaonimaki aei e reke n te mwaanga ae San Pedro Martir, are e kateaki inanon 1907. Membwa n taai akekei a ikotaki i meangin te kaawa ae Mexico n te kateitei are e kateaki iroun te mwane ae e a tibwa bwabetitoaki Agustin Haro, are e weteaki bwa e na tararua te mwaanga. Inanon ririki ao inanon te kanganga n te Bitaki i Mexico, ngke tao teuana te mirion kain Mexico ake a tiringaki, a mwaiti Aomata aika itiaki ake a kataia ni kataniia i San Pedro ngke e riki aia tabo bwa te tabo ni buaka. Ainen te Botaki n Aine i San Pedro a katauraoi bwaai ni ibuobuoki nakoia taan birinako aikai ma te mwakuri n nanoanga.⁵

A bon kakabwaiaki membwa n ana mwakuri korakora te tia kairiri ae Rey L. Pratt. Ngke e weteaki bwa te beretitenti ngaia i Mexico Mition n 1907, e beku n te nakoia anne ni karokoa e mate n 1931. E tangirira rongoron te aba, te katei, ao aomata aika I-Mexico ao e e reke tangirana irovia ao onimakinana ngkai a uaia ni mwakuri ni kakorakora aan ana kateitei te Ekaretia ikekei. Ana mwakuri Beretitenti Pratt e kamatoaia taan kairiri n te Ekaretia e kakoaua bwa e rang kakawaki inanon 1926 ngke e waaki ni kamatoa te tua te tautaeka ni Mexico are e katabuia aomata

mwaiti aika tabe ni wakinaki bwa aonga ni kakabwaiaki. Imwiin marorona ma taan kairiri n te Ekaretia n te aono i Arizona, USA, Unimwane Joseph Fielding Smith (1876–1972), are e membwa n te tai anne n te Kooram n Abotoro ake Tengaun ma Uoman, e taku, “I aki noora riaina bwa bukin tera te taetae n Imatang e riai n tautaekana te tietion n te tembora.”⁸ Unimwane Antoine R. Ivins man te Itingaun ao Eduardo Balderas n ana tabo ni mwakuri te Ekaretia n te raitaeka e butiaki bwa e na rairii otenanti n te tembora nakon te Spanish. Te mwakuri n rairairi e

TE BOTANNAOMATA AE TANGIRAKI IROUN TE UEA

“Antai ae e reke iro-una te nanouoa bwa Mexico e narikirake ni korakora ao n tamaroa riki bwa man te kanganga are e rinanona ngkai. . . . Te kawai [e na] bon katauraaoaki ibukin te reirei ni koauan te euangkerio nakoia aomata n te aba anne, te Euangkerio are e na uota kamaiu-akiia ao ni karikia bwa te botannaomata ae tangiraki iroun te Uea.”¹⁷

Rey L. Pratt, beretitenti n te Mexico Mition n tain Bitakin ana Tautaeka Mexico.

1875: *Mwakoron ana Boki Moomon are rairaki nakon te Spanish ao ni boretiaki.*

1876: *Moan mwanangaia mitinare nako Mexico.*

1881: *Karaoan te maungatabu ae onofi; Abotoro Moses Thatcher e katabua te aba ibukin te mwakuri ni mitinare.*

1885: *E tei aia korone kain te Moomon i Mexico.*

1886: *Ana Boki Moomon ae buwanin are e a tia ni boretiaki n Spanish.*

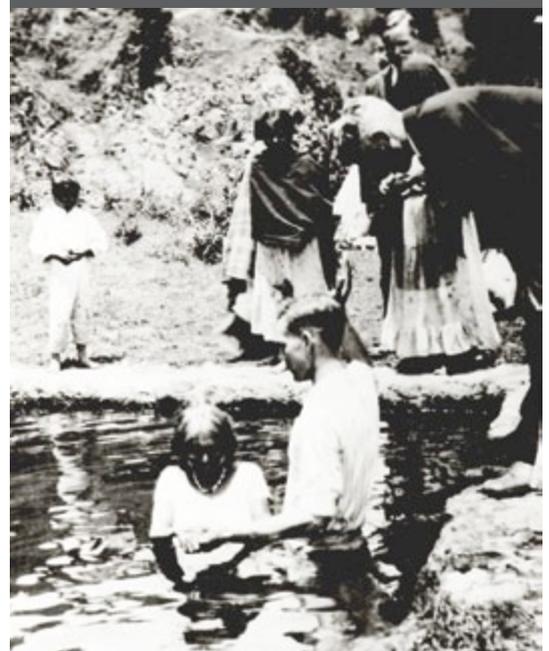
ake tiaki kain te aba bwa a na tararuai taian aro iaon Mexico.⁶ N te tai aio ao te kurubu ni membwa a katea te bwai ae e aranaki bwa te Kateniua n Tua aoa waaki ni weteia aia tia kairiri ao a katei autinibotaki.

Katean Aan te Kateitei

Arwell L. Pierce e weteaki bwa te beretitenti n te Mexican Mition in 1942. Ao maan ana atatai ibukin koro tamein auti ao kateitei ngke e rikirake i Chihuahua ao ni mwakuri n te mition i Mexico, Beretitenti Pierce e anga baina n tangira ao n atatai ngke e reirei, kakorakoraaki, ao e buokiia ni botiia membwa. E bootia naba ni mwakuri ma membwa n te Kateniua n Tua ni kaitiaka aia raraoma.

Teuana ana kouru Beretitenti Pierce bon buokaia membwa n roko n te tembora.⁷ Inanon ana mwakuri n 1943 e karaoi ao ni katauraoi tembora ibukiia membwa aika

Membwa n taai akekei n tabetai a anganano n ae mwaiti ibukin te euangkerio.

TE BITAKI AE KAMIMI N TAAI AIKA ANA ROKO

“I taku bwa te Ekaretia i Mexico n te tai ae na roko e na kamiiii aomata nako ake a tia n rang irekereke ma ngaia. Kain Mexico a rang n taneiai ma te botanaomata ake a maeka inanona, ao iai bwaai tabeua inanona ae aki tangiria. A taraia bwa tera are e anga te euangkerio; a tangiria, ao a tauraoi ni kabwakai aekakin nako bwaai ibukina.”¹⁸

Unimwane Daniel L. Johnson, Mexico Beretitenti n te Aono

katea te mwaneka ibukin te tembora bwa e na kateaki n aba tabeua.⁹

N ikotaki ma te botaki ni bukamaru n te tembora e tauraoi n te Spanish n te Mesa Arizona Tembora n rokon ana Burabeti te Ekaretia George Albert Smith (1870–1951) i Mexico n 1946 ni buoka katiteuanakia Aomata aika Itiaki i Mexico,¹⁰ e waaki rikiraken te Ekaretia n te aro are a tia n iangoia te roro n taai akekei. Mition ao titeiki aika a boou a kateaki ni kabuta te aba, ao reirei ake a mwanenaki man te Ekaretia a kaunga te reirei.

N 1964 te Ekaretia e katabua El Centro

ao taan kairiiri tabeman. E kamataku ikanne te Taebenaeko Kuaea ikekei, n raonaki ma te baka n amwarake n te maiu n tamnei. Taan ira te Maungatabu a taekinna, “E bon raka riki nakon are ti iangoia bwa e na kona n riki—te maungatabu n oin abara.”¹³

Te 1970 ao a bon raaka aron te kakukurei n te rikirake i Mexico. N 1970 e kaniai 70,000 memba n te aba, n tokin tebwina te ririki e kaniai 250,000. Teniua te ririki imwiin te maungatabu n te aono, Unimwane Howard W. Hunter (1907–95) e tibwatibwai teniua titeiki aikai ao ni karikii bwa 15 titeiki n te wiikeen teuana, ni

1889: Mitinare a bubai mai Mexico Nuka.

1901: Tataekinan te euangkerio e tiku n aonon Kaawan Mexico.

1910: Moan Bitakia kain Mexico.

1912: Otinako man ana korone Moomon, i meangin Mexico.

1913: Mitinare a kerikaaki ibukin waaki ni kakaitara; beretitenti n te mition Rey L. Pratt e kaira te Ekaretia i Mexico rinanon te reitaki ni mwakuri ma aomata ake a kabongana te taetae ae te Spanish n te United States.

Escolar Benemérito de las Américas, te reirei are e anga bwaai n reirei, katei, maiu n tamnei, ao kainnanaoia membwa aika taan kairiiri ni karokoa e a riki bwa te tianta ni kataneiai ibukia mitinare 2013.¹¹ Titita Lorena Gómez-Alvarez, are e angabebwa man te reirei aei, e taku, “Benemérito e buokai ni kunea ao ni karikirakei au tarena ao ni karekea kinakui ao au atatai n te euangkerio are e a tia ni kakabwaia maiu. E a kona ngkai ni buokia mitinare ni katabangaka te euangkerio ao e na bon kakabwaia maiuia aomata, n te kawai ae e okoro.”¹²

Te Ririki n Rikirake

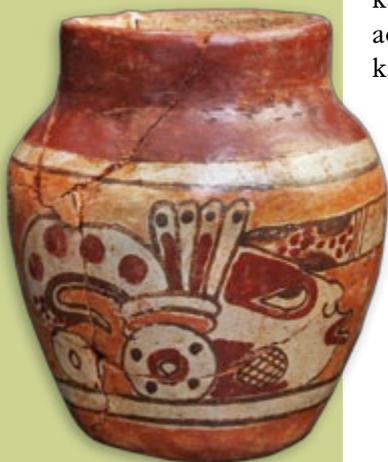
Te maungatabu n te aono n 1972 ni Kawan Mexico bon te tai ni bitaki ae korakora n te Ekaretia. A mwananga membwa man taabo aika a raroanako n ongora iroun Beretitenti Harold B. Lee (1899–1973), ana kauntira, ao tabeman Abotoro,

weteia membwa aika mwaiti aika kairake aika kain Mexico bwa taan kairiiri.¹⁴

Te mwakuri ni mitinare e rikirake naba n tai aikai. Te Mition i Mexico, e a tanoata kaukakina n 1879, e bwenaua n te moan tai n 1956; n te tai aei Mexico ai 34 te mition iaona.¹⁵ Tari Jorge Zamora, are e beku bwa te mitinare ni kawan Mexico n te Mition are i Meang n te 1980s, e a tia ni kakooua te rikirake aei. E uringa te aono aio n ana mition are membwa a tia ni mwananga inanon teuana te aoa n ira te taromaui; ngkai e a tei ikekei te titeiki. E taku, “Bon te kamimi rou n aron ana mwakuri te Uea ni katea te Ekaretia, n aki taraia bwa te aba raa ke kateina.”

Tembora a Mwaiti n Aba nako

Membwa i Mexico a tangirii otenanti ni kamaiu n te tembora ao a tauraoi ni karaoi anganano aika korakora ibukin aia tai ao n aron aia kabane mwane n nako n tataro

Membwa aika kain Mexico a ira te karikirake n te komiunite. Membwa aikai a ibuobuoki n uniki aroka n 2007.

AGRÍCOL LOZANO HERRERA: MOAN TITEIKI BERETITENTI I MEXICO

Agrícol Lozano Herrera bon te membwa ae kairake n te Ekaretia ngke e ongo bwanaan Beretitenti Spencer W. Kimball (1895–1985), mwiina ngke e membwa n te Kooram n Abotoro are Tengaun ma Uoman, e kaurangaia membwa I Mexico bwa a na reirei bwa aonga ni buoka kakorakan abaia. Te Tari Lozano motikia bwa e na riki bwa te roia ao te tia taetae ibukiiia aomata ake a kaman maeka I abana. Bon ngaia naba te mataniwi ni kauntira ibukin te ekaretia i Mexico ao e riki bwa te moan titeiki beretitenti n te titeiki, bwa te beretitenti n te mition, bwa te tia teiibukiiia Abotoro ake Tengaun ma uoman, ao riki ngaia naba bwa te beretitenti n te Tembora ni Kawan Mexico.¹⁹

1921: Mitinare a manga kaokaki nako aonon Kaawan Mexico.

1926: Te tua ni Mexico e katabua ni kabane taan kairiri n aro aika ianena.

1930s: Taan kairiiri n te tabo a kateimatoa teiraoin te Ekaretia i Mexico.

1945: Bukamaru n te Tembora a rairaki nakon te Spanish; moan mwananga nakon te Mesa Arizona Tembora.

ikekei. Ai tibwa 100 te ririki imwin katabuan te aba iroun Unimwane Thatcher ibukin taetaekinan te euangkerio, e kateaki te tembora n atun kawan Mexico. N te 1983 e kaukaki te auti aio bwa e na ibuobuoki ibukin kaotinakoia kain te Ekaretia man te kanganga i Mexico ngke a roko nga ma nga nakon te tembora ao ni karekei rongorong riki tabeua. Inanon 30 te ririki, 11 riki tembora aika katabuaki iaon te aba aio, ao teuana riki ae tabe ngkai ni karaoaki.

Isabel Ledezma e ikawai rake i Tampico ao e uringnga ngke ana karo a kabaeaki n te Tembora i Mesa Arizona. “Bon uabong te mwana nako Arizona ao e bon rang bobuaka,” e taku nei. “Ngke e a ni katabuaki te Tembora n atun kawan Mexico, te raroa ngkane ibukin kaeana e a kauarerekeaki nakon 12 te aoa n te kabuti kaa. Ngkai e a tei te tembora i Tampico, ti a kona n rin iai ni kaea.”

Limhi Ontiveros, are e beku bwa te beretitenti n te Oaxaca Mexico Tembora man 2007

nakon 2010 e taku, “Naake iai aia koaua ae nano n te euangkerio a kona ni karekei kawaiia n roko n te tembora, ni kaitarai kanganga n te raroa ao te kabanemwane, ao a noora te tembora bwa ai aron te biikan ni kamaiu.”

Titita Ledezma e reitia, “Ti kainnanao te Tamnei n ara kaawa nako, ao karekean te tembora ikai e ibuobuoki. Ngkana iai ara kanganga, ngkana ti nanokawaki, e kaan te tembora ao ti kona ni karekea te rau ikekei.”

Tokanikai iaon Kanganga

Membwa i Mexico a kaitarai kakaewenako ao kariiri, ma a ataiia bwa ngaiia ao raoia aika Itiaki bon natin te Tama n tangira, aroia ni kaubwai ao n reitaki ma raoia bon akea rekerekeia ma aroia n iakoakoi imarenaia.

Te utu ae Mendez a maeka n te kaawa ae maungaunga ae uarereke n uakaan ma Oaxaca, i maiakin Mexico. A taku, “Iai taai ni kanganga, te mwane, ao te raroa, ma te nano

ni kan karaoa are tangiria ara Tia Kamaiu bwa ti na kamarurungira n tokanikai iaon kanganga nako.”

Gonzalo Mendez, ae 15 ana ririki, e taku, “Ngkana ko maeka n te tabo are iai te kanganga iai, kariiri kona n rangi ni kanganga, man ana ibuobuoki te tataro tina aki kariiriaki n te aonaaba, ao tina tei bwa taan kakoaua nakon te maiu ae tamaroa riki.”

Te taratara nakon Taai aika a na roko

Te euangkerio e a kaman tei i Mexico, ma iai aono tabeua are e tabe n rikirake

bwa a na kamimitonga aran te Atua ni buo-kiia tabeman ao n tataekina te euangkerio,” e taku Jaime.

Inanon kawaran Mexico ae tibwa karaoaki, Unimwane Neil L. Andersen man te Kooram n Abotoro are Tengaun ma Uoman e kaitibo ma te roronrikirake man titeiki aika teniua n kaawan Cancun. N ana tai ma te roronrikirake aikai, e taku, “Ti norii taura inanon mataia ao te onimaki iaon moaia ao te mii are a karekea. I teimatoa n iangoa tamaroan Mexico n taai aika a ana roko are e reke irouia.”¹⁶ ■

1946:
Beretitenti
George Albert
Smith e roko
i Mexico.

1950s:
Mwakoro ao
mwaanga a
kateaki ao a
kuri ni bane
titeiki iaon
Mexico.

1961: A kate-
aki Titeiki ni
Kaawan Mexico
iroun Harold
Broun ngke e
beretitenti.

1964: Te Reirei ae
Benemérito School
e kaukaki ni
Kaawan Mexico.

1967: Kateaki te Kauoua
n titeiki ni Kaawan
Mexico City; Agrícol
Lozano Herrera e weteaki
bwa ngaia te moan titeiki
beretitenti i Mexico.

1972:
Maungatabu
n Aonon
Kaawan
Mexico.

iai te Ekaretia. Jaime Cruz, ae 15 ana ririki, ao ana utu bon ti ngaia membwa n te Ekaretia n aia kaawa ae uarereke are a mena iaon maunga i etan te Kaawa ae Oaxaca. Ngaia ma raraona ae Gonzalo a mwakuriia aia kamatebwai n te tieminarii inanon te wiiki. Ni katoa Kaonobong a mwananga 2 te aoa iaon te bwati nakon te umwantabu ae kaan ibukin kaeana aia kirati n tieminarii ma kairake ake tabeman n aia uoote. Jaime e tibwaua te bwai are e reiakinna n te tieminarii ma raona n reirei ao e kaekai aia titiraki. Tarin Jaime ae uarereke, Alex, te riikan, bon te tia kairiiri ibuakoia raraona. E taekinna Alex bwa ngkana e tuangiia bwa a na aki kabonganai taetae aika buakaka ke ni karin oneaia aika riai, ao ongo n te bwai are e taekinna. Jaime ao Alex a uaia n ataa bwa tauan te nakoanibonga bon te kinaaki ae karineaki ao te tibwanga. “I ataa bwa te nakoanibonga a anganaki ataeinimwane

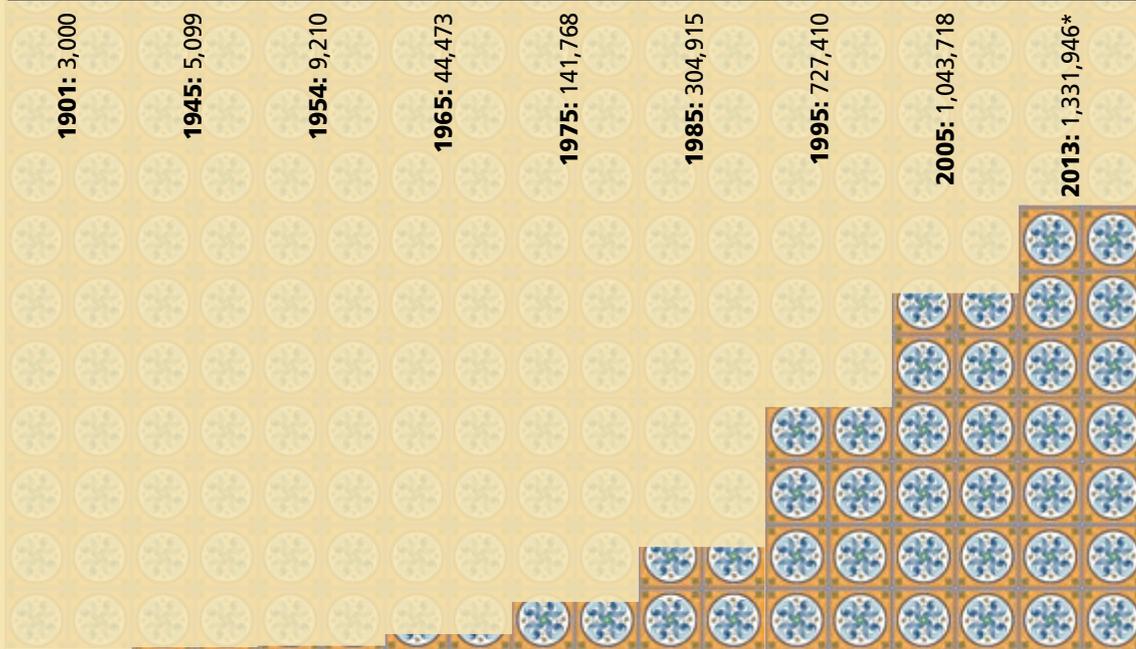

BWAAI AIKA A NA TARAKI

1. Henry A. Smith, “200 Lamanites Gather in History-Making Conference, Temple Sessions,” *Church News*, Nobembwa 10, 1945, 8.
2. Moses Thatcher, in *Moses Thatcher Journal, 1866–1868*, 54.
3. Tara Brittany A. Chapman and Richard E. Turley Jr., *Women of Faith in the Latter Days*, vol. 1, 1775–1820, 461–470.
4. Tara Orson Scott Card, “It’s a Young Church in . . . Mexico,” *Ensign*, Beberuare 1977, 17–24.
5. Tara Kirk Henriksen, “Mexican Mormon Pioneers,” a 2010 exhibit in Mexico City Mexico Temple Visitors’ Center.
6. Tara Gerry R. Flake, “Mormons in Mexico: The First 96 Years,” *Ensign*, Tebetembwa 1972, 20–21.
7. F. LaMond Tullis, “A Shepherd to Mexico’s Saints: Arwell L. Pierce and the Third Convention,” *BYU Studies* vol. 37, no. 1 (1997): 127–151.
8. Tara Eduardo Balderas, “Northward to Mesa,” *Ensign*, Tebetembwa 1972, 30.
9. Tara Eduardo Balderas, “Northward to Mesa,” 30–31.
10. Tara “The Church Moves On,” *Improvement Era*, Turai 1946, 446; John D. Giles, “Father Lehi’s Children,” *Improvement Era*, Tebetembwa 1946, 556.
11. Tara Joseph Walker, “Missionary surge prompts LDS Church to open new MTC in Mexico,” *Deseret News*, Tianuare 30, 2013, www.deseretnews.com.

RIKIRAKEN TE EKARETIA I MEXICO

Taian Tembora:

12 ao teuana riki ake a katanoa-taki i Tijuana

Titeiki: 222

Mwakoro: 36

Uoote ao

Mwaanga:

2,000

Taian Mition: 35

*Inanon Tuun 2013

1975: 12 titeiki aika boou a kateaki n aono tabeua iaon Mexico.

1983: Katabuaki te Tembora ni Kaawan Mexico.

1993: E Kinaaki te Ekaretia n te Tauteaka ni Mexico.

2000: Ruaiwa tembora aika uarereke aika katabuaki.

2009: Moan weteakiia Beretitentii n te Aono i Mexico.

2013: Tienta ni kataneiai ibukiia Mitinare e kaukaki ni Kaawan Mexico.

12. Te rongorongo aei ao mwakoron rongorongo mai irouia membwa n tai aikai n ana Ekaretia Mexico a reke man te intawiu ma te tia koro rongorongo n Beberuare 7, 2013.
13. In Jay M. Todd, "The Remarkable Mexico City Area Conference," *Ensign*, Nobembwa 1972, 88.
14. Tara Eleanor Knowles, *Howard W. Hunter* (1994), 202.
15. Tara Don L. Searle, "One Million in Mexico," *Ensign*, Turai 2004, 34; Kristine Miner, "The Church in Oaxaca, Mexico," *Ensign*, Eberi 2001, 78.
16. Man te intawiu ma te Audiovisual Department, Eberi 2012.
17. Rey L. Pratt, in *The Young Woman's Journal*, vol. 25, no. 9 (1914), 539.
18. Man te intawiu ma te tia koro rongorongo n Eberi 5, 2013.
19. Tara "Agricol Lozano Herrera: Mexican Mormon Church Leader," <http://mittromneymormon.net/meet-some-mormons-2/meet-some-mormons-2/agricol-lozano-herrera-mexican-mormon-church-leader>.

Ataein te tieminarii i Oaxaca a kukurei n ikotaki.

Joseph Fielding Smith

KOKOAUUA AO TE KAKAONIMAKII

Kaunganano man Maiun ao ana Reirei

JOSEPH FIELDING SMITH

Iroun Hoyt W. Brewster Jr.

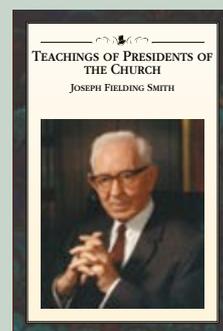
Ngke Joseph Fielding Smith 33 ana ririki e rin n te Taebenako i Salt Lake n Eberi 6, 1910, bwa e na ira te maungatabu ni kabuta, e kaeka te tia bubutimwaia te koraki nakoina, “Ngaia Joseph, antai ae e nang rineaki bwa te abotoro?”

“I aki ataia,” e kaeka Joseph. “Ma bon tiaki ngkoe ao tiaki naba ngai!”¹

Ngke a warekaki araia Abotoro ake Tengaun ma Uoman ibukin kama-toakii, Joseph e waekoa n roko irouna te namakin are arana e na weteaki bwa ngaia te kooram. Bon ngaia, ao e kamatoaki bwa ngaia te katengaun ma uoman n te kooram ae karineaki.

Joseph bon te aomata ae nanorinano ao anuana e rangi ni mamanika-ngare e okira mwengana man te maungatabu ni kaongoia ana utu we-weteana ae boou. E kamauria buuna ma te manikangare: “ao I taku tina kabonakoa te kao,” e taku. E aki ota e bon mimi ngke e e a manga taetae Joseph nakoina Ma Ana kaeka ae bebete, “Ai bon akea au tai ni buokiko ibukin te tararua!”² Ngkai i a riki ngai bwa te abotoro are na tiku n te maan ae nakon onobwi te ririki.

Tibun Hyrum Smith, Joseph Fielding Smith bon te ka10 ni Beretitenti n ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukii Aika Itiaki ni Bong Aika Kaitira. E abwa-bwaki riki ana tai ni beku bwa te membwa n te Kooram n Abotoro are Tengaun ma Uoman imwain weteana bwa te Beretitenti n te Ekaretia nakoia Beretitenti ake tabeman n te Ekaretia. Inanon ana ka 60 n ririki ni membwa bwa te kooram bon temanna ibuakoia taan kakoaua ae onoti, e mwananga moa iaon ana aoti ao te waekon ao imwiina n te kaa ao te wanikiba ike e na reirei ma Aika Itiaki. Ana reirei ao ana koroboki aika a mwaiti e a tia ni kakabwaia te Ekaretia ao ni kabane ake a kakauongo nakon ana rongorongo aika riinga te nano.

“Tina bane ni kokoaua ao ni kakaonimaki n tainako, ma te nano ni kan kawakin ana tua te Uea ao ni karinea ao n uringi berita aika a tabu ake ti karaoia ma Ngaia.”

I bon kaoaki bwa nna korea te rongorongong aei ibukin reitakiu nakon Beretitenti Joseph Fielding Smith, are I rang n tatangiria ao i araranna bwa Tibu te Unimwane. I riingaki n anuan maiuna man bungikiu, ngke e katoka arau ao au kakabwaia n te otenanti, ni karokoa matena, ngke I mena ibua-koia tibuna mwane ake a uota bwao-kina n ana tai n taunimate.

Te Burabeti are e a kaman Rineaki

N ai aroia ni kabane ana burabeti te Atua, Joseph Fielding Smith e a kaman rineaki imwain ae e ruo nako aon te aba ni kaineti ma ana kainibaire te Uea I karawa (tara Makuri 17:26). Joseph bon te kaaman n nati irouia Julina Lambson Smith. Inanon te tamnei ae nanorinano n rongorongon te tina ae Anna ae kakaonimaki n te O-Tetemanti (tara 1 Tamuera 1:11), Julina e berita bwa ngkana e anganna

natina te mwane te Uea, ao e na kabanea korakorana ni buokia bwa e na riki bwa ana bwai te Uea ao nakon tamana.”³ Te Uea e aki ti kaeka ana bubuti ma e kaotia naba nakon neiei, imwain bungikiu natina te mwane, bwa te ataei aei e na riki bwa temanna Ana tia kakoaua ae onoti n te Kooram n Abotoro are Tengaun ma Uoman.⁴

Joseph e bungikiu n Turai 19, 1876, nakoia Joseph F. ao Julina Lambson Smith. N ana tai ni bungikiu Joseph, tamana bon te Abotoro ao te kauntira nakon Beretitenti Brigham Young. Ngke ai ruaiua ana namwakaina, e kairaki irouia ana karo nakon katabuan te St. George Utah Tembora. E tataekinna rimwii n ana maroro, “N au moan mwakuri n te ekaretia bon raonakin Brigham Young ni katabuan te St. George Tembora.”⁵

Ngke e karekea ana kakabwaiamai iroun te tamanuea n ana ririki ae 19, te tamanuea ae nooraba e katokai baina iaon atuun Joseph ao n taekinna: “Tibwangam bwa ko na maiu ni karokoa ko kara ao ana kantaninga te Uea bwa ko na riki bwa te aomata ae korakora ngkoe I Iteraera. . . . Ko na bon tei ibuakoia aomata bwa te burabeti ao te tia mamata ibukiiia, bwa e kakabwaiako te Uea ao e katabuko nakon te wewete aio.”⁶

Maiu n Utu: Te Tangira ae Irengan ma Taian Kataaki

Nakon Joseph Fielding Smith, “te utu bon te kabanea ni kakawaki ni botaki n te tai aei ke n te maiu are imwiina.”⁷ E kaikawaki inanon te utu ae kairaki n te tangira, onimaki, kainibaire aika rietata, ao te anua ni mwakuri korakora, ao e kataia ni kateimatoa n uoti reirei akanne nakon oin ana utu. (Tarai mwakoro 4, 15, ao

Mai eta: Tamnein Joseph Fielding Smith ngke e kairake e katukaki inanon aia Baibara ana karo. Atai: Joseph e unga n takakaro n te aenibooro ma tarina David. Inano: Unimwane Smith (ka-uoman man te maing) ma raona ni mitinare i England, 1901. Te tamnei are e kaitara te iteraniaba e roko naba man ana tai ni mitinare. Inano, atai: Unimwane Smith (maing) ma raoan n Abotoro George Albert Smith ao Israel Smith, 1936.

16 n *Teachings of Presidents of the Church: Joseph Fielding Smith.*)

E mare ma Louie Emily Shurtliff n te Salt Lake Tembora n 1898. Teuana te ririki imwina e weteaki bwa e na nakon ana mition nako Great Britain ibukin uoua te ririki ao e boutokaaki ma te onimakinaki iroun kain-nabana. N okina, a uaiia ni maeka ma te kukurei ao a kabwaiaki ni bungiaikin natiia aine aika uoman. Te kananokawaki bwa inanon ana tai ni bikoukoua ana kateniman ao e a motirawa n ana tai n rarai.

Inanon ana tataro n nanokawaki Joseph e taku, “Buokai, I tataro Nakoim, bwa nna maeka ao nna kororaoui ni kaitibo ma ngaia n am mimitong ae akea tokina, ni manga ikotaki ma ngaia, n aki manga kamaenakoaki. . . . Buokai ni karikirakeia natiu aika kakawaki bwa a na teimatoa n itiaki man te bure inanon maiuia.”⁸

N ana bubuti nakon tamana, te karo aio ibukin natina aika uoman e bubuti ibukin buuna ao tinaia natina aika uarereke. E a tia n anganai ngkai te aine are tangiria ae Ethel Georgina Reynolds are e kaitibo ma ngaia. A mareaki n Nobembwa 1908 n te Salt Lake Tembora. Te aine ae tamaroa aei e a riki bwa tinaia ana moan nati Joseph ake uoman ao imwiina e a karikiia riki ruaman natina.

N te tai teuana, rawawatan te tina aio e roko n ana iango te Abotoro aio ngke e mwananga nakon te maungatabu n te titeiki. E korea ana reta nakoina are e kangai iai: “I iangoiko ao I bia mena irarikim n tainako ni wiiki aika ana roko, ni buokiko n tabeakiniko. Nna buokiko ni kabanea au kona, ao au kantaninga bwa ko na kona n *namakinai* irarikim. Tuangia ataei bwa a na bwaina te akoi nakoim ao bon imarenaia.”⁹ Imwiina ao e tibwa nanona ma neiei ana namakin ae nako mai kabitoim nanona n tein te kamatenano, are e riki bwa teuana kunara n taromaui, “Does the Journey Seem Long?” (“Taran ae Abwabwaki te Mwananga?”) (no. 127).

Te kananokawaki, bwa Ethel e motirawa n 1937. Ngke e mate neiei, iai niiman natiia aika a tuai n iein ni mwengaia. Unimwane Smith e namakina ana wirikiriki te Tamnei ae Raoioi bwa e riai ni kakaeria riki buuna ao raona. N 1938 e mareaki ma Jessie Evans Smith n te Salt Lake Tembora.

Temanna te aomata are e bon rangi ni kinaia naakai ngaia are koreaia: “N aki tarai kaokoron aia ririki ni maiu ae uabwi ma onoua ke te aki booraoi n iango, aia baekuraun, ao n aia mwakuri ake a tia n rinanoi, Joseph Fielding ao Jessie Evans Smith a bon aitara raoi. . . . Te bwai are e katoma te ririki ae rangi ni kaokoro bon te tangira ae

kororaoui ao te karinerine imarenaia.”¹⁰ (tarai iteraniba 6–23 n te manuo.)

Te Tia Ukeuke n Reireiaki man te Kamatebwai ao man te Onimaki naba

E tauaki Joseph Fielding Smith n te Ekaretia bwa te tia rabakau iaon koroboki aika a tabu ao te tia reirei ae bane arona n te euangkerio. Ni moan kairakena, iai nanona ae korakora n “ukoukora te rabakau, n aron naba te kamatebwai ao n te onimaki naba” (D&C 88:118). E wareka ana Boki Moomon uoua te tai imwain ae e koro 10 ana ririki. Ngkana a kakaeria raraona, a na bon bae ni kunea bwa e mena i eta n autin kanaia maan ni wareki boki aika a tabu.¹¹

E tuangia kain te taromaui tabeua te ririki imwina bwa “man te moantai are I kona iai ni wareware, I karekea riki te kukurei ao te rau ae korakora man au kamatebwai n koroboki aika a tabu . . . nakon riki bwain n te aonaaba ae bwanin.”¹² (See chapters 10 and 18.)

N te tai teuana ao Beretitenti Heber J. Grant (1856–1945) E kamoamoia rabakaun Beretitenti Smith n taekinna, “I iangoia bwa ngkoe te kabanea n atatai iaon koroboki aika a tabu mai irouia Mataniwiin Botaki ni Kabuta n te ekaretia iroura.”¹³

Mai eta: Beretitenti Smith ma natina te mwane. Mai eta n te atai: Unimwane Smith e kamauraki iroun Beretitenti David O. McKay, 1961. Atai: Beretitenti Smith tekateka mai moa n te Salt Lake Tabernacle. Inano: Beretitenti Smith mai moa ibukin te rawetamnei n te takakaro n te baetibooro, te takakaro are e tata-ngiria ngke e kairake.

Nanona ni kan reiakinaki e aki kaotia bwa e aki irii takakaro ngke e ataeinimwane ao ni karokoa ae e a bon ikawai. E tatangira te takakaro n te beitiaboro ao takakaro riki ma roro aika kairake n ununiki ake a kona n takakaro iai. Ngke e ikawai e riki bwa te tia takakaro n te rawebooro ao e iriiri kabo n takakaro irouia ataei aika rorona. E iriiri naba kabo n takakaro n bobotakin ana utu. I uringa au takakaro ae I tatangiria ngke tibu e ore a te karo n te booro are e kare iai tibu ao e rebwe ana kainrawetamnei ai tamau are e rawetamnei man iteran te marae are te angamaing.

Te Aomata ae Tatangiria n Tei ni Katana ana Onimaki

Imwain weteakina bwa te Abotoro, Joseph Fielding Smith e kinaaki bwa te tia tei ibukin ana onimaki, are e kona ni kariki bukibuki nakoina aika kairuaa bwa te aomata ae imanono. E ngae ngke aki totoki nanona ni kokoaua nakon ana berita aika a tabu ao ni kaungaia ni kabane bwa a na kamatoa ana euangkerio Iesu Kristo are e a tia ni kaokaki, bon iai ana itera are e kinaaki irouia ana utu

ao raraona. Beretitenti Spencer W. Kimball (1895–1985) n ana taeka: “A mwaiti taai ake ti taekinna iai bwa ngkai ake Tengauan ma Uoman a na riki bwa taan motiki taekaia kain Iteraera, temanna mai ibuakoaia e na kukurei ni motikaki taekana Irouna, bwa e momotiraoui ana babaire, nano-anaga, akoi ao e mimitong”¹⁴

Beretitenti Smith e kaota ana banna ni katoto n te aro n akoi ni kaitibona ao maroroakinan te kabuanibwai are e rekereke ma ana rebwewebwe te Ekaretia. Te mwane ae e a kara ae kabuta te kaa aika uanikai iaona are ngaia are kurati ao n akean ana intuarenti ao e na kona ni karika te kabuanibwai. Imwiin tabeua te maroro, e bonnanaoaki bwa te Ekaretia e na uotarake te bwai anne n te bowi n tua. E ngae n anne, Beretitenti Smith e taetae: “Eng, ti kona ni karaoa anne. Ao ngkana ti butuia ni kakorakoraira, ti na bon bae n tokanikai n ana te turaki anne mai iroun te unimwane ae kanano-anga; bwa ngkana ti a tokanikai ao ana tera imwiina, e na kanga ngkanne ni karekea maiuna? E manga maroroakinaki ana tabeka anne iroun te komete ao e kai uotakirakeaki n te bowi n tua.”¹⁵

I noora aia tangira aomata tabe-man are a tia ni karaoia nakoina ngke I kawara Beretitenti Harold B. Lee (1899–1973) n te Tabo n Ruanimate ISalt Lake imwiin katabuan ruanimaten Beretitenti Smith. I taku nakoina, “Beretitenti Lee, ngkai ngkoe temanna kain te utu I tangiria ni kaotia nakoim aron au kakaitau ibukin te akoi are ko a tia ni karaoia nakon tibuu te mwane.” Ni kaekakui e taraai ao e karaurau n taetae, I tatangira te aomata anne!”

Te Tia Beku ni Koaua ae Kakaonimaki

N ana tai ni beku n te euangkerio Smith e kanikinaeaki n ana ongotaka nakon koroboki aika a tabu are e anganaki bwa e na taetaekina te rairannano (tara, ibukin te katoto, D&C 6:9; 11:9). E taku: “Bon tabeu, Ia tia n rang kaungaaki iai, I iangoia man Tamnein te Uea inanon mwamwanangau n ana titeikiTion, n taekinna nakoia aomata bwa *ngkai* bon te bong n rairannano ao n weiteia Aika Itiaki ni Bong Aika Kaitira bwa a na uringii aia berita aika a tabu, . . . kaungaia bwa ana *kokoaua ao ni kakaonimaki* ni bwaai ni kabane.”¹⁶ (Tara mwakoro 5.)

Inanon nako mwaitin ana ririki ni maiu ae 96, Beretitenti Smith e tataro bwa e na tiku ni kokoaua ao ni kakaonimaki n teimatoa n ua te toki. Ni koauana, Beretitenti Boyd K. Packer, are te Beretitenti ngkai n te Kooram n Abotoro are Tengaun ma Uoman, e kakoaua: “E teimatoa n reita nako ana karuabwi ao e tataro bwa e na ‘kawakin ana berita aika a tabu ao nakoana ao n teimatoa n ua te toki.’”¹⁷

Ibukin Beretitenti Smith, “kokoaua ao ni kakaonimaki” e raka riki nakon te kibu are e tataekinaki n tainako. Bon te taeka ae nako man te nano n ana onimaki nakoia aomata ni kabane—ibukiiia membwa n te Ekaretia ake a tia ni karaoa aia berita ae tabu ibukiiia natin Tamara are I Karawa. “Ti riai n riki bwa taian moan ao taan ririmoa” Beretitenti Smith e bubuti, “bwa abanuean te Atua ao Raoiroina ni kabane. Ti na kokoaua ao ni kakaonimaki n tainako, ma te nano ae korakora ni kawakin ana tua te Uea ao ni karinea ao n uringii ana berita aika a tabu are ti a tia ni karaoia ma Ngaia. Aio au tataro n tei ibukiiia

Tibun Iteraera ni kabane.”¹⁸ (Tarai mwakoro 19–22.)

Ngkana ko tataro mwaka n iangoa ana reirei ae anainano, ami koaua e na kakorakoraaki riki ao kona kaka-bwaiaaki ni karakaaki riki otam n te koaua ae itiaki ae matata n ana euangkerio Iesu Kristo. Te kooti ni kamatebwai e na karikirakea nanom ni maiuakinna bwa kona “kokoaua ao ni kakaonimaki.” ■

Bwai aika a na taraki: Tinan te tia koro rongorongu, Naomi Smith Brewster, e bunggiaki n te ririki are e weiteaki iai Joseph Fielding Smith nakon te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman ao bon te kauoman n nati irouia Ethel Georgina Smith, are e mareia Beretitenti Smith imwiin maten moan buuna.

BWAAI AIKA A NA TARAKI

1. *Teachings of Presidents of the Church: Joseph Fielding Smith* (2013), 16.
2. Joseph Fielding Smith Jr. and John J. Stewart, *The Life of Joseph Fielding Smith* (1972), 176.
3. *Teachings: Joseph Fielding Smith*, 1; tara naba Bruce R. McConkie, “Joseph Fielding Smith: Apostle, Prophet, Father in Israel,” *Ensign*, Aokati 1972, 29.
4. Tara Bruce R. McConkie, “Joseph Fielding Smith,” 29.
5. Joseph Fielding Smith, quoted in Smith and Stewart, *The Life of Joseph Fielding Smith*, 49.
6. Quoted in Smith and Stewart, *The Life of Joseph Fielding Smith*, vii.
7. *Teachings: Joseph Fielding Smith*, 76.
8. *Teachings: Joseph Fielding Smith*, 275.
9. Joseph Fielding Smith, quoted in Smith and Stewart, *The Life of Joseph Fielding Smith*, 188–89.
10. *Teachings: Joseph Fielding Smith*, 22, 23.
11. Tara *Teachings: Joseph Fielding Smith*, 4.
12. *Teachings: Joseph Fielding Smith*, 4.
13. Heber J. Grant, in Francis M. Gibbons, *Joseph Fielding Smith: Gospel Scholar, Prophet of God* (1992), 290.
14. Spencer W. Kimball, in Bruce R. McConkie, “Joseph Fielding Smith,” *Ensign*, Aokati 1972, 28.
15. Tara Lucile C. Tate, *Boyd K. Packer: A Watchman on the Tower* (1995), 176.
16. Joseph Fielding Smith, in Conference Report, Okitobwa 1919, 88; emphasis added.
17. Boyd K. Packer, “Covenants,” *Ensign*, Nobembwa 1990, 84.
18. Joseph Fielding Smith, in Conference Report, Okitobwa 1912, 124–25.

2014 TE KOOTI NI KAMATEBWAI

Te ririki aei, aine n te Botaki n aine ao kain te Nakoanibonga ae te Merekitereka a na kamatebwaia *Teachings of Presidents of the Church: Joseph Fielding Smith*. Te manuo aei e na ibuobuoki ni ka-koaua bwa Ana Reirei Beretitenti Smith aika anainano a na tauraoi ibukin te roro ae ngkai ao aika a na roko, ngkai e mate n te ririki 1972 ngke kain te Ekaretia e raka iaon 3 te mirion. Tabeman aika a maiu ngkai iai aia ururing ni maiu Beretitenti Smith e raroi anuana, bwa e aonga n tabekakirake man mwakan ana reirei.

Ngkai ko tataro mwaaka ni kamatebwai ao n iangoi ana reirei Beretitenti Smith, ko na bon kina kaokoron aron kabonganaakina iroun te Uea bwa te tia taetae n reirei raoi ni kamataata reirei ake a uoti kakabwaia aika aki kona ni warekaki ngkana a iraki nanoia. Ko na kamatebwai atun reirei n aron aikai:

- Reitakira nakon Tamara are i Karawa ao Ara Tia Kamaiu
- Ana bitaki te Tamnei are e Raoiroi are e riingi iai maiura
- Ana kakoaua te Burabeti ae lotebwa Timiti
- Kakawakin berita aika a tabu n te tembora
- E na kanga arora ni maeka n te aonaaba tiaki man te aonaaba.
- Aron te katauraoi ibukin Kauoakin Iesu Kristo man te kokoaua ao te kakaonimaki

Te manuo e tauraoi n te aorain n LDS.org ao ibukin taian mobaera at mobile.lds.org.

I KONA NI WAREKA TE BOKI ANNE?

Tao 50 te ririki n nako, toau ni mitinare ao ngai ti rianna ni kakaai auti ni kaan ma te Uniwetirii ae Córdoba i Argentina, te kairake ni mwane e kaaira nakon ana ruu. N te tai ae waekoa e waekoa n ota bwa ngaia ma kain ana ruu a butimwaira bwa a na kauntaeka ngkana bon iai te Atua.

Ti aki kan kauntaeka, ma ngaia n onean mwiina ti butimwaea are ti na manga kaitibo imwiina ni maroroakina ara rongorongon n te tabo ae tau ibukin te reirei. Ngke ti oki, te kairake n ataeinimwane e kabwarabwara bwa bukin tera ngkai e kakoaua bwa akea te Atua. E taku bwa aomata a karika te Atua ibukin kainnanona ni kakoaua n te bwai ae korakora, n te bwai ae mwaaka.

Ngke e a roko n ara tai, I titiraki, “ko kanga n ataia ae iai te United States?” I kakoaua ni koauana ao n titiraki ngkana iai riki bwai ni kakoaua

bwa bon iai. E taku bwa e wareka taekana inanon booki ao nutibebwa. Imwiina I titirakinna ngkana e kakoaua au koaua n te bwai are e a tia ni warekia. E kaotia n taku bwa e kakoaua.

“Ngaia ngkanne ti aki kona ni kakewei aia koaua nakekei, n aron au koaua, man te United States.” I taku. “Ti aki naba kona ni kakewei aia koaua naake a tia ni korea taekana.” E kakoaua te kairake n ataeinimwane.

Imwina I titiraki, “E boboto iaon te iango aei, ae kangai bwa ti kona ni kakewei aia koaua naake a tia n noora te Atua ao a koro i bwai ake a rinanona?” I kaota nakoina te Baibara, n tuangnga bwa iai inanon aia koaua mwane ao aine ake a tia n noora ao n taetae ma te Atua ao Jesu Kristo. I titiraki ngkana e kona ni kakewei aia koaua ake a koreaki inanon te Baibara ao e rawa n taekina tiaki.

Tiangan te kairake ni mwane ana Boki Moomon ao ni kakoaua n ana tangira te Atua ibukii Natina.

Imwiina I titiraki, “Tera am iango n te boki ae koreaki irouia aomata irarikiia naake n te Baibara ake a noora naba te Atua n aroia taan korea te Baibara?” E kaeka akea te boki anne.

Ti kaota nakoina ana Boki Moomon ao n reireinna bonganana. Ti kakoaua bwa e bon koaua ao te Atua e teima-toa n reitaki rinanon ana burabeti ae maiu ni bong aikai.

E mimi, te ataeinimwane ao e taku, “Ia tia n aitarā ma taan kabwarabwara ma ekaretia ake tabeua. Iai iroumi te bwai ae I tuai man ongo mai imwaina. I kona ni wareka te boki anne?” Ti anganna te boki ao ti kakoaua n ana tangira te Atua are kaotia ibukii Natina.

Ibukina bwa e a toki te tiemetita, ti aki kona ni manga kaitibo ma te kairake n ataeiniwane aei imwain ae okira mweengana I Bolivia. E ngae n anne, I tataro bwa e na kona ni wareka te boki ao ni karekea ana koaua.

N 2002 I weteaki bwa nna riki bwa te beretitenti n te mwaanga n te Tienta Ni Kataneiai Ibukii Mitinare I Provo. N te Tabati teuana I karakina au karaki are I eta nakoia mitinare. Imwiina te mitinare mai Bolivia e tuangai bwa e a tia n ongo taekan te mwaane ae ea kara n ana titeiki ni karakina rairakina—te karaki are titebo ma are I karakinna ikai.

A kaonaki matau n rannimata. Imwiin 40 te ririki n nako, Ia tia ni karekea kaekaan au tataro ibukin te kairake n ataeinimwane mai Bolivia. E a tia n reke ana koaua bwa iai te Atua ao Ana babaire ni kakukurei are korakora. I ataia bwa n te bong teuana ti na manga kaitibo, ao Nna rangi ni kukurei ni kaitibo ma ngaia n te euangkerio. ■

Neil R. Cardon, Utah, USA

MWANANGAN MAMÁ SEFI NAKON TE TEMBORA

Nte bong teuana ngke I mena n aobitin te Mition i Mexico inanon te ririki ae 1940 tabun, te titita ae e roko man te taun ae uarereke mai Ozumba, are e mena mai inanon Popocatépetl, te warekano ae maiu ae tao 43 te maire raroana (70 km) meangmainikun te kaawa ae Mexico. Ti bane ni kina neiei. Arana bon Mamá Sefi.

A maeka ni mweengana ae kateaki man te buriki are e karaoaki man te tano ao te uteute ae tawaki ae uarereke are a maeka iai mitinare aika bwandin aia tai, are e aki toki ni kaka-wakina ana ruu bon tii ibukia. Mamá Sefi, e aki nang roko n te abwabwaki ae 5 te buti (1.5 m) abwakina, e kare-kea boon maiuna man kabonakoan ana uanikai n te mwakete n te taun ae uakaan ma Ozumba. Taun ni kabane a kakaokoro aia tai ni mwakete n te bongina, ao e katoatai ni kaei mwakete ni kabonakoi ana uanikai.

E rinnako inanon aobitin te mition n te bong anne n uouota te baeki ae bubura ni burawa. E onrake n *totiton*, mwane ae tirewa ae te itera n peso are e a tia ni kakawakina inanon ririki aika a mwaiti. Tabeua mwakorokoro a roko n ana bong Porfirio Díaz, are e tautaekana Mexico man 1884 nakon 1911. Mamá Sefi e a tia ni mwana-nga mai Ozumba nakon mweengan te mition n te bwati ma ana buua ni mwane. E tuanga Beretitenti Arwell L. Pierce bwa e a tia ni kakawakina te mwane inanon ririki aika a mwaiti bwa e aonga ni kona ni mwananga nakon te Salt Lake Tembora bwa e na karekea ana entaumente.

E karekea te kariaiakaki ni kitana te aba, te mitinare e anganna ana tutikeeti bwa e na tangoia, ao e kairia nakon te turein. Beretitenti Pierce e tareboonia temanna I El Paso, Texas,

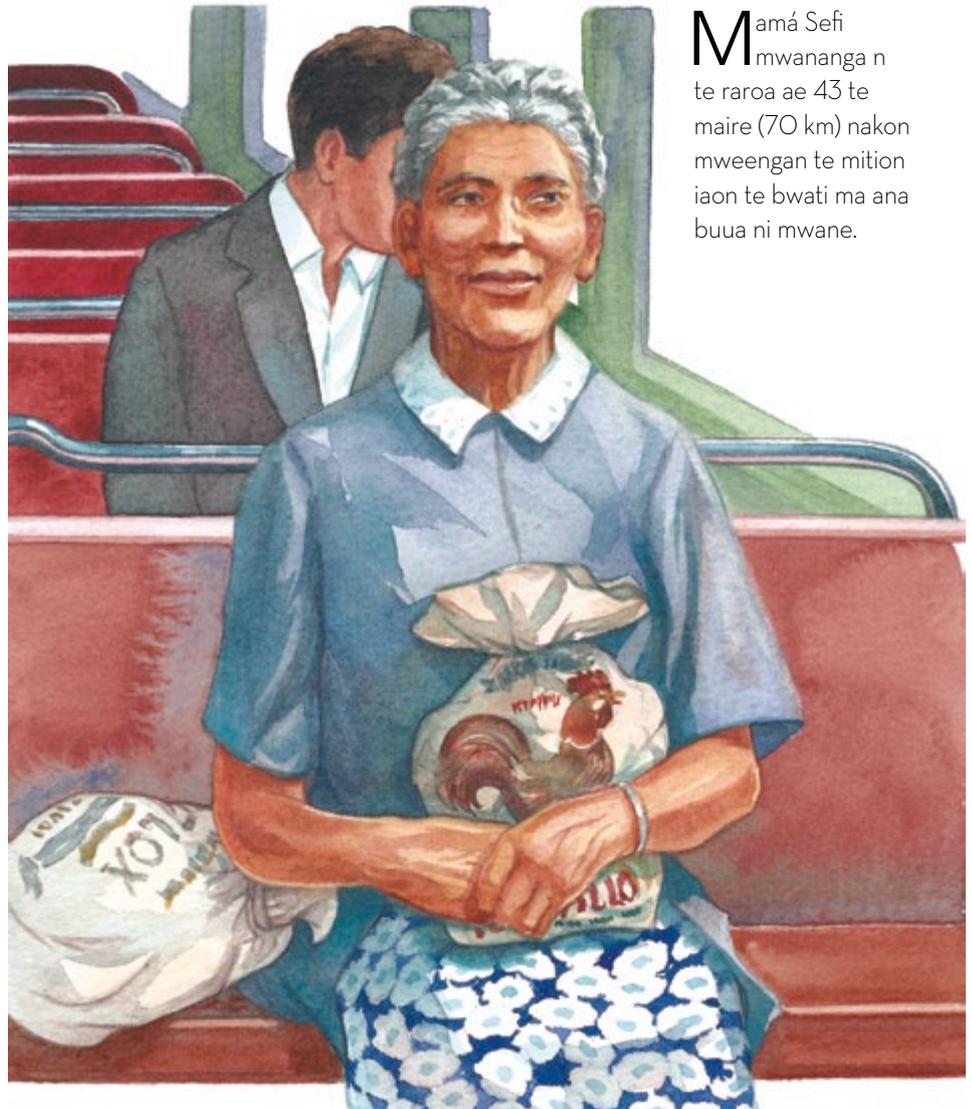
bwa e na kaeka te turein are e rinuukan te tia n te US ao ni katoka Mamá Sefi iaon te bwati nako Salt Lake City. Membwa n te mwaanga ae taian Spanish i Salt Lake a kaea te bwati bwa a na kaitibo ma ngaia, ni kawakinna ni kairia nakon te auti are e na maeka iai, ao ni buokia nakon te tembora.

Tabeua te wiiki imwiina, Mamá Sefi e oki rikaaki nakon te Kaawa i Mexico ao imwiina e okira mweengana i Ozumba. E a tia ni kawakinaki raoi inanon te mwananga ae abwabwaki. Imwiina e a manga okira kabonakoan ana uanikai n tabo ni mwakete.

Mamá Sefi e memere ana taetae n Imatang, ngaia are ti titirakinna

bwa e kanga ni kona n otana kanana ngkana e toka n te bwati mai El Paso nako Salt Lake—te mwananga inanon tabeua te bong ngkai e kabi n taetae n Imatang. E taku bwa e reireinna temanna aron atongan “te aboro bwaai”, ngaia are ni katoa tai e tei te bwati, e na bae n otana kanana te aboro bwaai.

Ibukina bwa bon tii akanne taeka aika e bwati n taekinana n Imatang, ai bon ti kakanana te bwaai n aboro inanon mwanangana—nako ao n oki. Ma e aki tabe iai Mamá Sefi. E kukurei riki n okina ibukin te namakin ae tamaroa are e a tia n rinanona n te tembora. ■ Betty Ventura, Utah, USA

Mamá Sefi mwananga n te raroa ae 43 te maire (70 km) nakon mweengan te mition iaon te bwati ma ana buua ni mwane.

NAKO KAROA ANA STEREO

Kaain rarikira bon te minita ae te kairake n te ekaretia n te tabo aei, ao kairake n ana ekaretia a kakawaria. E taneiai te aba n nonori tabeua kaa n tei imatan ana auti n te ngaina ma te bong.

Tabeman kairake aikai a katangitang ni katakaruai aia bwana n rerion aia kaa n tainako. Ti kona n ongo tangiia ngkana a roko n ara tabo, ao ngkana a tabe ni kaan, winton mweengara a ruru. N tabetai karongooan te katangitang e kautai n te tairiki. E rikirake uniu ao Ia moanna n tata-raia kairake aikai bwa au kairiribai.

N te bong teuana ngke I tabe n reekenii banikai, I ongo rebwetuan te katangitang tabeua auti aika kiraroa. Te bwana e tabe ni uakaan

ao e rikirake n takarua. N te tai are e rairaki n te koono te turaiwa ao e kaineta mweengan kain rarikiu, I a bon un ao I tataro nakon Tamau are i Karawa bwa e na urua ana bwai ni katangtang.

Au tataro ae bwarannano e bitaki nakon teuana te nebo ao te kakaitau ngke e karina ni mabu ngke e katea ana kaa. Ia tia ni kakaraoi katangitang n te kaa ao I ataia man tangina ae tuai n tiringaki—ea bon mate naba irouna.

E un te ataeinimwane ngkai e aki mwakuri ana bwai ni katangitang, ao raraona a ikotaki ni karaua nanona. Ngai, ni kaitarana I namakina te kukurei inanon te raunnano ni kakooua bwa te bwai are I nooria I taku bwa

I namakina te kukurei inanon te raunnano ni kakooua bwa te bwai are I nooria I taku bwa bain te Atua are e urua te bwai ni katangitang.

bain te Atua are e urua te bwai ni katangitang.

Ma ngke I reitinako ni matakau, I ataia bwa I bon taraai n anuau inanon ririki aika a mwaiti aika a tia n nako. E bebete nanou, ao ia tabe n iangoia bwa tao te ataeinimwane ai bon tiaki au kairiribai. Imwiina e wirikiriki te Tamnei, “Nako karaoa ana bwai ni katangitang.”

I bon mimi n te wirikiriki ao I kaitaia ni kanakoa. Bukin tera Nna karaoa te bwai ae I aki kukurei iai? Ma e manga roko naba te wirikiriki, ao I ira nanona.

Imwiina ngke I tia n anga au ibuo-buoki, I waekoa n noora oin te kanganga. Bon te mwakuri ae tawe. N te tai ae tawe ao e manga tang naba te bwai ni katangitang n tangina are rebwetaua.

E anga ana kakaitau te ataeinimwane ao e titiraki ngkana iai te bwai ae e kona ni karaoia ibukiu. I tuangnga ae nna kautimwaakai ni kaea au mwakuri, ao ngkana e kona ni kauarerekea tangin ana katangitang n te tairiki anne, Nna bon rangi ni kakaitau iai. E moangare ao e kamatoa nakoia bwa e na bon karaoia.

E aki tii karauraua ana katangitang, ma e riki bwa au bureitiman n te katangitang ao e kakooua bwa raraona a kauarerekei naba aia katangitang. Mai ikanne, e bon aki manga reke ara kanganga ma te katangitang are e rebwetaua imwiin te roo.

Te Tama are i Karawa e bon ongo ao e kaeka au tataro. Ana kawai e kareke te rau ao te aki karongoa, te reirei ae kakaawaki ibukin irakin te Tamnei, ao n ota riki n te bwai ae kananonaaki n te bwai ae kananonaaki bwa tina “tangiriia ara kairiribai” (Ruka 6:27). ■

Kent A. Russell, Florida, USA

MAURI, TE TIIBU TE TEEI

Ngai ma kainnabau ti buoka natira te aine ao natina aika uoman mwaane n te marae ni wanikiba, are a katauraioia ibukin kibaia n oki. Ti buoka natira te aine ngke e anai aia bwauti, katauraioi ana bwatiboti, ao n taua natina ae rang n takaremwareremwa ae teniua ana ririki. Tommy, tibura ae teuana ana ririki, e matu n ana kaa ni kokoki ni karokoa e uti n tounako. E maaku ngke e kataia ni butimwaa karongoa man tabo nako, otan taura aika raneanea, ao bwaai aika bure aroia.

I noora moana ao I ata te bwai are e nang riki, ngaia are I takarua nakon natiu te aine. E waekoa n roko, rabuna matan Tommy ni baina, tarai matana, ao n taetae nakoina ma te tangira, “Mauri, te tibu te teei.”

N te tai ae tawe ana ari aika uerake, kaina wiina, ao angana aika uerake a koerikaaki ngke e rabwatana ni kabane e ike ma te raunnano. E anga te moangare ae uarereke imain manga matuun matana. Maakuna e oneaki nakon te rau ae kakooua ao te rau are e tara ni kamanoa. Bon te bwai ae uarereke ma e rang korakora ni kaota ana onimaki Tommy iroun tinana. Baina ae taneiai iai, bwanaana, ao rokona ni kabebetee nanona.

N ai aron Tommy, ti bon bane n namakina te maaku, te aki koaua, ao te nakonnano. E karaunano aron ataakin ae Iesu Kristo, te Tia Kawakin Tiibu, e weteira. E kinaia ana nanai n tibu, ao ti kona ni katuka ara onimaki ae bwanin Irouna. E taetae ni bwanana n tangira, “I katuka au rau iaomi, au rau I angani ngkami. . . . “A na tai rawawata nanomi, ao a na tai maaku.” Ioane 14:27.

I ataia bwa inanon taai n nano kokoraki ti kona ni karekea te kamanoaki ao te kakooua ngkana ti rairaki nakon te Tia Kawakin Tiibu ae Raoiroi ma te kantaninga ao te onimaki. Ngkana I kakabwaaiaaki ma te rau ibuakon te kanganga, I tangiria ni kaoka te tai are n te marae

ni wanikiba ma natiu te aine ao tibu te mwane. N ai aron Tommy, I ike kaota te bebete man te rawawata are e tabekaki nako. Inanon taai akanne, I namakinna ibon irou “Mauri, te tiibu te teei” mai iroun au Tia Kawakin Tiibu. ■

Colleen Solomon, Ontario, Canada

Tibura ae teuana ana ririki e maaku ngke e kataia ni butimwaa karongoa man tabo nako, otan taura aika raneanea, ao bwaai aika bure aroia n te marae n wanikiba.

Teimatoa Raoi

Iroun Unimwaane J. Christopher Lansing

Itingaun n te Aono, Aonon Meangmainiku
America Meang

Te babaire ni kamaiu bon te babaire ae kamiimi, ao mwakoron te babaire anne inanona bon konakin kaangaanga are n tabetai a rinnako inanon kawaira ao man taurira man kakoroan ara kantaninga ao miira. Ti bane ni kaitarai kataaki aika korakora inanon ara tai i aon te aonaaba. Tabeua a bon uarereke ao tabeua a bon bubura.

Te kataaki ae e korakora ae uarereke e kona n ae banen bwaan am kaa i aon te kawai ae rangi n rawata te kaa iai. Te kataaki ae e korakora ae bubura e kona n ae buan temanna ae tangiraki, te kabuanibwai are e a kamwaukuko, ke kabuanibwain te utu. Tabeua kataaki ae e korakora ti karokoi iroura rinanon te aki ongotaeka nakon ana tua te Atua ke aomata. Tabeua a roko i aora rinanon tiaki oin ara bure. I kanamakinna bwa angiina mai iroura a tia n rinanon are e kona n atongaki bwa “bwaai aika riki aika a aki rarraoi” n te maiu. Temanna are e atia ni kabo n te takakaro are te boro e kamanenaaki e atai ni kabane ibukin teben te booro aika buakaka. Bon mwakoron te kabo n te takakaro. A aki kona n ataaki ni buburaia ke okiokiia.

Ti na aki kantaninga te Uea bwa e na kanakoi kakawenakoakira tii ibukina bwa ti berita Nakoina bwa ti na kakaonimaki n taainako ngkana E karaoia. Ma, ti na teimatoa raoi, ao ngkanne ti na kakabwaiaaki.

Te tia takakaro ae mwaatai e kina bwa teben te booro aika buakaka bon mwakoron te maiu ao e kataia ni waaki ni maiu ma te onimaki ao te ninikoria. N tiku ni koaua nakon are ti tangiria ni maeka ma te Tama are i Karawa riki, ti riai ni kunea te kawai ni mwakuri rinanon bwaai ake a tuuka kawaira ao ni kunea bwa tera ae rangi ni kakawaki n te maiu.

Tii Teimatoa n Uaua

Ngke tii natira te aine, Lindsay, e bon uarereke, ngaia ao ngai ti kimwareirei ni uaia ni matakuaikin tamnei. Teuana are ti kimwareirei ni matakuaikina ni bootaki n te tai ae bati bon te tamnei are e koreaki n te bai are tamneia maan ae arana *Kuneakin Nemo*. N te tamnei, Nemo e bon tauaki iroun te tia tebo ae iai ana bwai n ikeike ao man katukaki inanon te tangke are neia ika inanon ana aobiti te tia karaowi. Tamana, Marlin, e baireia bwa e na kakaea Nemo. Marlin e kaitibo ma te ika ae arana Dory inanon mwana ngana. A kaitibo ma bwaai ake a tuuki kawaia teuana imwiin teuana ngke a kataia ni kakaea Nemo. Tao te bwai are e tuukia e bubura ke e uarereke, ana rongorongoro Dory nakon Marlin bon titebo: “Tii teimatoa n uaua.”

Tabewa te ririki imwiina Lindsay e karaoa ana mwakuri ni mitinare i Santiago, Chile. Mwakuri ni mitinare a matoatoa. Bwarannano a bati. Ni katoa wiiki n tokin au imeeri I koreia, “Tii teimatoa n uaua. Tangiriko, Tamam.”

Lindsay ngke e a kantaninga ana ka-uoman n nati, e kunea bwa natina are e tuai ni bunggiaki iai te bwangabwanga inanon mamaana ao n reke irouna te aoraki ae te Down syndrome. Ngke I kororeta nakoina inanon te tai ae rangi ni kaangaanga aio, I kaina au imeeri, “Tii teimatoa n uaua.”

Bwaai aika tutuki a roko inanon maiuira n tatabemaniira nako, ma ni kona n rinanoia ao n roko n te tabo are ti tangiria n nako iai, ti riai n reitinako ni karaoa are ti kona nakon te teimatoa ao n te waaki

Teuana mai ibuakon koroboki aika tabu ae mamaten nanou bon tiekitin 121 man te Doctrine ao Covenants. Bon te koroboki ae kamimi are te Burabeti Iotebwa Timiti e moana te aro n nanokawaaki ae rangi ni korakora ao ni waerake nakon rietatan te tiretio. Te tiekitin aio tiekitin 122 ao 123 a roko man te reta are e koreia Iotebwa nakon te Ekaretia. N ota raoi riki nakon kaotioti aika kakannato aikai, ti riai n oota n taekana.

Iotebwa ao tabeman taan iriiria bon buure n te karabuti are i Liberty, Missouri, man Ritembwa 1838 nakon Eberi 1839. Akea te bwai ni kabuebue, ao te amwarake e bon aki kani kanaki n te karabuti. A katikuaki n te karabuti ae mena iaantano ma te burooa ae bareka ao te tiiring ae rangi n rinano are a aki kona ni kaeta ikaia raoi iai. Aomata aika Itiaki, n te tai anne, a tia ni kakioaki nako man mweengaia. Ibuakon te kiriwe aio, Kowana Lilburn W. Boggs e anga ana oota

ae rangi ni buakaka ibukin tiringa-kia Aomata aika Itiaki (kabotaua ma atuun D&C 124).

E bubutia te “Atua Iotebwa bwa e mena iaara ao e ngaara Ana tabo ni karabaa?” (tara D&C 121:1). Aio bon Iotebwa Timiti naba are e kawaraki irouia kaa in karawa iroun te Atua te Tama; Iesu Kristo; Moronaai; Ioane te Tia Bwabetito; Betero, Iakobwa, ao Ioane; ao tabeman riki. N aki maan imwiin ana titiraki inanon moan kiibu, Iotebwa e kaota bwarannanona:

“E bubutia te Atua Iotebwa Timiti bwa e na kaurarakea unna ni kaitaraia aia kairiribai; ao, inanon unin nanona, ma ana kabaang ni katuaaia ibukin aia kairua.

“Uringa korakaia am aomata aika itiaki, O Atuara; ao am toro a na kimwareirei n aram n aki toki” (kibu 5–6).

Te Uea e kaeka ana baebaeti Iotebwa n tuangnga bwa e na rau tamneina ao kaitaraana ao marakina a na riki tii inanon te tai ae uarereke (te kibu 7).

Imwiina te Atua e reireina Iotebwa te koaua ae kakawaki bwa ngkana e kona n teimatoa raoi, E na kariatata i eta ao e na tokanikai i aoia ana kairiribai ni kabane (te kibu 8).

Te rongorongongo e aki kaangaanga ataakina man kimototo. Ti riai n aki kantaninga te Uea ni kanakoi kakaewenakoara ti ibukina bwa ti berita Nakoina bwa ti na kakaonimaki n tainako ngkana E karaoia. Ma, ti na bon teimatoa raoi, ao ngkanne ti na kakabwaiaaki. Anne bon te reirei n te maiu ae rangi n tamaroa ibukira n tatabemanira nako.

Kaetieti riki a roko inanonte kibu 10, ike te Uea e tuanga Iotebwa bwa e tuai n roko n aron Iobi are raoraona a kauntaeka ma ngaia ao ni

bukinna bwa e karaoi buure, n aron are a karaoia ma Iobi. Ma e ngae ngke e rangi ni korakai Iobi, ti reireinaki bwa Natin te Aomata e a tia ni karina-noa iaan bwaai ni kabane ao ti tirakinaki ngkana ti kakannato riki Nakoina D&C 124:15.

Tiekitin 122 e kabwanina tiekitin 121. I aranna bwa *ngkana* tiekitin. Te taeka ae *ngkana* e oti 15 te tai. N aron, te kibu nimaua e taku, “*Ngkana* ko a weteaki bwa ko na rinanon te karawawataki; *ngkana* ko a mena inanon te ananga ni mate ibuakoia taari ni kewe, *ngkana* ko a mena n te ananga ni mate ibuakoia kamwarua; *ngkana* ko a mena n te ananga n te aba ke n te marawa” (D&C 122:5; e kairaki katuruturuana).

Ngkana ti kaibibiti kakaewenako akanne ibukin kakaewenako ake ti kaitarai n te aonaaba ae ngkai, tao ti na kona n reireinaki n te bwai teuana, n aron ae *ngkana* iai au mate n au utu ke *ngkana* raraou te mwaane ke te aine e kaakai ke *ngkana* iai au raraoma n te mwane ke *ngkana* I bon ataibwai riki.

Imwiin taian *ngkana*, e taku te Uea, bwa bwaai ni kabane aikai e na angan Iotebwa te taneiai ao bon ibukin raoiroina (te kibu 7). N taekana teuana, kakaewenako ake ti karekei n te maiu a bon rangi n ibuobuoki ao ni kakawaki.

Te burabeti e taekinna bwa ti riai n rangi ni kukurei ni karaoi bwaai ni kabane ake a mena ni mwaakara; ao imwiina ti na kona n tei n aki kaka-mwakuri, ma te nano ae kakoaua, n noora ana mwakuri ni kamaiu te Atua, ao ibukin baina bwa e na kaotii (tara DC 123:16–17).

Te maiu e onrake ni bwaai aika a na tukii ara waaki, tabewa ake a rangi ni kaangaanga bwa ti na konai. Ti

kaitarai ma te kukurei ao ni kakaonimaki. Man karaoana, ti na okiria ao ni maeka ma te Atua n aki toki.

Ana Katooto te Tia Kamaiu

Te kabanea tamaroa ni katooto are iai ioura ibukin te teimatoa bon maiun te Tia Kamaiu. Te Mwakuri ni Kamaiu e tangiria bwa E na ruorikaki ian bwaai nako ao n anga Maiuna e kororoai ibukin kakabwaiakira. N ruo ni kamangoria ian bwaai ni kabane, E korakai ibukin bwaai aika aki tangiraki ma bure ni kabane n te maiu are te korakai e a karikia, ao te Atua, te kabanea ni kakannato, bwa e na ruru ao n tinako raraana ni bwangabwangan kunna ni kabane, ao ni korakai n rabwatana ao tamneina (D&C 19:18).

Iesu e atai bwa tera ae tangiraki mai Irouna, ao E taku n te bwana n aomata, “O Tamau, ngkana tao e konaki, ao e na nako mai Irou te mangko aei: ma akea taeka, ma bon ane Iroum.” (Mataio 26:39). Ma, E bon tauraoni

karaoa ana kantaninga Tamana ao n teimatoa ni bwaai ni kabane.

Terana are Ti Riki nako Iai E a Karekea te Kaokoro ni Kabane

Te bitiniti are I a bwainna n te bong aio e bon kateaki iroun tamau e kaania 60 te ririki n nako. E mate n 1980, e katukai bwa te tia kairiri n te kambwana n au ririki ni kairake ae 30.

Inanon moan ririki akanne, e a roko te tai are e a tangirai ni karaoa au babaire are e a roota aron ara kambana ae e aki bati ni marurung nakon taai aika a na roko. I mwakuri korakora n aron tamau are e a tia naba ni karaoia, ao I kabanea angiin au tai n tataro, ni kataia ni kaotai ni bwaai ake N na karaoi. Inanon babaire akanne ni kabane, I tuai n namakina te raunano ke n te kawai raa are teuana ke are teuana. I karaoa are I taku bwa te kabanea n tamaroa ao ni waaki nako. Ma I bon bwarannano bwa I tuai ni karekea kamatoan au mwakuri.

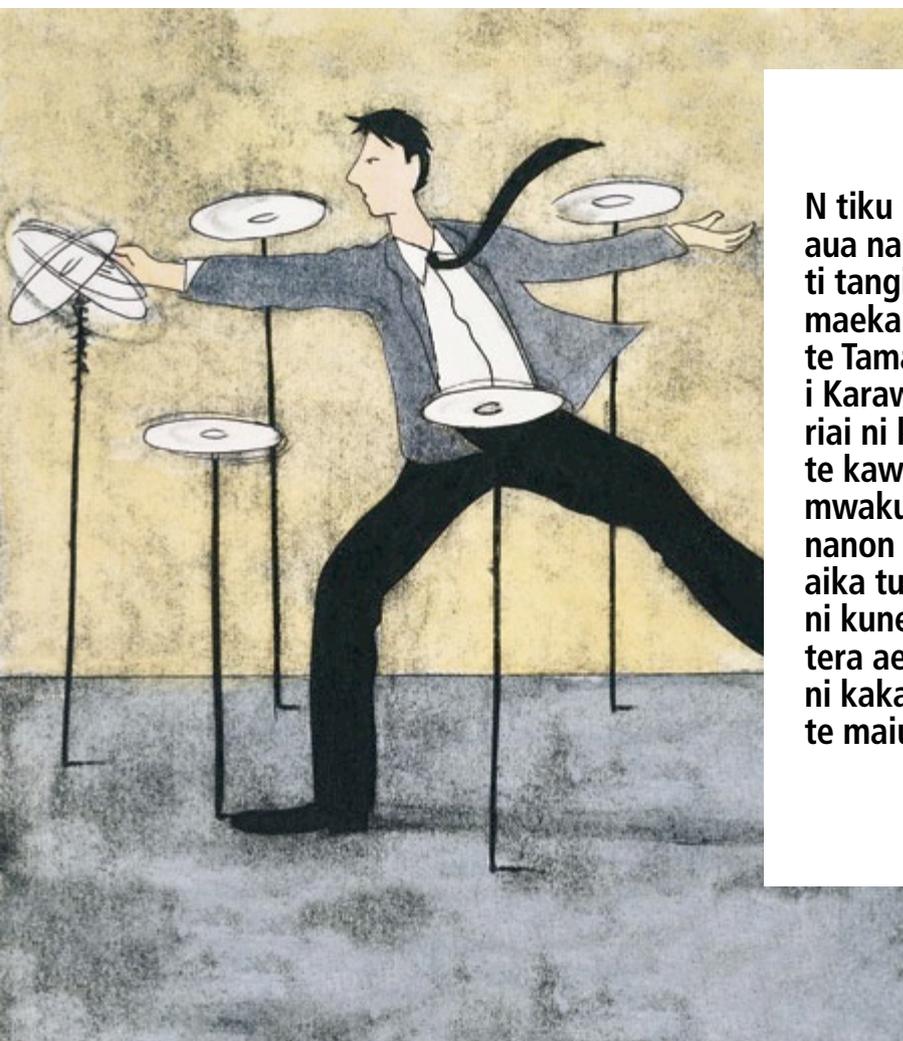
Teuana te tairiki tamau e kawarai n te mii. I moanna ni bukinna ibukin ae e aki buokai n ata te bwai ae N na karaoia. E taku bwa e ata te bwai ae riki nakoiu ma e bon rangi n tabetabe n te tabo are e mena iai ao ana bitiniti are mai imwaaina e aki rangi ni kakawaki nakoina. “Chris, ti aki rangi n tabe ma am bitiniti ieta ikai,” e taku. “Terana are ti rangi n tabeakinna bon terana are ko na riki nako iai ibukin am bitiniti.”

Anne bon te reirei ae e rangi ni kakannato are au kantaninga N na bon aki mwaninga. Tera are ti karekea inanon ara tai ni maiu e aki kakawaki, ma tera are ti riki nako iai e bon karekea te kaokoro ni kabane.

N tabetai ti mwaninga bwa n te maiu are imwaain aio ao ti aitera n tei irarikin ara Tia Kamaiu ni kamaanoa ana babaire te Tama te inaomata n rinea ae tamaroa. Ao ti tokanikai! Rutibero ao raona a kanakoaki, ao ti karekea te tai ni maiuakina te maiu are ti un ibukina. Ana babaire te Tama inanova bon te Mwakuri ni Kamaiu. Ara mwakuri bon te kaitarai kakaewenakoara ao n teimatoa raoi. Ngkana ti karaoa aio, te Mwakuri ni Kamaiu iai nanona inanon maiura ao ti kakoroa ana mwakuri ao mimitongin; n uotakin te aki mamate ao te maiu are akea tokina iroun te aomata (Moses 1:39).

I kaota te koaua bwa Iesu bon te Kristo. Bon te Tia Kamaiu te aonaaba. Bon te Uea n Raoi ao ara Tia Tei imanerara ma te Tama. I kaota te koaua bwa te Tama e ataira n arara, e tangiriira e ngae ngke ti aki kororoai, ao e na katauraoa te tabo ibukira ngkana ti kakaonimaki ao n teimatoa ni karokoa te toki. ■

Man taeka n taromauri, “That’s Life,” are e taekinaki i BYU–Hawaii n Okitobwa 30, 2012. Ibukin bwaninin taekana n Imatang, nakon devotional.byuh.edu/archive.

N tiku ni koaua nakon are ti tangiria ni maeka riki ma te Tama are i Karawa, ti riai ni kunea te kawai ni mwakuri rianon bwaai aika tukiira ao ni kunea bwa tera ae rangi ni kakawaki n te maiu.

**Iroun Beretitenti
Henry B. Eyring**
Moan Kauntira n te
Moan Beretitenti

KATAURAOI

Bwaintangira

**IBUKIN AM
UTU N TAAI AIKA
A NA ROKO**

*Te ririki aio, e moanna ni
karaoi tabeua bwaintangira
–bwaintangira aika korakora–
ibukin am utu n taai aika
a na roko.*

I aki toki ni mii n te ngaina n riki bwa te tia anga te bwaintangira ae korakora. I iangoia aomata bwa a kauki au bwaintangira ao ni kaotia ma te rannimata ni kimwareirei ao te moangare bwa te angaanga, tiaki tii te bwaintangira, e a tia n riinga nanoia. Ko kona naba ni karekea te mii n te ngaina anne naba. A bati mai iroumi ae a kona n tia ni mwatai n riki bwa taan anga nako bwaintangira.

Iai te bwai teuana ae ko kona ni karaoia n te ririki aio ni moanna n riki bwa te tia anga bwaintangira ae tamaroa riki. Ni koaua, ngkai ataein te reirei ngkami, iai ami tai tabeua aika onoti. Ko kona ni moanna ni katikui tabeua bwaintangira—bwaintangira aika korakora—i aon te babaire ibukin am utu nakon taai aika a na roko. N na tuangkami arona.

Korean Beeba ibukin Reirei

Ko kona ni moanna inanon am ru n te bong aei. Iai te beeba n reirei ae tuai ni bane kamanenaakina ibukin te titaeki ni beeba? (I kantaningaia bwa iai titaeki ikekei; I taku bwa I aia am ru.) Tao e taibinaki ao e a taraa n ae e a tauraoi n nikiraki. Bukin tera ti na tabeakinna? I reiaikinna bukin tera n tain te kiraati n taekan te aro are I anga reirei iai ngkoa i Ricks College (ngkai ai Brigham Young

University–Idaho). I bon anga reirei man tiekitin 25 man te Doctrine ao Covenants. Inanon te tiekitin anne Emma Smith e bon tuangkaki bwa e riai n anga ana tai nakon “te koroboki, ao ni kamatebwaia ae bati” (te kibu 8). Tao teniua te rinan n rikaaki e tekateka te ataeinaine ae meamea irana are kamwanua toanramana ngke I kaumaka te kiraati bwa a na kabotumwaakaia ni karikirakea rabakauia n te koroboki. E katea baina ao n taku, “Anne e aki ira nanon te waaki nakoiu. Ni kabane ake I a tia ni koroi bon reta nakoia natiu.” Anne are e a bon uota te ngare nakoia ni kabane kaaain te kiraati. N tii taraakina I kona n iangoia ataei aika bati ni katobibia, ao I kona naba n noori reta ake e na koroi. Tao korean reta aika a rangi ni mwaaka a aki kakawaki nakoina.

Ngkanne te kairake n ataeini-mwaane e teirake n uakaan ma buuki. E a tia n aki rangi ni bwabwarantiko n tain te teem; I aki rangi ni koaua ngkana e a tia n taetae mai imwaaina. E bon ikawai riki nakoia ataein te reirei ake tabeman, ao e bon maama. E titiraki ngkana e kona n taetae. E taekinna n te bwana ae maraara are e a tia n riki bwa te tautia i Vietnam. Teuana te bong, inanon are e iangoia bwa e a riki, e a tia ni katuka ana kati ao n nakonako n rinanon ana tabo

are e kamanoaki nakon te tabo are a tibwaaki iai reeta. Ngke e a tibwa karekea ana reta inanon baina, e ongo tangin te biukura ao takarua ao rebwen te mota ao te kati n roko mai moaia aia kairiribai aika bati aika roko. E a kaitaraia aiana nakon ana kati, ma baina ae e a karaoia bwa ana bwai ni buaka. Ma mwaane ake a maiu, e a kaotinakoia aiana. Imwiina e tekateka ibuakoia ake a maiu, ao tabeman maate, ao e kauka ana reta. Bon mai iroun tinana. E koreia tinana bwa e a tia ni karekea te mwakuri n tamnei are e kamatoa nana bwa e na maiu natina ao n roko n te mweenga ngkana e etieti. Inanon au kiraati, te ataeinimwaane e taetae ma te bwana ae maraara, “Te reta anne bon te koroboki ae tabu nakoiu. I kawakinna.” Ao e tekateka inano.

Ko kona ni karekea natim n te bong teuana, tao te nati te mwaane. Ko kona n noora matana? Ko kona n nooria n te tabo teuana, tabeua te tai, inanon te kabuanibwai ae kama-mate? Ko kona n namakina te maaku inanova? E rootiko anne? Ko tangiria n anga n akea boona? Tera te anganano are e na karekea ni korea te reta are nanom e na tangiria ni kanakoa? Moana te kataneiai n te bwakantaai aio. Oki rikaaki nakon am ruu ao korea ao wareka ao manga korea ao ni korea te beba anne. E na a aki tara n

aiaron te anganano ngkana ko kata-mneia te ataeinimwaane anne, nama-kina nanona, ao n iangoi reeta ake e na kainnanoi n te bong teuana.

Kakaeen Reken te Titiraki n te Numera

N te tai aiō, tabeman mai iroumi a na kona n akea aia beba n tatani-ngaiko. E kona n ae te boki n reirei ma te titiraki n te numera n raba inanona. N na tuangko ibukin te bong teuana n taai aika a na roko. E na iai natim te mwaane ke te aine ae tabwi tabun ana ririki are e na taetae, “I riba te reirei.” Imwiin tabeua ongoraam raoi, ko na kunea bwa tiaki te reirei ke te titiraki n te numera ae e ribaia—bon te namakin n aki tokanikai.

Ko na kaeti ataakin kaokoron namakin akanne, ao ko na riingaki; ko na tangiria n anga n akea boona. Ngaia are ko na kauka te koroboki ao n taku, “Ti a taraa teuana te kangaanga anne n ikotaki.” Iangoa te tiaoki are ko na namakinna ngkana ko nooria bwa kangaanga are e noraki n tain te kirati n te numera e kaangaanga irouia tabeman bwa a na kona ni karaoia. Ko kona n iangoia, “Eng, N na katamaroa aia namakin au ataei man kaotakina bwa I aki kona ni karaoa naba te numera.” N na anganiko tabeua taeka n reirei: a na taraa anne

bwa te bwaintangira ae buakaka.

Iai riki te bwaintangira ae raoiroi, ma e na tangira te kekeiaki ngkai. Tamau, ngke te ataeinimwaane ngaia, e riai ni kaman tia n tuuka reken te kangaanga n te boti ni bwenarina ao a rawata riki. Anne bon mwakoron bwaai ake e kainnanoi n riki bwa te tia rabakau are e karaoa te kaokoro nakon te kemetituri. Ma e bon karaoa naba te kaokoro nakoiu. Ara ruu n utu e aki taraa n tamaroa n aroia tabeua ruu. Iai teuana aekan bwain nanona—kaintekateka—ao teuana katamaroan te oo—burakibooti ae kiriin. I roko n te roro are e na roko iai am ataeinimwaane ke ataeinaine. I aki miakinna ngkana I kona ni mwakuri titiraki n te numera; I a tia ni kakooua nakon are I tangiria bwa I aki kona. Ao tebeman au tia reirei a bon rauaki bwa anne e bon kooua naba.

Ma e bon aki rauaki iai Tamau. E taku bwa I kona ni karaoia. Ai ngaia are ti a kakaibibiti n te burakibooti anne. I aki kona n uringnga te bwaintangira are e niniria man anganai tamau. Ma I uringa te burakibooti ao bwanaana ae abebete. Ana reirei e uotai riki nakon ataakin tera are I kainnanoi ao n tabeakinna. E a ana riki nakon are tauraai n anga ana tai ngkanne, ni kakawakina are ngkekei. E ana te tai are e a tia ni kabanea mai

imwaaina ngke iai te tai are iai iroum ngkai. Ibukina bwa e a tia ni kabanea te tai ngkanne, ngaia ao ngai ti kona ni karekea te tai anne n te burakibooti ao ni kona ni buokai.

Ao ibukina bwa e anganai anne, I a karekea te ataeinimwaane are e a tekatekaai ma ngaia n teuana te ririki. Ti mwakuri rinanon kakaeen reken te kangaanga are I a tia ni kaiangatoa ma ngaai. Ao ana tia reirei e koreia “korakora te rikirake” i aon ana ribooti kaati. Ma N na tuangko bwa tera ae te kabanea n rikirake n tamaroa: te kawai are te ataeinimwaane ae tamaroa e namakinna i bon ibukina. Akea te bwai ae N na katikua iaan te kai ni ka Kiritimati ibukin Stuart ae iai irouna iteran te kona n riki bwa te tia karekei bwain te utu aika kakawaki nakon ana kamoamoana n te tokanikai are e a tia ni karaoia.

Reireiaki te Korobanna ao te Anene

Tao bon iai tabeman ataein (ke bon te katangitang?) ataein te reirei aika mo-angare. A iango, “E kooua e aki kona ni kaotia nakoiu bwa iai te bwaintangira ae karabaaki inanon *au* mwakuri ae tuai n tia.” N na kataia. N te wiiki ae nako ao I nakon te bootaki are e a kareneaki iai te kairake n ataeinimwaane. Bon iai te kaotitamnei n te slide. A kuarerekeaki uran taura, ao I kinai uoua bwana. Temanna bon te tia anene ae kakannato inanon te bwanaa ae uare-reke, ao are temanna, te tia karaki, bon taman te kairake n ataeinimwaane.

Tamana e a tia ni kabanea aoa aika bati ni katauraoa te slides, ni koroi taeka aika kibarake, ao ngkanne ni karekei anene ao taeka ni baireaki ibukin

anenena ao tainakina. Ko na karekea te ataeinimwaane n te bongina are e na karineaki n te aekaki ni bootaki anne, ma ni kabane ai tarina ma ai mwanena ao ai tinana ao ai tamana ni matakū. Ao ma nanom ae bwanin, ko na tangiria n tuangnga bwa antai ngaia ao tera are e kona n riki nako iai. Tao ko na kona n anganna te bwaintangira anne ngkanne e bon nakoim bwa ko na namakina nanona ngkai ao n riingaki ao ni moana karekean te rabakau are ko na kainnanaoia. Ao e na rangi n nano riki nakon ae ko na kona ni miia ngkai, I berita nakoim.

Rairananom Ngkai

Iai riki te bwaintangira ae tabe-man mai iroumi a na kona n tangiria n anga are e tangira te moantaai ni waaki. I nooria ngke e wakinaki n te taina ngke te bitiohi ngai. Te kairake n ataeinimwaane e tekateka ni kaitaraai man au tetike. E taetae ibukin kaairua are e a tia ni karaoi. Ao e taekinna bwa mwaitira are e tangiriia natina are e na kona ni karekei n te bongina ni iai tamaia are e na kona ni kamanena ana nakoanibonga ao are a na kona

ni kabaeaki ma ngaia n akea tokina. E taku bwa e ataia bwa boon ao te maraki n te rairannano e na kona n rangi ni korakora. Ao imwiina e taekina te bwai teuana ae N na aki mwaninga: “Bitiohi, N na manga oki. N na karaoi bwaai ae a rihi ni karaoaki. N na manga oki.” E na namakina te nanokawaaki. Ao iai ana onimaki iroun Kristo. Ao e teimatoa n anai namwakaina aika bati ibukin te maraki ni kekeiaki.

Ao ai ngaia are n te tabo teuana iai te utu ma te tia taua te nakoanibonga ni kairiiri. Iai aia kantaninga ao aia rau ae akea tokina i aon te aonaaba. E na kona n anganiia ana utu aekakin nako bwaintangira aika niniraki man rane-anea, ma akea te bwai ae na rangi n tabeakinaki ma are teuana are e moanna n te tai ae maan n nako inanon au aobiti ao e tuai man toki n anganga. E namakinna ngkanne kainnanaoia ataei are e a tia ni miia, ao e moantai n anga ao akea boona. E anga nako ana kamaoamoā ao taningarotina ao ana namakin aika mate. I bon koaua bwa e aki taraa ae te anganano ngkai.

E kona n anga te bwaintangira anne ibukin teuana are e anga n taai

aika a nako. Te Atua te Tama e anga Natina, ao Iesu Kristo e anganiira te Mwakuri ni Kamaiu, te kabane n ni kakannato ibuakon bwaintangira nako ao bwaai ni kabane ake anga nako. Te Tia Kamaiu n akea ataakina e namakina te maraki ao te nanokawaaki ni kabane ibukin te bure are e na bwaka iaora ni kabane ao ni kabane ake a na manga maiu (tarāa Ebera 4:14–16).

I kaota au koaua bwa Iesu e anga te bwaintangira n akea boona, ma tauraoi nanona, nakoira ni kabane. Ao I kaota au koaua bwa ngkana ko butimwaea te bwaintangira anne, are ko anganaki rinanon te anganano ae akea tokina, e uota te kimwareirei nakon te tia anga (tara Ruka 15:7).

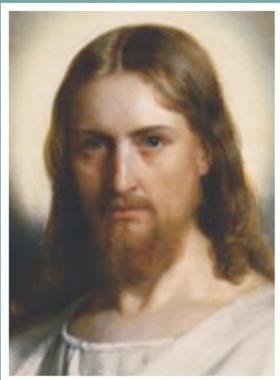
“Kam a ti anganaki naba, ao kam na anga, ma tai kabo” (Mataio 10:8). I tataro bwa ti na anga n aki kabooi. I tataro bwa ti na riingaki man aia namakin tabeman, bwa ti na anga n akea te namakin are tangiraki bwa ti na anga ke te kantaninga ibukin te bwai ae ko na karekea, ao bwa ti na ataia bwa te karea e karaoaki n te aro ae tamaroa nakoira ngkana ti kakaitau n te kimwareirei are e uotia nakon te nano teuana. ■

Man te Taeka n taromaui, “Gifts of Love,” are e karaoaki i Brigham Young University n Ritembua 16, 1980. Ibukin bwaniin taekana n te taetae n Imatang, nakon speeches.byu.edu.

2014 BOTONIANGO IBUKIN TE IWAWAKI

“Nakomai nakon Kristo, ma ni kakororaoki irouna ao man kakeai mai iroumi bwaai ni kabane aika tiaki aron Atua” (Moronaai 10:32).

Beretitentii ni Kabuta ibukia Kairake n Ataeinimwaane

NAKOMAI NAKON KRISTO

Iroun te Beretitentii ni Kabuta ibukia Kairake n Ataeinimwaane.

Kairake n ataeinimwaane man te Nakoanibonga ae te Aaron, te ririki aio ara botoniango ibukin te Iwawaki ni kaungako n iangoa bukin am reitaki ma Iesu Kristo, ara Tia Kamaiu ao Tia Kabooira, ao ko na kanga n riki n Aiarona. Ara botoniango bon “Nakomai nakon Kristo, ma ni kakororaoki irouna, ao man kakeai mai iroumi bwaai ni kabane aika tiaki aron Atua” (Moronaai 10:32).

Aio bon te kakao ae tabu ni kaaniko nakon Natin te Atua. Ibukin ana Mwakuri ni Kamaiu, ti kona ni karekea te mwaaka ni mwakuri, ni kakeai mai irouna bwaai aika tiaki mai iroun te Atua inanon maiura, ao n namakina Ana tangira ae akea tokina. Ngkana ti karaoia, ti na kunea te rau ao te kukurei ae koaua.

Ngkana ko mwakuri i aon te kakao n nakomai nakon Kristo, ko na roko n ataa tabem ae tabu ni “kaoia ni kabane n nakomai nakon Kristo” (D&C 20:59) naba. Nanom e na kaonaki ma te tangira ni kairiia tabeman Nakoina bwa aonga ni kona ni karekea te kakabwaia n aron are ko a tia ni karekea ao n reitianako ni karekea.

Temanna te kairake n ataeinimwaane, Michael, e kakoroa nanon te tabe aio man buokan Jose, raoraona man te reirei.

Te bong teuana, Jose e titirakinna, “Michael, bukin tera ko kukurei n tainako?”

E taku Michael, “Bon bukina bwa I mwakuri.”

“Bukin tera ko mwakuri?”
 “Ibukina I taua te nakoanibonga ao bon tabeu,” e roko te kaeka.

E taku Jose, “I tangiria ni kan ataa riki taekan te nakoanibonga.”

Michael e kaoa Jose nakon ana bootaki ni kakukurei te Ekaretia ao imwiina nakon ana bootaki te Ekaretia. N tokina Jose ao ana utu a reireinaki irouia mitinare ao a bwa-betitoaki. E taku Jose, “Te mwakuri ni mitinare bon aan ara Ekaretia. Ngkana ti na tamaroa man raoiroi n arora ni katoabong, ngkanne naake a kato-bibiira a na noori arora ao n titiraki ibukira n aron are I karaoia. Michael bon te bwai ni mwakuri inanon ana babaire ae kakannato te Atua.”

“Taian taeka ‘nakomai nakon Kristo’ bon te kakao. Bon te kabanea ni kawawaaki ni kakao are ko kona n anga nakon te aomata temanna. Bon te kabanea ni kakawaki ni kakao are e kona temanna ni karekea.”¹

—Beretitenti Henry B. Eyring, Moan Kauntira n te Moan Beretitenti

Ngkai ko a roko ni kaniia te Uea, ko na karekea te tangira ni beku ibukiia tabeman n aron are e karaoia Michael. Ngkana ko karaoia, ko na kunea te berita aio iroun Beretitenti Henry B. Eyring, te Moan Kauntira n te Moan Beretitenti, bwa e koaua: “Ngkana ko anga nanom nakon kao-akiia aomata n nakon Kristo, nanom e na bitaki. Ko na karaoa Ana mwakuri ibukina. Ko na kunea bwa E kawakina ana berita n riki n ti teuana ma ngaia inanon am mwakuri. Ko na nakoina n ataia. Ao inanon te tai ao nakoina n riki n Aiarona ao ni kakoro-raoaki irouna.”²

Anne nanon te botoniango n te ririki aio. ■

BWAAI AIKA A NA TARAKI

1. Henry B. Eyring, “Nakomai nakon Kristo,” *Riaona*, Maati 2008, 49.
2. Henry B. Eyring, “Nakomai nakon Kristo,” *Riaona*, Mwaati 2008, 52.

KO A KAOAKI

Iroun te Beretitenti ni Kabuta ibukia Kairake n Ataeinaine

Antai ae e aki tangiria ni karekea te kakao? Ngkana ti karekea te kakao n iira te bootaki n te koronririki ke n te bootaki ni mare, ti na namakina te kukurei ni kona ni bukamarua ma tabeman te bwai ae kakawaki inanon maiuia. Iai naba inanon te botoniango ibukin te Iwawaki ibukin 2014 te kakao ni kimwareirei ae akea tokin kakawakina: “Nakomai nakon Kristo, ao ni kakororaoki irouna, ao ma ni kakeai bwaai ni kabane aika tiaki aron Atua” (Moronaai 10:32).

Kakao aika bati a tangira te kaeka—te RSVP—ni kaotia bwa tao ti butimaea ke tiaki. Ko a tia ni kaeka te kakao aio inanon maium? Nakomai nakon Kristo nanona bwa ti bon kawakina te berita ae tabu are ti karaoi n te bwabetito. Nanona bwa ti a tia ni butimaea Iesu Kristo bwa ara Tia Kamaiu te Tia Kabooira. Nanona bwa ti kinaa ao ni kakoaua tera are Aramwa e reireina natina Tiburon: “Akea riki te kawai are te aomata e kona iai ni karekea te kamaiuaki, ti rinanon Kristo” (Aramwa 38:9). Butimwaeen te kakao aio nanona bwa ti a tia ni kabaeira n iira ana katoto ae kororaoki Kristo man maiu-akinan te maiu ae itiaki ao n tabu ao man tangirakiia ao ni beku ibukiia tabeman.

Te kakao aio bon tiaki ibukin te tai ae ti teuana; bon te mwakuri ae reitinako. Ti bon kaoaki n iira te kawai are e na kairiira nakon te tembora, ike ti na karaoi riki berita aika tabu ma Tamara are i Karawa ao n iiri otenanti aika a kakawaki nakon karietakira. Te kawai aio are e kona inanona karaoan am mwakuri ni mitinare. E na karinaki inanona te mareaki n te tembora ao n riki bwa mwaane ao aine aika raraoi inanon abanuean te

Beretitenti ni Kabuta ibukia Kairake n Ataeinaine

Atua. E nanonaki naba te teimatoa ni karokoa te toki. N aron are e taekinna te kakao, ngkana ti nakomai nakon Kristo, ti kona ni kakororaoki Irouna. Kristo e karaoia bwa ti na kona n tiku i aon te kawai ni berita aio rinanon te onimaki Irouna ao rinanon te rairannano. Te mwakuri n riki ni kakororaoki aio e kona ni moanaki n te bong aio; ana Mwakuri ni Kamaiu Kristo e karaoi bwa e na kona n riki.

Te kakao aio e tuangiira bwa ti na kakeai mai iroua bwaai ni kabane aika tiaki aron Atua—ni kaokoro man arora, kainibaire, ao mwakurin te aonaaba. Ti a kaoaki bwa “ni katikui bwain te aonaaba aio, ao ni ukoukori bwaai aika tamaroa riki” (D&C 25:10). Ti kakoaua bwa butimwaeen te kakao nakon “nakomai nakon Kristo e kona ni kakororaoki” e na kairiira nakon te kukurei n te maiu aio ao nakon te maiu are akea tokina n te aonaaba ae na roko. Ko a kaoaki bwa ko na kaeka n te bong aio! ■

Moronaai 10:32

Ana botoniango ibukin te lwawaki n te ririki aio bon te kakao mai iroun Moronaai n iira te Tia Kamaiu.

Ni Kakororaoaki Irouna

“Ti riai n aki maaku ngkana ara kekeiaki aika iango-aki raoi nakon te kororaoi a taraa ni matoatoa ao ni kakua ao akea tokiia. Te Kororaoi ae i aon kawaina n riki. E kona n roko ni kabane ti imwiin te Mangauti ao rinanon te Uea. E bane n tataningaiia ni kabane ake a tangiriia ao ni kawakina ana tua.”

Unimwaane Russell M. Nelson man te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman, “Perfection Pending,” *Ensign*, Nobembwa 1995, 88.

Tangira te Atua

Ko na kanga ni kaotia nakon te Tama are i Karawa bwa ko tangiria? Iangoi iango aikai ao roko ma ake bon oin am iango. Inanon am tieno, korei taekan ake ko na karaoi.

- Kawakin tuua.
- Tangiriia ao ni beku ibukiia tabeman.
- Kakoroi bukin tabem n te Ekaretia.
- Tataro ni koaua.

Aki

Nowise—akea te kawai ke akea riki.

Nakomai nakon Kristo

Koroboki aika tabu a kanoaki ni kakao aika bati n nakomai nakon Kristo. Taraa tabeua katooto aika kari-nanaki inano. Tera koroboki aika tabu aikai a reireiniko ibukin kakabwaia n rokom nakon te Tia Kamaiu? Ko kona ni kunei riki koroboki aika tabu ma te kakao aio?

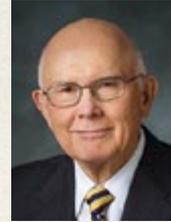
- Ominai 1:26
- Aramwa 5:34–35
- 3 Nibwaai 12:19–20
- Mataio 11:28–30.
- Ioane 6:35

32 Eng, nakomai nakon Kristo, ma ni kakororaoaki irouna, ao ma ni kakeai mai iroumi bwaai ni kabane aika tiaki aron Atua; ao ngkana kam kakeai bwaai ni kabane aika tiaki aron Atua, man tangira te Atua ma korakorami, ami iango ao marurungimi, ao ngkanne e na tau ana akoi ibukimi, ao man ana akoi ao kam kona ni kororaoi iroun Kristo; ao ngkana man ana akoi te Atua kam a kakororaoaki inanon Kristo, kam bon aki kona ni kakeaa mwaakan te Atua.

Te Akoi

“Te taeka *akoi*, n aron kabongana-kina inanon koroboki aika tabu, e kaineti riki nakon te buoka ao te marurung mai iroun te Atua are ti karekea rinanon ana Mwakuri ni Kamaiu te Uea ae Iesu Kristo.”

Koaua nakon te Onimaki: *Buokam n te Euangkerio* (2004), 77.

Ana Akoi E na Tau Ibukimi

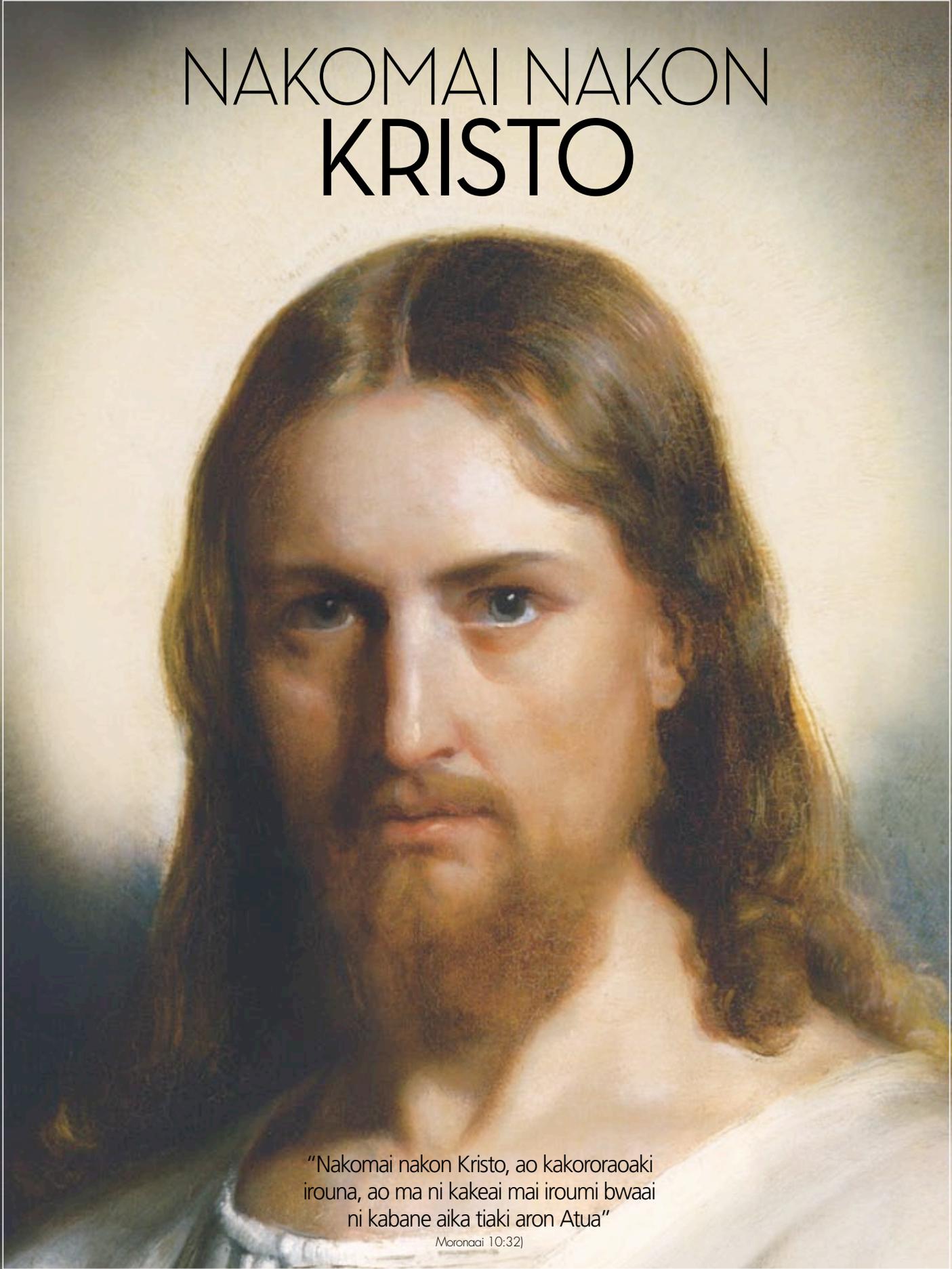
“Tabeman Kiritian a bukiniia Aomata aika Itiaki ni Boong aika Kaitira . . . man kakeaan ana akoi te Atua rinanon aia taeka bwa a kona ni karekea oin kamaiuakiia. Ti kaeka te bukibuki aio . . . , ‘Bwa ti kakorakoraira . . . n anai nanoia natira . . . bwa a na kakoaua Kristo, ao bwa aonga ni manga tangiraki iroun te Atua; bwa ti ataia bwa bon rinanon te akoi are ti kamaiuaki iai, imwiin bwaai ni kabane ake ti kona ni karaoi’ (2 Nibwaai. 25:23). Ao tera ‘bwaai ni kabane are ti kona ni karaoi?’ Aikai bwaai aika a riai inanona te rairanano (tara Aramwa 24:11) ao te bwabetito, kawakinan tuua, ao te tei matoa ni karokoa te toki.”

Unimwaane Dallin H. Oaks man te Kooram n Abotoro are te Tengaun ma Uoman, “Have You Been Saved?” *Liahona*, Turai 1998, 68.

Kororaoi iroun Kristo

Kororaoi, n ae kamanenaaki ni koroboki aika tabu, nanona “bobonga raoi, bwanin, ao tabwanin rikirakena; raoiroi raoi. Kororaoi e kona naba n nanona n akea burena ke buakakana. Ti te Kristo ae bwanin kororaoina. Taan iriira Kristo aika koaua a kona n riki ni kororaoi rinanon ana akoi ao ana mwakuri ni kamaiu” (Guide to the Scriptures, “Perfect,” scriptures.lds.org).

NAKOMAI NAKON KRISTO

“Nakomai nakon Kristo, ao kakororaoki
irouna, ao ma ni kakeai mai iroumi bwaai
ni kabane aika tiaki aron Atua”

Moronaci 10:32)

E KANGA KAN ATAAKIN TE UTU N ATUA NI BITAI?

*Nimaua koaua ibukin taian Atua are e kona
ni karaoa te kaokoro n arom ni maiu.*

Iroun Lori Fuller

Ana Maekatin te Ekaretia

Etaku Iotebwa Timiti, “Bon te moan koaua man te euang-kerio ibukin ataaikin raoi aron te Atua.”¹ Tera are ti ataia ibukin te Utu n Atua e kona ni bita arora ni maiu, tiaki tii ni bwaai aika bubura ma aika uarereke, ni bwaai ni katoabong. Iangoia bwa e kanga rabakaum n taian Atua n roota maium ngkana ko wareki koaua aika nimaua aikai.

Te Utu n Atua e tangiriira ao n tangira te kabanea n raoiroi ibukira.

Kaain te Utu n Atua bon akea tokiia ao akea tiani mwaa-kaia, ma A teimatoa n tabeakiniira bwa ti na kukurei ao ni waaki raoi. Beretitenti Gordon B. Hinckley (1910–2008) e kaota ana koaua: “A nano iroua, ao ngaira bwaai ake a rangi n tabeakiniira. A tatauraoi nakoira n tatabemaniira nako. Ti kawara te Tama rinanon te Nati. Ngaia are ara tia tei n ana kaintokanuea te Atua. Ai kamimira bwa ti na kona n taetae nakon te Tama n aran te Nati.”²

Ibukina bwa kaain te Utu n Atua a tangiriira ao n tangira te kabanea n tamaroa ibukira, ara rinerine e riai ni mutiakinaki bwa e kakawaki, riki bwaai aika uarereke ake ti karaoi ni katoabong are a uotiira ni kaniira riki Nakoia. Iai ara konabwai aika akea tiaia, ao te Atua e tabeakini ara tokanikai, ni bwaai aika uarereke.

Te Tama are i Karawa e anganiira bwaai ni kabane.

Ti ataia bwa te Tama are i Karawa e a tia n anganiira bwaai ni kabane, ngaia are ti riai ni kataia ni kina Baina ao ni kakaitau. Ngkana ti kakaitau, ti karaoa te mwakuri ae kaokoro. Beretitenti Thomas S. Monson e berita bwa “ti kona n tabekiira rake ma tabeman naba ngkana ti rawa n iangoi bwaai aika buakaka ao ni karikirakea i nanora te anua ni kakaitau.”³

Ibukina bwa bwaai ni kabane ake a reke iroumi a roko mai iroun te Atua (taraa Motiaea 2:20–21; D&C 59:21), ara kakaaitau e kona riki ni karaoira bwa ti na tatauraoi n tibwai bwaai ma tabeman. Aio kanoana ara tai ao tarana n ikotaki ma kakabwaia ni bwaai aika iai rabwataia.

Te Tama are i Karawa e onrake n te nanoanga.

Ana mwakuri ao mimitongin te Atua bon “uotakin te aki mamate ao te maiu are akea tokina iroun te aomata.” (Moses 1:39). E tangira ara tokanikai, ai ngaia are E anganiira te kabwara bure ibukin ara kaairua ake ti karaoi. Ana nanoanga e katauraoi kabwara bure ngkana ti karaoa te kaairua ae titebo riki. Te Tama are i Karawa, Iesu Kristo, ao te Tamnei ae Raoiroi a na buokiira ni bitiira.

Ana nanoanga te Atua e reireiniira bwa ti na kabwarai buure. Beretitenti Dieter F. Uchtdorf, te Kauoman n Tia Ibuobuoki n te Moan Beretitenti, e taku, “Ibukina bwa te Atua e rangi n tangiriira, ngaira naba ti riari n tangiriira ao ni kabwara bure imarenara.”⁴ Aio inanona kabwaran ara bure i bon iroura.

Iesu Kristo e korakai ibukira.

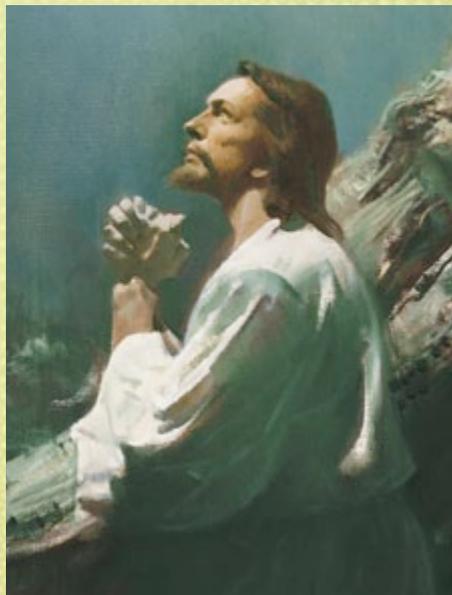
Rinanon te Mwakuri ni Kamaiu, te Tia Kamaiu e na rinanon marakira ma te karawawataki n aekaia nako (taraa Aramwa 7:11–13). Ngkana iai ara bong ae matoatoa ao n namakina bwa akea ae oota iai ti kona n ataia bwa te Tia Kamaiu e bon oota. Ao ngkana iai ara bong ae kamimi ao n tangira temanna n tibwaia ma ngaia, te Tia Kamaiu e bon mena ikekei ibukira. E tangiria n tibwaua ara kimareirei n aron are E tibwa marakira.

Te Tamnei ae Raoiroi e kairiira.

Iesu Kristo e beritaniia Ana Abotoro bwa te Tia Karaunano, ke te Tamnei ae Raoiroi, e na kona n raoniia n tainako n reireiniia ao ni karau nanoia (Ioane 14:16–17, 26–27). Ngaira naba ti kona ni karekea ana bwaintituaraoi te Tamnei ae Raoiroi ni kairiira. Ao ti na kona ni kakooua bwa kaeka are e na anganiira te Tamnei ae Raoiroi e na buokiira. Ma man Ana kairiiri, ti kona ni karekea te reitaki ae teimatoa ma taian Atua. Ao ngkai ti iira ana wirikiriki are ti karekea, ti na moanna n rangi n ataia riki. ■

BWAAI AIKA A NA TARAKI

1. Iotebwa Timiti, n *History of the Church*, 6:305.
2. Gordon B. Hinckley, “In These Three I Believe,” *Liahona*, Turai 2006, 8.
3. Thomas S. Monson, “The Divine Gift of Gratitude,” *Liahona*, Nobembwa 2010, 88.
4. Dieter F. Uchtdorf, “The Merciful Obtain Mercy,” *Liahona*, Meei 2012, 76.

REIREI N TABATI
 Te Reirei n te Namwakaina aio:
Te Utu n Atua

IIRA TE KAKARABAKAU

Bwaai aika a na langoaki raoi ibukin te Tabati

- Ningai are ko a tia ni kaka-bwaiaki iroun te Tama are i Karawa, Iesu Kristo, ke te Tamnei ae Raoiroi?
- Ningai are ko a tia n namakina te kabanea ni kaan n Nakoia?
- Tera ae ko kona n reireiniko i bon ibukim man reireinam Ibukiia?

Bwaai aika Ko na Kona ni Karaoi

- Koreia i nanon am tienoo taekam bwa ko kanga ni bitaki man ataakin taian Atua.
- Tibwaua am namakin n te taro-mauri ke ni bwai ni kaongora.

TE KAMATAATA N TE RAWETAMNEI IROUN WELDEN C. ANDERSEN AO MATTHEW REER; TE MOAN MI NI BURABETI; IROUN DEL PARSON; KRISTO / KEKETEIMWANE; IROUN HARRY ANDERSON

Iroun Larry M. Gibson

Te Moan Kauntira n aia
Beretitentii ni Kabuta
Ataainimwaane

I Bon

URURINGNGA N TAAINAKO

Te kawai ae ti kawakina te bong ae te Tabati bwa e na tabu bon kaotakina nako tinaniku man ara berita aika tabu n ururingnga n taainako Iesu Kristo.

Uringnga, ngke te 11-au ririki, ni kairakiu iroun au bitiobi nakon nanon te umantabu ae boou n ara kateitei n ara uoote, ike e a tekateka ma ngai i matan taibora n toa. E taku, “Ko ataia, Larry, ko na katabuakaki nakon te nako n riikan n te Nakoanibonga ae te Aaron. Ko ataia bwa tera te kakabwaia ao te tabe ae onoti anne?” E tuangai bwa N na karekea te mwioko ae tabu ni mwakuri n aron te Tia Kamaiu are karaoia ni karekea te kanikina ae tabu man te toa nakoia ara taan taromaui. I bon taonaki ni korakoran weteau n te nakoanibonga are N na karekea.

Au bitiobi e titirakinai bwa N na kamatenanoa tataron te toa ake uoua ao n iangoia bwa a kanga ni botau nakon nanon maiu. E taku bwa N na riai ni kataia ni karaoi bwaai ake e tuangiira n tatabemaniira nako n te tataro n toa ngkana N na mwakuri ibukin te Tia Kamaiu ni katauraoa te toa nakoia tabeman. Imwiina ngke I okira mweengau, tamau e buokai ni kaota taromaui n te toa ni booki aika uoua te Doctrine ao Covenants (20:76–79) ao Ana Boki Moomon

(Moronaai 4; 5). I wareki raoi n te moan tai inanon maiu. I kakauongo raoi ngke a warekaki n te taromaui. I iangoi raoi taeka ngke te kariki e a kabutaki, ma korakoran raoi te berita n toa e mataata ngke I ongo taeka aikai ni kakabwaiakin te ran: “bwa aki toki n ururingnga.” I titirakinai ibon irou, “Ngai I *aki toki* n ururingnga? Tera ae *aki toki* nanona? N na kanga n ururingnga n aki toki?” Ni katoa te tai are I ongo tataron te toa akana a tabu akanne I bon kaungaaki nakon iangoan raoi titiraki aika titebo aikai.

Te kawai are ti kawakina iai te bong ae te Tabati bwa e na tabu bon kaotakina nako tinaniku man ara berita aika tabu ma te Tama are i Karawa n ururingnga n taainako Iesu Kristo. *Te bong ae te Taabati e riai n riki bwa aan ara ururing Ibukina ibukin boong ake onoua n te wiiki.*

Te Tabati bon te bong ni karaurau rikaaki, n toki, ao n ururing. Ti irii bootakin ara Ekaretia; n tarai marurungira, kakabwaia, ao kabwakara; n ukoukora te kabwara bure; ni kana te toa; ao n iangoa raoi korakain te Tia Kamaiu

ibukira. Ti kataia n aki katikaki ara iango man bwaai tabeua are a na tukiira man Neboakina, bwa “i aon te bong aio,” n aron are e a tia n taekinna te Uea, “ko na aki karaoa te bwai teuana” (D&C 59:13). Te mwakuri are karaoia n tain te Tabati e riai ni kawakina tamnein uringakin te Kristo. Ngkana te bwai are ti karaoia ni mwakoron nako te Tabati e kairiira nako man uringakin te Tia Kamaiu ao ni karoa te mwakuri ni mitinare n te Tabati n aron are E na karaoia, ngkanne tao ti riai ni manga iangoia terana are ti karaoia. Uringnga, te Tabati bon te bong are e rineaki tiaki bwa ti na motirawa man am mwakuri ma ngaia naba ti na taromaui are Moan te Rietata (D&C 59:10).

Ti riai ni bairea maiura n te aro are akea te taeka are e na kamaiuko ibukin anaakin tabun mwakoron nako ana bong te Uea. Bon te bong ibukin Ana bitiniti, te bong are maiura ni kabane a kona ni kakabwaiaki ao ni kabouaki man karekean te mwakuri aika tabu iroun temanna ao ma ara utu. Bon te bong ibukin kaubwain tamneira.

Kabanea tabeua te tai n te bong aio ni karika bairean bwaai aika tamaroa ake ko na karaoia are e na karaoa te bong n Tabati n tabu man mimitong i nanon maium. Imwiina mwakuria am baire anne.

Uringa ana berita te Uea ae kamiimi nakoia ake a karinea raoi te Tabati bwa ibukina bwa ko karaoi bwaai aikai ma te karabwarabwa ma te nano ao te moa ae kakukurei ao bwaninin te aonaaba bon ami bwai (tara D&C 59:15–16). Ti kona ni kariaia ni kanakoi kakabwaia aikai inanon maiura ao inanon maiuia kaain ara utu?

I kakooua ni karinean te bong ae te Tabati. I taekinna ma te ninikoria ao te nanorinano I kaota au kooua bwa kawakinan te bong ae te Tabati bon ana tua Atuara, are e maiu ao e tangiriira n tatabemaniira nako. I kakooua bwa ngkana ti na iria ao maiuakin tuua mai karawa ni kawakina te bong ae te Tabati ni katabua, te Uea, ni kabooa mwiina, e na kakabwaiira, kairiira, ao ni kaungaira ni kakaai tokin kaangaanga ake a kaitaraira. ■

Ni karokoirā n te **TOKANIKAI**

Iroun Daniel Kawai

Ngke ai te 14 au ririki, au tia reirei n te physics e noora au tarena n te warebwai ao e karina n te kabo n te Brazilian Mathematics Olympiad. Iai teniua aron wakinana. Te moan ao te kauoua a na karaoaki n te Kaonobong. I kamenaaki n te kateniua ni waaki ao n nooria bwa e na karaoaki inanon uoua te bong, Kaonobong ao te Tabati.

I a tuanga au tia reirei ao te tarekita n te Olympiad bwa N na aki karaoa te ukeuke n te Tabati bwa ana bong te Uea. Te tarekita e tuangai bwa N na taetae nakoia au taan kairiiri n te Ekaretia bwa I aonga ni kainaoma-taaki ni karaoa te ukeuke n te Tabati, bwa ngkana I aki karaoia ao N na katukaki. I taku bwa I kona ni katikui bwaai ni kabane ma tiaki te Atua.

I aki nanokawaki, ibukina bwa iai au kantaninga bwa te Atua e karineia ake a karinea. I uringnga Mataio 6:33: “Ma kam na ukoukora moa uean te Atua ma ana raoiroi; ao a na bane n raonaki baikai nako imi.”

Tabewa te wiiki imwiina ti reitaki

ma te tia koroboki n te Olympiad, are e taekinna bwa I aki kona ni karaoa te ukeuke ni boong ake tabewa bwa N na katukaki. Imwiin te maroroo ae bati, e taku bwa N na kanakoa nakoina au i-meeri ni kabwarabwara arou. Imwiin kanakoan au i-meeri, I tataro nakon te Tama are i Karawa ao n taku bwa N na karaoa Nanona.

Te tairiki are imwiina, I karekea te i-meeri man te kouotineita ni koreia bwa I kona ni karaoa ukeuken te Tabati n te Moanibong n te tai are e rangi n angaraoi ibukiu, ao e tuangai naba bwa e na karaoaki te ukeuke n oin au kaawa bwa I aonga n aki kabua au kiraati n te ingabong n te reirei.

Imwiin karekean te rongorongoa ae tamaroa aio, I tataro ni karabwa te Uea ibukin are E a tia ni buokai. Au karo a nakon te tembora ni kaota te karabwarabwa.

Ngke e a otinako bwiina, I karekea te metera te koorā. Te Uea e karineia te koraki ake a karinea ■

Te tia korea te boki e maeka i São Paulo, Brazil.

IANGO AIKA KAKAWAKI IBUKIN KAWAKINAN TE BONG AE TE TABATI

“Te Uea e a tia n anga te bong ae te Taabati ibukin karekean te kabwaia ao n tia n tuangko bwa ko na katabua ni kawakinna.

“Karinean te bong ae te Tabati ni ikotaki ma irakin ni kabane bootakin te Ekaretia. . . .

“Katuraoui inanon te wiiki bwa ko aonga ni kona ni katuka te Tabati ibukin mwakuri aika bati aika a na tabekiko rake aika a tau ibukin te bong ae te Tabati. . . .

“Kawakinan te Tabati e na uotiko ni kaniiko riki nakon te Uea ao nakon am utu. E na anganiko te taratara ao te marurung n tamnei ae akea tokina.”

Ibukin Kakorakoraia Kairake (boki ae uarereke, 2011), 30, 31.

NAKON REKEN RAOI TE TITIRAKI

Kairake n ataeinimwaane
a na **karaoa aia
mwakuri ni
mitinare** n te tai

are a koro iai aia ririki
ae 18? Ao kairake n
ataeinaine e korakora
riki kaungakia ni karaoa
aia mwakuri ni mitinare
ngkai a kona n nako n
aia ririki ae te 19?

Ngke e katanoata Beretitenti Thomas S. Monson bitakin te ririki ni katauaki ni karaoan te mwakuri ni mitinare, e taku, “I aki iangoia bwa ni kabane kairake n atainimwaane a na—ke a riai—ni beku n te ririki ae moantaai. Ma irarikin anne, ao e boni boboto i aon aron temanna ma temanna n ai aron naba nanomatoaia taan kairiiri n te nakoanibonga, te rinerine aei e a tauraoi ngkai.”¹ Iangoa marurungin rabwatam ao am iango, am katauraoi n te kataumwane, ao am katauraoi n te maiu n tamnei. Ko kona n reirei ma kaaro ao taan kairiiri n te nakoanibonga ibukin bwai aikai ngkana ko a tia ni bairea te tai ae riai are ko nang beku iai.

Nakoimi ngkami kairake n ataeinaine, e taku Beretitenti Monson, “Kairake n ataeinaine . . . tiaki ti te arona aron kariaiakaia ni beku n ai aroia kairake n ataeinimwaane. Ti kakoauaia taari aine aika kairake n te Ekaretia, ma e ngae n anne, bwa a taturaoi n anganano n aroia mitinare, ao ti butimwae aia mwakuri n ibuobuoki.”² ■

BWAAI AIKA A NA TARAKI

1. Thomas S. Monson, “Welcome to Conference,” *Liahona*, Nobembwa 2012, 4–5.
2. Thomas S. Monson, “Kam Butimwaeaki nakon te Maungatabu,” 5.

Tera ae I kona ni karaoia ngkana I
**rawawata (karoroaki) n aki
maeka ni kaineti ma ana
kainibaire te Ekaretia**

irouia tabeman kairake ake bon kaain te Ekaretia
naba aika kakaonimaki? I aki kan tara n raoiroi
riki nakoia aomata tabeman ke ni momotikitaeka.

Kam a tia ni karekea te ninikoria n te ibukin ana kainibaire te Ekaretia, e ngae ngke e roko te rawawata mairouia tabeman kairake Aika Itiaki ake a atai kainibaire ao ake a taku n aia iango bwa ko tara ni kan raoiroi. E nga iai ngkanne ae e na kairika te kaangaanga: te aki ongotaeka

nakon ana tua te Uea ke ni kaan taraki bwa aongkoa te aomata ae ongeaba n tuua bwa e aonga n tara n raoiroi i mataia am roro? (Ngkai, ngkana a karawawatako bwa ko na karaoa te bwai ae ko namakinna *i bon iroum* bwa ko aki mwengaraoi ke are e urua te kainibaire are e kateaki irouia am *utu* nakon ae n te Ekaretia, ko kona n tei i bon ibukim man taekinna ni kangai bwa ko aki kan karaoia ao ko bubutia bwa a na karinea am namakin.)

E koaua, ko riai n taobara te kaangaanga anne ma te karaurau. “N aron te burabeti ae Aramwa ngke e tuanga natina ae mitinare ae Tiburon, “Ninikoria, man tai kairoro” (Aramwa 38:12). Akea kainnanaoan te kabuakaka ae matoatoa ke te katei ni kamangori. Ko ti kona ni kaotiko nakoia aomata bwa kainibaire ra aika ko rinei ni maiuakin. Ao ngkana a tuangko kaain te Ekaretia aika a matoatoa bwa ko na urui ana kainibaire te Ekaretia aika kamataki ao aika a tuai, uringa te bwai are e taekinna Beretitenti Dieter F. Uchtdorf, te Kauoman ni Kauntira n te Moan Beretitenti, e taku: “Riiki bwa te rao nakoia ni kabane, ma tai kama ngori taekan am kainibaire”¹ ■

BWAI AIKA A NA TARAKI

1. Dieter F. Uchtdorf, “Your Wonderful Journey Home,” *Liahona*, Meei 2013, 128.

MWAKORON NI KAOUA KAKABWAIA

Kakawaran te tembora ao rongorongon te utu a bon uaia ni kakawaki, ngkana a ikotaki, a uoti kakabwaia aika raka.

Iroun Brittany Beattie

Ana Maekatin te Ekaretia

Ngkana ko tara te rongorongon rinanon te *Riaona* ibukin te namwakaina aei, tarai rinanin taian kara ake a botaki ni karaoi tamnei, korobanna, ke aron bairean karaoan te bwai teuana bwa e aonga ni kakaongora ao ni katika te nano. Angin taian kara a kona n riki man karaoaki ibukina bwa taian buraimwari kara aika uoua—uraura, babobo, ke te buruu—a kona n ikotaki ao ni kaotinakoa te kara ae boou, teuana are e aki kona n riki ngkana a

kamaenakoaki taian buraimwari kara.

Rongorongon te Utu ao te mwakuri n te tembora a tibwaua naba aron tein kaara aikanne: ao ikanne are ko kona ni karekei riki kakabwaia man ikotakin mwakuri aika uoua aika kakawaki aikai. Anne ibukina bwa rongorongon te utu ma te mwakuri n te tembora bon mwakoro raoi aika uoua man te mwakuri ae teuana—te mwakuri ni kamaui. E koaua ko na teimatoa ni karekei kakabwaia man buokakia tabeman ma rongorongon aia utu ao

nanakom n te tembora ni karaoa te mwakuri ibukia aomata ake a kataura-raoaki araia ikekei. Ma ko na karekei riki kakabwaia aika korakora—ao ni kukurei ni bwaninin rinanin nako kaara—ngkana ko ikoti mwakoro aika uoua ao ni kunei *oin* araia am utu ao i mwina ni karaoa te mwakuri ibukia *am bakatibu* inanon te tembora.

N aron are e a tia n taku Unimwaane Richard G. Scott man te Koram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman:

“Te tembora ao te mwakuri ibukin rongorongon te utu bon teuana te mwakuri ae kamaenakoaki inanon uoua te mwakoro. . . .

“Te Tama are i karawa e tangirira n tatabemanira nako bwa ti na karekei mwakoron kakabwaia aika uoua ibukin te mwakuri ae koro kakawakina aei. E a tia n kairia tabeman bwa a na kaotia nakoira bwa ti na kanga n tau iai. E bon nakoim ao nakoiu karekean kakabwaia akanne.

“Te mwakuri are ko karaoia n te tembora e materaoi kabanean te tai iai, ma karekean otenanti aika kakawaki ibukin temanna oin am bakatibu e na karika te tai ae tabu inanon te tembora, ao kakabwaia naba aika korakora a na karekeaki.”¹

Ngaia are, baikara tabeua mai buakon “kakabwaia aika korakora” ake a na roko ngkana ti karekei “mwakoron uoua kakabwaia”? N iteran te rongorongon are man te angatai aei bon berita aika mwaiti mairouia Abotoro ni boong aikai.

BWAAI AIKA A NA TARAKI

1. Richard G. Scott, “The Joy of Redeeming the Dead,” *Liahona*, Nobembwa 2012, 93–94.
2. Boyd K. Packer, “Your Family History: Getting Started,” *Liahona*, Aokati 2003, 17.
3. Russell M. Nelson, “Generations Linked in Love,” *Liahona*, Meei 2010, 92.
4. David A. Bednar, “The Time Is Now,” lds.org/youth/family-history/leaders.
5. John A. Widtsoe, in Conference Report, Eberi 1943, 39.

Kaitiakan, te Namakin n Tamnei

“Mwakuri n rongorongon te utu mairouia kaain te Ekaretia bon te namakin ae itiaki, ao n anainano n te maiu n tamnei i aoia naake a kabaeaki inanon. A matata bwa a kabaeia aia utu ni kabane. . . . Ngkana ti ukoukori oin ara bakatibu iai nanora riki nakon taian ara. . . . Nanora a rairaki nakoia ara karo—ti ukeuke ni kakaeia ao n ataiaa ao ni beku ibukia.”²

Mwakoron te Mwakuri ae Korakora

“Te reitaki n te tamnei . . . a bon karaoaki. . . . Ngkana nanora a rairaki nakoia ara bakatibu, iai te bwai ae bitaki inanora. Ti namakinna mwakoron te bwai teuana ae korakora riki nakoira.”³

Te Katantan ni kaitara te Kariiri

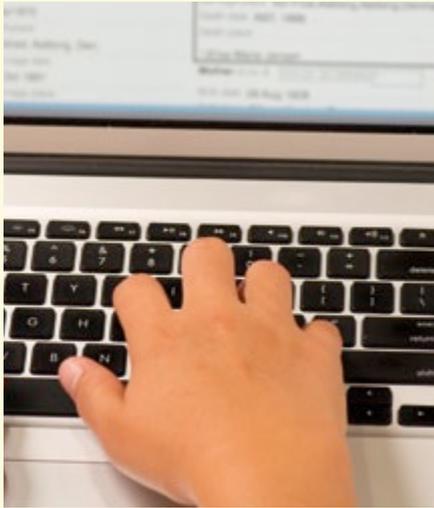
“Ngaira n tatabemanira nako ti kakabwaiaki mairouia aomata akana a maiu mai i mwaira. N reiakinam man karaki akanne a buokira bwa ti na ota raoi bwa antai ngaira ao ti roko mai ia . . . Ko karaoa am kakae (n rongorongon n am utu) ao ni buokia tabeman aomata ma aia kakae? Anne ibukin te aomata ae te kairake bwa e na rinanon te aonaaba ae buakaka aei are ti maeka inanon n te bong aei bwa bon teuana mai buakon te katantan ae korakora ni kaitara ana kariiri te tia kakaitara.”⁴

Buoka man te Aonaaba n Tamnei

“Tao ngkana ti karaoa ara mwakuri n tei ibukia naake n te aonaaba n tamnei ake a ingainga ni kan ukoukoraki ao n tatara ibukin te mwakuri are ti kona ni karaoi ibukia, te aonaaba n tamnei ni kabooan mwin anne e na anganira buokara n te bong aei inanon kainnanora ae katawe. A mwaiti riki ake n aonaaba ake tabeua ake a mena ikai. E mwaiti riki te mwaaka ao te korakora ikekei nakon are ti karekea ikai i aon te aonaaba.”⁵

KAMATATA N TE KOROTAMINEIROUN WELDEN C. ANDERSEN AO STEVE TREGAGLE, TAMNEN JOHN A. WIDTISOE IROUN R. E. BIRD

I KUNEA TE ARA

“**N**i katauraoa kairake ibukin mwana-ngaia nakon te tembora, ara uote a na botira bwa ti na karaoa te waaki ni kakukurei ibukin te lwawaki ni kakaei araia utu ake ti kona ni uoti. I tekateka irarikia raoraou ao ni ngurengure bwa akea te ara ae I kona ni kakaea are e kainnanaoaki ibukin karaoan taian otenanti. I mwin te kakae i aonafamilysearch.org, I a kunea te ara. I bon rangin kukurei!

“I kawaekoai ni biri nakon ara tia kairiiri ibukin rongorongon te utu ao ni bubutia bwa tera te mwaneka are i mwina. E kaotia nakoiu bwa N na kanga ni kawakina te ara (ngaia anne, te ara are n te rekooti) ao ni kaotina-koa bwa I aonga ni karaoa te mwakuri n te tembora. E taku naba bwa te aine aio bon te aomata raoi ao tiaki ti te ara are i aon te tikuriin. I namakina te Tamnei ao n ataa te aomata anne bwa e a kaman tataninga ni karaoan te mwakuri ibukina ao ibukiu bwa N na kunea. I a kona n uota arana nakon te tembora. I rangin kakaitau ibukin au tai ni beku ibukia au bakatibu ao ni buokiia n uotiia nakon kimwareirein te euangkerio.”

Leah G., New York, USA

Tera Ngkana I Aki Rin n te Intanete?

E ngae ngke araia am utu ake ko kunei rinanon am kakaei a kainnanao karinakia aonraain bwa e aonga ni karaoaki te mwakuri n te tembora ibukia, ko aki kainnanao rinim n te Intanete ni mwengam. Ikoikoti aara, rongorongon, ao karakinaia am utu mairouia am koraki aika maiu, ao ngkanne taraia ngkana iai te tienta ibukin rongorongon te utu i abam ike ko kona n kanakoi iai aarafamilysearch.org. N aono ake e karako iai te toma ma te intanete, taetae nakoia taan kairiiri ibukin rongorongon te utu n te uote ke titeiki n taekan bwai n ibuobuoki ake iai irouia ibukin karekean waare ake a karinaki n te kombiuta ibukim.

E Nanonaki Bwa I Aki Riari n Nakon te Tembora Ngkana Akea Irou Araia Au Utu?

Tiaki, te reirei n te beeba ni kaongora aei e aki nanona anne. Kakawaran te tembora e uoti kakabwaia aika bati ibukim ao ibukia ake a bwabetitoaki ao ni kamatoaki ibukia, ngkana am bakatibu ke tiaki. Ko riari ni kateimatoa nanakom n te tembora e ngae ngke akea araia am utu. E taku te Moan Beretitenti: “Kaain te Ekaretia aika karako aia konabwai ni karaoi kakaei i aon rongorongon aia utu a kaungaki bwa a na karaoi otenanti ibukin araia tabeman ake a katauraoaiki irouia tabeman kaain te aro ke man te tembora” (Ana Moa n Reta te Moan Beretitenti, Okitobwa 8, 2012).

TE KAKAO MAN TE MOAN BERETITENTII

“Ngkana a kunei araia aia bakatibu kaain te Ekaretia ao n uoti aara akanne nakon te tembora ibukin mwakurian otenanti, te taneiai inanon te tembora e kona n rangin tamaroa riki. . . . Ti kaungaia riki kairake n ti ngaiia . . . ni mwakuri araia aia utu inanon te tembora ke araia aia bakatibu kaain te uote ke kaain te titeiki.”

Ana reta te Moan Beretitenti, Okitobwa 8, 2012.

BWANAIA KAIRAKE: KAKABWAIA MAN RONGORONGON TE UTU

Kairake mai New York, USA, a ka-koaki n te tai ae e aki bati ni maan n nako iroun aia titeiki beretitenti bwa a na kakaei araia aia utu n uoti nakon te tembora bwa mwakoron aia maungatabu ae onoti kairake. A kunei kakabwaia aika korakora ao a nama-kinna bwa nanoia a rairaki nakoia aia karo (tara Maraki 4:5–6).

Uotakin Araia Utu nakon te Tembora

- “I tabe n iangoia bwa rongorongon te utu kanga bon te bwai teuana mai buakon rinanin au beku ae N na karaoia, ma ngkai I noria bwa a bon *koaua* aomata ake a kaman tataninga inanon ririki. Au mwakuri n te tembora e rangi ni kaokoro ngke I uoti araia au utu. Au kantaningaia bwa e riki aio bon man te mwakuri korakora, te tai, ao te tataro are e a karika kunean *teuana* te ara. Ma *teuana* te ara e rangin kaka-waki ibukina bwa anne bon *temanna te aomata* are e kainnanaoia bwa e na maeka ma te Tama are i Karawa.” —Hannah A., ana ririki 13
- “I mwin kunean (aran te) aomata are e a tia ni mate, ko a moanna ni katomako ma te aomata anne are e mena n te aonaaba n tamnei. Uotakin oin am ara bon te kawai ni kakorakora te reitaki aei. E buokiko ni kaotako raoi n am utu ae akea tokina.” —Spencer S., ana ririki 15

- “Uotakin araia utu nakon te tembora e buokiko n ataia bwa aomata aikai a boni koaua. Tiaki ti aara i aon te mwakoro ni beeba, bon mwaanem ma tarim raoi ake a tibwaua am rongorongon—ao boni ngaiia mwakoron am rongorongon.” —Lilli N., ana ririki 16

Karekean Kakabwaia

- “I a noora te kaokoro inanon maiu (ngke I a karaoa te mwakuri ibukia au bakatibu ake a tia ni mate). Bon te namakin ae rau ao ni mwamwannano.” —Noah R., ana ririki 13
- “Ko kona n namakinna inanom bwa ngkoe mwakoron te mwakuri ae kakannato. Anganakin am utu aia tai ni karekei kakabwaia man te tembora bon te namakin ae akea n ai arona.” —Corinne C., ana ririki 17
- “I namakina riki te mwengaraoi ao te rau man te tai are I moana iai karaoan rongorongon au utu. Ngke I uoti araia au utu nakon te tembora, e anganai te namakin

ae koro aron kakukureina.” —Tyler M., ana ririki 16

- “E a tia ni karikirakea au tangira ibukin te Tia Kamaiu, te Tama are i Karawa, ao au bakatibu. E a tia ni buokai ni kaniaai riki ma au utu ao ni karikirakea au koaua ibukin te euangkerio.” —Alexandra H., ana ririki 14
- “I a tia n rangi ni kukurei riki.” —Ross S., ana ririki 12
- “Ma aara aikai n tatabeua, I namakina te rau ao te kukurei ae rangi ni bati, n aron te aomata ae a kaman tataninga ti ibukiu.” —Rhiannon B., ana ririki 15
- “I ataia bwa I roko mai ia, ao e rikirake onimakinau i bon irou.” —Eliza L., ana ririki 13
- “I a tia n aki bati ni kakauntaeka n au auti.” —Gehrig L., ana ririki 12
- “I a rangin ota riki n aron kakawakia utu. I tangiria ni kaaniai riki ma au utu i aon te aba.” —Emma L., ana ririki 15
- “E buokai riki ni kaotai n ana babaire ni kamaiu te Atua ibukira. I namakina kaaniu riki ma te Tama are i Karawa ao te euangkerio ibukina bwa I a ota raoi n otenanti ake a karaoaki.” —Noah C., ana ririki 14 ■

Tera Ae Ko na Karaoia?

Tera ae ko na karaoia ni “karekean kakabwaia akanne” ni kakaei aara ao n uoti rake nakon te tembora? Karaoa am baire n te bong aei n uoti berita ni karekei mwakoron kakabwaia aika uoua inanon maium.

ARA TABO

ANA KAUNGANANO TE BOKI AE TABU

"[Iesu Kristo] e na riki bwa te tia tei ibukia natiia aomata ni kabane; ao a na bane ni kamaiuaki ni kabane ake a kakoaua." (2 Nibwaai 2:9).

Inanon te boki ae tabu aei, te taeka te *tia tei* iai nanona ae kakannato. E nanonaki ni "mwakuri bwa te tia tei ni buokia uoman aomata n taobarai kaa-ngaanga." N te keiti aei, te Tia Kamaiu bon te tia tei are e buokia aomata ni kabane ake a kamaenakoaki mairoun te Tama are i Karawa ibukin te bure.

Te boki ae tabu aei e buokai n ataa kakawakin ara Tia Kamaiu, Iesu Kristo. I kakaitau ibukin Ana Mwakuri ni Kamaiu. Bon ti mairouna ae ti kona ni manga maeka riki ma Tamara are i Karawa.

Hanisha A., India

ANTAI AE TANGIRIA N TATARO?

I aon au tai ni mitinare, Ngai ma toau ti reireina te utu ae mwaiti natiia. N te tai teuana mai buakon ara tai ni babaire, ti tataro ao ni maroroakinna bwa tera te reirei are ti na reireinia iai ataei n are i mwina, ao ti uaia ni boonnano bwa ti na reireia taekan te tataro.

Ngke tia roko n aia auti, te tibu te unaine ma ataei a bon rangin kukurei. Ti moana ara reirei ma te tataro. A aki karongoa ataei ao a tauraoi n ongora. Ti kamatata nakoia bwa ti na kanga ao bukin tera ti tataro. Ni motikan ara reirei, ti titirakinia, "Antai ae e na kainira n te tataro?" A tangiria ni kan tataro ni kabane! Ngaia are ti a bairea aia tai n tataro ni katoa te tai are ti roko iai n angania te reirei. Ti tuangia naba bwa a kona n tataro ngkana akea ngaira irarikia.

I mwin te reirei anne, I iango, "Bukin tera e rangin bebete irouia ataei aika uarereke n tataro nakoia riki ake a ikawai ae e kaangaanga irouia bwa a na tataro?" I kunea te kaeka n te Bible Dictionary: "N te tai are ti reiakina iai te reitaki ae koaua are ti tei ni baineta iai te Atua (are aranaki, iai bwa te Atua bon Tamara, ao ngaira Natina), ngkanne n te tai ae waekoa e a riki te tataro bwa te oinibwai ao ae ti na riai n taneiai iai ni kakaraoia (Mataio. 7:7-11). Angin kaa-ngaanga aika kantaningaki ibukin te tataro a kaoti man manuokinan taekan te reitaki aei" ("Tataro"; tara naba Kairi nakon Koroboki aika tabu, "Tataro," scriptures.lds.org).

Man te tai anne, I kataia ni buokia aomata n ota ni koauan n aia reitaki ma Tamara are i Karawa. Tamara are i Karawa e tangiria n taetae ma natina, n ai aroia ara karo aika i aon te aba ae a kan taetae ma ngaira. E tangirira. E tangiria n taetae ma ngaira, ao E tangiria bwa ti na taetae nakoina.

Jarrel M., Biribin

RONGORONGON TE UTU E IKOTIA UTU

I kunea te kouru n aia boki Kairake n Ataainaine ibukin Rikirakeia I Bon Irouia are e kaunga nanou bwa N nang moana au mwakuri i aon rongorongon au utu. Ngkana I nako ni kawaria tibuu ni katawanou irouia, a karakini rongorongon maiuia ao taekaia naba au utu ake tabeman. I moana nakou nakon te tienta ibukin rongorongon te utu ao n ikoikoti rongorongoia au utu.

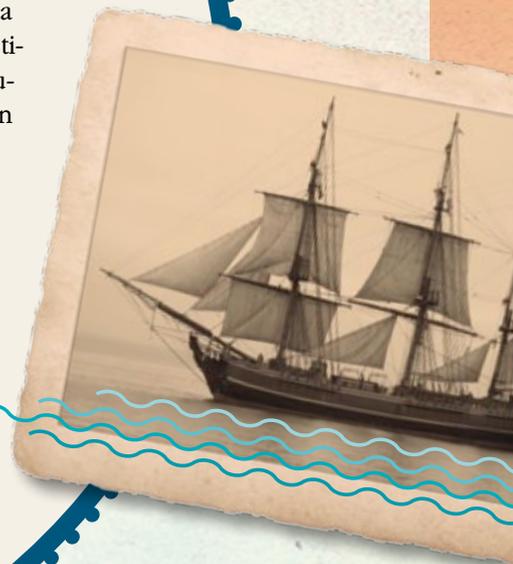
I uringnga ngke I kunea taekan rongorongon tibutoru te unaine. Ngke e biko-ukou, e toka n te kaibuke nako Argentina. N tain te mwananga, e mate natina ao e katukaki rabwatana i marawa. Kanga bon ti te rongorongo ni karokoa are I a kunea arana n te boki are a tauaki iai mwini aara. I a uakaan riki ma tibuu, ao I a kinaia riki au bakatibu n aron ae I a tia ni maeka ma ngaiia. I kunei rongorongoia au bakatibu, a tibwauai rongorongo aika kakukurei ibukin te kabaebae ae akea tokina, ao ni buoka kakabwaiakia roro aika mwaiti.

I reitinako ni kunei kaubwai aika karabaaki bon te kakaitau nakon te FamilySearch. I tangira te bwai are e taekinna Beretitenti Thomas S. Monson: “I kakoaua bwa ngkana ti karaoa ara kabanea ni kona ni kako-roabukin te mwakuri are e mena i matara, te Uea e na katauraoa nakoira te kiing ae tabu are kainnanaoaki ni kaukan te kaubwai are ti rangin korakai ni ukoukoria.”¹ Rinanon ara kekeiaki, ti na kunei kiing nakon kaubwaira aika akea tokia, ao n te bong teuana ti na kona ni kaitibo n itaramata ma ara bakatibu.

Yael B., Argentina

BWAI AIKA A NA TARAKI

1. Thomas S. Monson, “The Key of Faith,” *Ensign*, Beberuare 1994, 5; *Tambuli*, Meei 1994, 5.

KAREKEAN TE KOAUA MAIROUN TE TAMNEI AE RAOIROI

Ngke I kaaina te Ekaretia ni koron ruaiwa au ririki, I a kaman kakoaua ae boni koaua te Ekaretia, ngaia are akea riaina bwa N na titirakina te Atua ngkana e koaua. I mwini kaainakin te aro inanon ririki aika bati, I a moanna n nanououa ngkana e bon koaua (te Ekaretia). Ngkanne n tain te botaki n toa, ngke I kakauongo nakon te anene n taromaui “Ana Moan Tataro

Iotebwa Timiti” (*Kuna n taromaui*, nambwa. 26), I tataro ao ni bubutia te Tama are i Karawa ngkana e koaua te Ekaretia ao ngkana Iotebwa Timiti e a bon tia raoi n Noria ao Iesu Kristo. E a kaoti te iango teuana n au kantani-nga ae eng, ana Ekaretia Iesu Kristo e boni koaua, ao eng, Iotebwa Timiti e bon noora te Atua ao Iesu Kristo. I a moanna n tang, ao I namakinna bwa te Tamnei ae Raoiroi e a moanna

n ninianako kabin nanou.

N te bong aei I kona ni kakoaua bwa te Tamnei ae Raoiroi e kakoaua nakoiu bwaninin koauan te Ekaretia. I ataia bwa Iotebwa Timiti e noora te Tama are i Karawa ao Iesu Kristo, ao I aki kona ni kakewea. Te koaua aei e anganai te ninikoria n tibwaua au koaua ma tabeman.

Tamara O., Brazil

¡Hola, amigos!*

Ngaira Mahonri ao Ereman mai Mexico

*Booti am baeki!
Nakomai kaitibo ma
raoraomi ni katobi-
bia te aonaaba!*

Mahonri
Ereman

Man te intawiu ma Amie Jane Leavitt

Mahonri ao Ereman bon taari mwaane
ake a maeka i mataniwin biken
Mexico. A aranaki irouia aia karo i mwia uo-
man mwaane aika kakannato man ana Boki
Moomon. Mahonri Moriancumer bon tarin
Iareta. E noora tabonibain te Uea. Kaaben
Ereman bon te tia kairiiri ae raoiroi. E kairiia
uoua te ngaa rorobuaka n ateinimwaane. ■

**"Kam na mauri, raoraora" n te Tibaneti*

*Taari mwaane aikai a kantaningaia bwa a na
kakoroi bukin kantaninga ake a irekereke ma
aara ake a anganaki irouia aia karo. A tangiria
n riki n ai aron Mahonri ao Ereman man ana
Boki Moomon.*

TAMNEI IROUN JUAN CARLOS SANTOYO, KAMATATA IROUN THOMAS CHILD

I TANGIRIA N NOORA TE TEMBORA

Te Guadalajara Mexico Tembora bon te ka 11 mai buakon 13 tembora i Mexico.

A kabaeaki ara karo n te Guadalajara Mexico Tembora n 2003. Aio bon te kabanea ni uakaan n tembora ma te tabo ike ti maeka iai. Raroana bon onoua te aoa kaeana n te buti n te kaa. Ti tangiria ni kan nako n te tembora ao ti ataia bwa n te taina ti na bon roko inanona, n aron are a tia n roko inanona ara karo ngkai.

TAURAOI N NAKO!

Ana baeki Mahonri ao Ereman a kanoaki ma aia bwai tabeua ake a mamate nanaoia iai. Baikara mai buakon baikai aika ko na nnei inanon am baeki?

Ti kukurei ni kabanea ara tai n aron ae te utu. Ni katoa Kaonobong ti nako n te bike irarikin mwengara. Ti kang waro—karara ae mamaten nanora—ao tacos aotortas (te aekaki n tiaeniwiti). Ti nako-nako n ira anaun te Malecón, ke te kawai ae mena te ran i moana. Ti karaoa katotongan taian katiao aika karaoaki man te tano ao man tatakaro i tari.

Iroun Unimwane
Robert D. Hales

Man te Koram
n Abotoro n te
Tengaun ma Uoman

*Membua n te Koram n
Abotoro n te Tengaun
ma Uoman bon taan
kakoaua aika onoti
ibukin Iesu Kristo.*

Tera ae nanonaki bwa ko na riki bwa te **KIRITIAN?**

Te Kiritian iai ana
animaki iroun te Uea
lesu Kristo.

Te Kiritian e kakoaua bwa
rinanon ana akoi te Atua te
Tama ao Natina, Iesu Kristo,
ti kona n rairananora.

Ngkana ti irira Iesu
Kristo, ti na riki n aron are e
tangiria te Tama are i Karawa
bwa ti na riki iai.

Te taeka ae *Kiritian*
nanona ti katoka aran Kristo i
aora. Ti karaoa aio man bwabetitoa-
kira ao ni karekean ana bwaintitua-
raoi te Tamnei ae Raoiroi.

Bongin te Bong aei

Bong ni Bung

Abam

Ara

Bwatiboti #

TAMNEI

Passport
Passeport
Pasaporte

Itare

Nu Tiran

Bribin

Zimbabwe

Rutia

Mexico

Brazil

Tonga

Korea Maiaki

Chile

Engiran

Sweden

Bwatiboti

RAORAOM NI KATORIBIA
TE AONAABA

Kakaea titambwan te aba ae boou ni kanimwa
ma am bwatiboti n te rongorongongo are e na
roko i mwina n te *Riaona*.

RAORAOM NI KATOBIBIA
TE AONAABA

안녕

Hello!

iHola!

ПРИВЕТ!

Mhoroi!

Olá!

Mālō e
lelei!

Ciao!

Hej!

ARA ITERANIBA

N te tai arei I uarereke iai, a reireinai tinau ma tamau taekan te tembora. E bon rangin raroanako, ma I tangiria ni kan nako ikekei

ma au utu. Ngke I a kabaeaki ma au utu, I a kona n roko inanona n te kabane—e boni koro tamaroana. Ngke ngke ti nako, I tiku n tatanninga itinaniku. Ngkana I a ikawai, N na karaoi oin au berita aika tabu inanon te tembora.

David V., ana ririki 6, Nicaragua

I rangin tangiria ni kan anenei kunan te Ekaretia n taromaui ao n ira wakin te botaki n utu n te tairiki ma au utu. Iai uoman tariu ao mwaneu aika uarereke aika araia Jared ao Sarai, ao I rangin tangiriia. I tangiria ni kan buoka tinau ngkana e kuka ibukina bwa ngkana I a ikawai, I kani kuka naba n aron are e karaoia.

Ambar A., ana ririki 9, Ecuador

I a kaman reireinaki te euangkerio ma ngke I uarereke. Ngke waniua au ririki, I karaoa au babaire bwa N na bwabetitoaki. I kamamatenanoi ni kabane 13 taekan te onimaki ibukin te bong ane e onoti anne. Ngke I a otirake man te ran, I namakina te bwai teuana ae korakora. E tuangai tinau bwa namakin akanne a roko mairoun te Tamnei ae Raoiroi. I atai bwa e kaoka ana Ekaretia Iesu Kristo lotebwa Timiti, ana Boki Moomon e boni koaua, ao Thomas S. Monson bon te burabeti ae maiu.

Abigail A., ana ririki 8, Spain

I atai bwa e maiu Iesu Kristo ao E bon tabeanikinira ni kabane, ao I atai bwa e koaua te Ekaretia.

Osiris M., ana ririki 6, Brazil

Tris M., ana ririki 8, Brazil

I tangiria ni kan buoka tinau ma ara botaki n utu n te tairiki. A tangiria ni kan nako ara utu nakon te tembora bwa ti aonga ni kabaeaki n aki toki. Ngkana I a ikawai, I tangiria ni kan karaoa au mwakuri ni mitinare n aroia ai tariu. I tangira teTama are i Karawa ao te burabeti, Beretitenti Thomas S. Monson. I tangira anenen te Buraimwari "Ana Ekaretia Iesu Kristo."

Keydi P., ana ririki 12, Honduras

Đ. Văn Hiêp, ana ririki 11, Cambodia

N Ai aron Raoi Koroboki aika Tabu!

Ti taku bwa e nakoraoi te nakonako, ni karokoa ae ti noora te mwaneka n te kawai.

Iroun Renae Weight Mackley

E boboto i aon te karaki ae koaua

“N na kabebeteti naba taian uota ake a katokaki i aon angami”

(Motiaea 24:14).

Tenaan tebwi n ririki a boni wanawana. Ti tangiria ni kan karaoi bwai i bon iroua.

E ak toki n tuangai tamau bwa N na kabootau kanoan koroboki aika tabu nakon maiu. *Kabootaua* nanona bwa ko na kataia ni kabongana are ko reiakinaki iai man koroboki aika tabu inanon maium. Ngaia are, ngkana ti wareware ni

kabane n aron te utu, n tabetai I mangamangara te bwai teuana i mwain are e kamata nakoira tamara. N aron, “I ataia, Tamau, ti bon riai n aki mamatam ao n tataro, n aron are e taekinaki ni koroboki aika tabu.”

E moangare ibukina I aki toki ni karekea te rongorongoe ae eti.

“Ti na motinnanoa warekan boki aika tabu . . . ma te kantaninga ae bati ma kabanean riki nanora ae korakora nako iai.”

Beretitenti Dieter F. Uchtdorf, Kauoman ni Kauntira n te Moan Beretitenti “Your Potential, Your Privilege,” *Liahona*, Meei 2011, 59.

I taraiia ai tariu, ao a moangare nako iu. Ti namakina te nakoraoi!

“Ko riai ni waakinako ao ni buokia ake temwangina,” ti taetae nakon te mwaane arei. “A nakoraoi arora.”

Ao e boni koaua! Nikiran kawaira nakon te nei kanga ai aron ae a tabekaki ara baeki baeki irouia anera ao ni butuira nako. Ngke I tuangia au karo taekan aei i mwina, e moangare Tamau ma te kukurei ao Tinau a bon ranran matana.

N te wiiki are i mwina au utu a wareka Motiaea 24. A uremanganga matau ngke ti wareki taeka aikai: “Ao N na kabebeteei naba taian uota ake a katokaki i aon angami, bwa kam na aki kona n namakin i aon nukami” (te kibu 14).

“Anne te bwai ae riki i aon te kawai,” I karina naba n taekinna. I aki riai n iangoia bwa N na kanga ni kabongana te koroboki ae tabu aei inanon maiu—te koroboki ae tabu aei e a kaman tia ni kabwarabwara aron maiu! E boni kamimi! I a bon aki kona n tatanninga ni kani kunei koroboki riki tabeua ake ti te arona ma aron maiu.

Ao anne aron ae I reiakinna bwa N na kanga ni kamwakuri koroboki aika tabu nakon maiu, ao I kona naba ni kabootaua maiu ma te bwai are I warekia inanon boki aika tabu! ■

E maeka te tia koro karaki i Utah, USA.

Ma n te tai teuana, I kunea bwa koroboki aika tabu a kona n ti te arona ma maiu! E riki aei ni kaeana ara botaki n utu are e boo n te tabo ni kaembwa ike ti uoti baika ti kainnanoi inanon ara baeki.

I uouota oin au baeki baeki ae bubura ma au bwai ni matu, ao I aki ngurengure. I mwini te tai anne, e kantaningaki bwa ti na rianna n te raroa ae aua te maire (6.5 kiromita) nakon te nei n ran.

I kona n roko iai, bon akea te kaangaanga.

E aki rangin kaangaanga te nakonako, ma I kukurei n tiku ni motirawa i mwini uoua te maire (3 kiromita). Ngkanne,

ti a noora te moan kanikina ni kawai are e mena i moara. E taekinna bwa te nei e teima-toa naba n onoua te maire (9.5 kiromita) raroana. E aki riai bwa e na tuangai tamau ae te kawai e taboro riki raroana n aron are ti iangoia. E a kaman reke iroa anne. E

bon riai ni kauri-ngira bwa ti na karaurau n nima nimara te ran bwa e aonga n aki kai waekoa ni bane.

E rangin kakawaki ana taeka n reirei tamau

ma e matoatoa irakina. E rangin kabuebue riringan te tawanou anne, ao e kuri kaangaanga reken ara tabo ni katantan inanon kawaira. E tara n ae kanga ti nang aki kona n roko n te nei.

Tenan ikawai a mena ibuki ma ataei aika uareke, ao ai tariu aika ikawai a rimoa. I tiku ma ai tariu ake teniman aika bon rorou, ao tia karina naba ni mena i marenaia.

Ngke ti aikoa kona ni manga nooria riki ake i moara ke ake i bukira, a moanna n nako nanora. A moanna n tinebu ara baeki baeki, ao a kani bane kanoan ara bwatoro n ran. Raroara riki ae ti na nako iai?

N te kabane, ti a rangin raroana ao ni kua ao ti a bairea bwa ti na tei ao n tataro.

I mwini ara tataro, ti tabeki ara baeki baeki ao ni karaurau ni waaki n nakonako n iranako te kawai.

Teutana te tai i mwini ti a ongo tangin waen te aoti i aon te kawai. Ti tatanninga ao ti a noora te mwaane i aon ana aoti ae biri nakoira.

E tei ao e anganira nimara te ran. E kamata bwa ai tarira ake a ikawai a kawaekoa nakon te nei ma te bwai n kanoa ran bwa a na itiran ao n uotia nakoira. E ongo kainnanora te mwaane anne ibukin te ran ao e kukurei ni buokira. “Iai mairoumi ae kainnana buokana n ana baeki baeki?” e titiraki.

NOA

bon te burabeti n te O Tetemanti. E kawakin tuua ao e buokia ana utu ni kamanoia man te Ieka man ana kakauo-ngo nakon ana taeka te Atua. Ko kona ni kawakin tuua ao ni buokia am utu naba man warakan te O Tetemanti ni katoa wiiki n te ririki aei.

Kakaea raom temanna te ikawai bwa e na buokiko ni korea te iteraniba ae karanaki ke kaotinakoa ma iai liahona .lds.org. Ni katoa wiki i mwin warewarem, karani taian marena ma te nambwa n te wiiki anne, ni kabongana te kara ae ko taku bwa e tamaroa. Tara iteraniba 76 ibukin aron babai-rean te wareware ni katoa wiiki. Ko kona ni wareware n ti ngkoe ke ma am utu. Ngkana ko a tia, koa kona ngkanne a ni wareki tabeua mai buakon karaki aika rangi ni kakawaki man n te O Tetemanti! ■

KAMATATA N TE KOROTAMNEI IROUN ADAW KOFORD

28

5

29

41

25

24

26

18

52

9

15

10

14

12

21

7

1

23

51

48

32

13

22

30

31

43

42

49

18

50

36

47

7

20

6

33

19

21

17

20

46

45

22

13

2

51

16

23

14

24

15

34

2

Aron Babairean te Wareware ni Katoa Wiiki ibukin
 “Te Kakaewenako man Boki aika Tabu n te O Tetemanti” (tara iteraniba 74–75).

WIKI	WAREWARE	WIKI	WAREWARE
1	Te Babaire ni Kamaiu: Moses 1:39; Abraham 3:12, 22–28; 4:1	26	Kiteon: Tani Motiki Taeka 6:6–16; 7:1–7, 16–22; 8: 22–23
2	Te Karikibwai: Karikan B'ai 1; 2:1–3	27	Tamnton ao Terira: Tani Motiki Taeka 13:1–5, 24; 16:2–23, 28–30
3	Atam ao Nei Ewa: Karikan B'ai 2:7–9, 15–25	28	Ruta ao Naomi: Ruta 1:1–9, 14–16; 2:1–8, 15–18; 3:1, 3–11; 4:13, 17; loane 7:42
4	Te Bwaka: Karikan B'ai 3	29	Tamuera, te Burabeti n Ataeinimwaane: 1 Tamuera 1:9–11, 17–20, 24–28; 2:26; 3:1–11, 16–20
5	Kain ao Abera: Karikan B'ai 4:1–16	30	Tawita ao Koría: 1 Tamuera 16:7; 17:1, 4–24, 32–33, 37–51
6	Ana Kawa Enoka: Moses 6:21, 26–28; 7:13–21	31	Tawita ao Ionatan: 1 Tamuera 18:1–9; 19:1–10; 23:14–18; 24:9–10, 16–19; 2 Tamuera 1:4, 11–12
7	Ana Ake Noa: Karikan B'ai 6:5, 7–9, 13–22; 7:1–19, 23–24	32	Tawita ao Batateba: 2 Tamuera 11:1–4, 14–17, 26–27; 12:1–7, 9, 13
8	E Kamaiuaki Ana Utu Noa: Karikan B'ai 8:6–13, 15–17	33	Te Uea Toromon: 1 Uea 2:1–4, 12; 3:3–28; 6:1
9	Te Taua are Babera: Karikan B'ai 11:1–9; Ita 1:1–3, 33–43	34	Reoboam: 1 Uea 11:43; 12:1–21
10	Ana Berita ae Tabu Aberaam: Aberam 1:1–4; 2:6–13; Karikan B'ai 17:1–7	35	Eria te Burabeti: 1 Tamuera 17; 19:11–12
11	Aberaam ao Rota: Karikan B'ai 13:1–13; 19:1, 15–17, 24–29	36	Eria ao ana Burabeti ni Kewe Baara: 1 Uea 18:16–18, 21–39
12	Aberaam ao Itaaka: Karikan B'ai 22:1–18	37	E Kamarurungaki Naaman: 2 Uea 5
13	Itaaka ao Rebeka: Karikan B'ai 24:1–4, 7–20, 61–67	38	Eritai ao te Aine ae Mate Buna: 2 Uea 4:1–6
14	Iakobwa ao Etau: Karikan B'ai 25:21–34; 27:1–23	39	Itaia ao Etekia: 2 Uea 18:1–7; Itaia 36:1–2, 4, 13–15; 37:1–7, 15–21, 33–38; 38:1–7
15	Iakobwa ao Rakera: Karikan B'ai 29:1–2, 10–30	40	Ana Taetae ni Burabeti Itaia: Itaia 1:17–19; 2:2–4; 11:6–10; 53:3–5; 55:8–9; 58:6–14
16	Iakobwa e riki bwa Iteraera; Iotebwa e kaboaki nako Aukibita: Karikan B'ai 35:9–12; 37:3–14, 18–34	41	lotia ao Etira a Wareware ni Boki aika Tabu: 2 Uea 22:1–4, 8–13; 23:1–4, 24–25; Neemia 8:1–8
17	Iotebwa i Aikubita: Karikan B'ai 39:1–4, 7–20; 40:1–3, 5–8; 41:1, 8–12, 14, 29–36, 39–40	42	Taian Areru ao Taeka n Rabakau: Taian Areru 1:1–3; 19:1–3; 24:1–4; Taeka n Rabakau 3:5–6
18	E kabwarai buure Iotebwa: Karikan B'ai 42:3–16; 43:15; 44:1–12, 18, 33–34; 45:3–8	43	Etita: Etita 2:5–9, 17; 3:2–13; 4; 5:1–8; 7; 8:3–11, 17
19	Bungiakin ao Wetean Mote: Te Otinako 1:8–14, 22; 2:1–6, 10–21; 3:1–14, 19–20; 4:10–12	44	Iobi: Iobi 1; 19:13–26; 27:2–6; 42:10
20	Te Karekekai: Te Otinako 7:10–14, 20–21; 8:6, 17, 24; 9:6, 10, 23; 10:14–15, 22; 11:5; 12:30–32, 41–42	45	Ieremia: Ieremia 1:1, 4–9; 18:1–6; Itaia 64:8
21	Te Otinako: Te Otinako 14:5–16, 19–31	46	Ana Tembora Toromon: 1 Rongorongongo 28:20; 29:6–9; 2 Rongorongongo 5:1; 6:1–3
22	Tibun Iteraera ngke a Karekea te Manna mai Karawa: Te Otinako 16:1–8, 21–31, 35	47	Taniera ao Kanan te Uea: Taniera 1:1, 3–20
23	Tuua ake Tebwina; te Naeta ae te Burati: Te Otinako 19:1–5, 20; 20:1–17; 31:18; Warekaia Iteraera 21: 4–9	48	Tiateraka, Metiaka, ao Abeteneko: Taniera 3:1, 4–30
24	Natin Terobeata Aine: Warekaia Iteraera 27:1–7	49	Taniera ao Raian: Taniera 6
25	lotua ao ana Buaka leriko: lotua 1:1–11, 16–17; 2:1–6, 14; 3:5–9, 13–17; 6:1–5, 13–16, 20, 23; 24:14–18	50	Iona ao te Kua: Iona 1; 2; 3:1–5
		51	Rakan Boki aika Tabu: Amota 3:7; Naum 1:7; Abakuka 3:19; Tebania 3:16–20
		52	Maraki: Maraki 3:8–12; Maraki 4:5–6

Iroun Rosemary M. Wixom

Beretitenti ni Kabuta ibukin
te Buraimwari

Te Ri Aantano n Tokanikai

*“Ai korakorara ana baire
Atuara” (2 Nibwaa 9:13).*

Ntain te tiburing, Ngai ma kainnabau te mwaane ti nako ni kaea ana takakaro n te butibooro tibura te mwaane ae aua ana ririki. A bane n namakina te kukurei aomata ni kabane ngkai a tabe ni biri ataei ni kaea te booro. Ngke e a tang te kabanea ni biira, a aki ataia taan takakaro bwa antai ae moanna ke ae bina. A bon ti takakaro ni kangai.

A butiaki taan takakaro irouia kouti bwa a na iobai ma kaain te tiim are teuana. Ngkanne ti a noora te bwai teuana ae kamimi. A weteia kain te tiim ni kabane iroun aia kouti bwa a na ira te tatakaro are a aranna bwa te ri aantano n tokanikai.

Kaaro, tiibu ao ake a roko ni maku n te takakaro a tei ao ni katei uoua rain ni kaitaraia i bon irouia. Ngkanne a tabeki baia i eta ao a karaoa te kawai riaan baia mai nano. A ngangare ataei mani kukurei ngke a biri i aan baia ikawai ake a kaungaungaiia inanon kawaia.

N te tai ae waekoa ataei man te tiim are teuana a baireia bwa a na

reita naba te kukurei. Ni kabane taan takakaro a kaungaungaki irouia ikawai ngkai a biribiri ri aantano.

N au iango ao I kona n noora te tamnei teuana. Iai au namakin bwa I noria ataei aikai ni maiuakina ana babaire Tamara are i Karawa are e karaoia ibukiia ataei n tatabemani nako. A biribiri i aon te kawai are eti man iririki, i aan baia aomata ake a tangiriia. A bane n namakina te kimwareirei ataei ni menaia i aon te kawai.

Iesu Kristo e a tia ni “kanikinaea te kawai ao ni kaira te kawai” ibukira n tatabemanira nako.¹ Ngkana ti iriria, ti na bane n okira mwengara are i karawa ao ni kamanoaki inanon bain te Tama are i Karawa. ■

BWAI AIKA A NA TARAKI

1. “Ai Batira te Tangira,” *Kuma n Taromauri*, nambwa. 195.

Reiakiniko riki taekan ana botoniango te Buraimwari ibukin te namwakaina aei!

Te Tama are i Karawa e Katauraoa te Kawai ibukiu bwa N na oki Nakoina

I mwain rokora n te aonaaba, ti maeka i karawa ma Tamara are i Karawa ao Natina, Iesu Kristo.

E kaota nakoira ana babaire Tamara are i Karawa. Ti rinea bwa ti na ira ana babaire Tamara are i Karawa ao n roko nakon te aonaaba.

Tamara are I Karawa e tangirira ao e tangirira bwa tina manga Okiria. E kanako maia Natina, Iesu Kristo, bwa e na kaota te kawai ao ni buokira bwa tia onga ni manga Okiria.

Ngkana ti okira Tamara are i Karawa, E na butimwaira n oki ma baina aika tangaina!

ao ni maiu ma te onimaki.

Ti toa te kawai n oki nakon Tamara are i Karawa man:

bwabetitoaki ao ni kamatoaki,

karaoi berita aika tabu n te tembora,

butimwaea te toa,

Aio ngai!

TE KAWAI IBUKIU

Karaoa te boutita n tei ibukin kawaim n oki nakon te Tama are i Karawa. Korea te kawai i aon te beeba ke te kairababa ni boutita. Karekea te ikawai bwa e na buokiko ni korei tamnei aika uareke ao ni kanim n te kuruu ke kanim n te teibi n ira nako anauna. Kanim taian tamnei ke korea tamneim n taai aika kakawaki n aron te bwabetito.

KONA KAINNANO:

Te mwakoro ni beeba ke te raubaba ni boutita

Taian tati

Kuruu ke te teibi

Kureiaon, mwaaka, ke bentira

KUNA AO BOKI AIKA TABU

- "He Sent His Son"
(*Children's Songbook*, 34–35)
- loane 3:16–17

IANGO IBUKIN TE TAETAE N TE UTU

Te rongorongo aei e kamatata ana babaire te Tama are i Karawa n te kawai ae rangin bebete. Ko kona ni karaoia kaain am utu bwa a na ikaruoro ni kabonganai bwai n reirei aika tamnei ni kamatata kakaokoron mwakoron taian babaire. Ngkanne kam kona ni uaia ni maroro bwa kam na kanga n ibuobuoki i bon i marenami n tiku i aon te kawai are e na kairii ngkami n oki nakon te Tama are i Karawa.

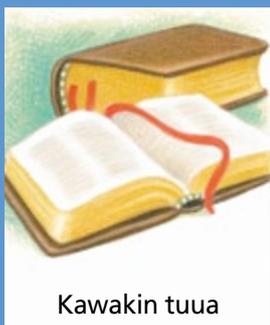
Maiu i mwain
te Maiu aei

Katoka i aom ana
otanga te Atua

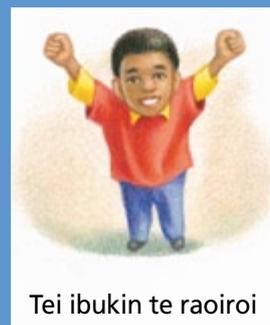
Ana Bwaintituaraoi te
Tamnei ae Raoiroi

Kawakin tuua

Au bong ni
bwabetito

Tei ibukin te raoiroi

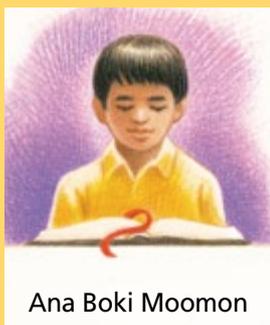
N na irira
Iesu Kristo

N na rin inanona
n te bong teuana.

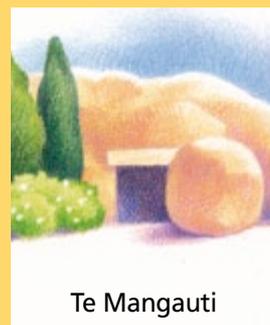
I a manga okira te
Tama are i Karawa!

Ana Boki Moomon

Au utu n taai
aika a na roko

Te Mangauti

E KONA N NOORAI?

Iroun Teresa Starr

Bon te moaningabong ae kakantangingaia natiu te mwaane, Taniera, bon ana moanibong nakon te kintakaten, ao e karako tabeaiangana ibukin kitanan te mwenga n nako n reirei. I kan kakoaua raoi bwa ngkana e namakinna bwa e bon tauraoi n rinanon kakaewenako n te “aonaaba ae koaua.” I tuanga Taniera ae N na rangin miti ngaia ngkana e a nako. I kakoaua nakoina bwa e ngae ngke I aki kona ni mena irarikina n te reirei, e aki riai ni maku ke ni maroa ibukina bwa e na bon tararuaia Tamana are i Karawa. I kauringnga bwa e kona n tataro n tabetai, n te tabo teuana ao bwa te Atua e na ongo irouna n tainako.

Ngke I taetae, Taniera, ae ai tibwa nimaua ana ririki ni maiu, e kakauongo raoi ma nana. I mwin ana iango teutana ao e kaeka, “E kona n noorai ngkana I mena n au auti?”

“Eng,” I kakoaua bwa e kona.

“E kona n noorai ngkana I mena i tinaniku?” e titiraki.

“Eng, E kona n noriko n tainako,” I kaeka.

E tara ni kukurei Taniera ao e waekoa ni biri nako tinanikun te auti. I karaurau n ririmwina. E tararake Taniera nakon te nang, karawa ae buruu ao e titiraki, “Ngkana I tararake n tara karawa ao ni moangare, E kona n noorai ao E na moangare nakoiu?”

I aki kona n taetae ibukina bwa te bwai are e taekinna e karika ae kanga I a rangin

E biri Taniera nakon te kawatawanang ao n titirakinai, “Ngkana I tararake n tara karawa ao ni moangare, e na moangare naba te Atua nakoiu?”

rootaki iai, ma I katoutoua atuu ni kaotia bwa, “Eng!”

Inanon tararakena, e taratara nako ao ni kakaeta karawa, kanga ai aron ana onimaki te ataei, ae kororaoi. E titiraki Taniera n iango, “I kona n Nooria?”

“Ko aki kona n Nooria,” I kaeka, “ma ko na ataaia bwa E mena ikekei ibukina bwa ko na namakina Moangarena inanom.”

E tei ni moangare Taniera ngkai e kamwataua n tara karawa. Man tarakin ubuna ae rau ae e ubu n anera, I ataaia bwa e namakina te moangare are mai karawa i kabin nanona.

Mai nanon wiia ataei aika uarereke (akea aia bure) ti reiakina ae bati n taekan te onimaki—te onimaki are ti kantangingaia are a na nim ma ngaia n aki toki. Ni koauana a kunea bwa e ngae ngke e tamaroa te maiu, n tabetai e boni matoatoa. Ti tataro bwa aia onimaki e na kona ni buokia n teimatoa ni kaitarai (taai akana a matoatoa akanne).

Ngkana iai taai aika a matoatoa inanon maiu, I uringa ana katoto Taniera, ao ma aron aia onimaki ataei are a kona ikawai ni karikira-kea mai nanoia ao I tararake ni kakaeta nako karawa ao n titiraki, “E kona n noorai?” Ngkanne, n ai aron Taniera, I iango ma te karaurau, “I kona n Nooria?” Ngkana I iango n aron ana nanoanga nakoia aika mwaiti inanon maiu, e kakoaua te Tamnei ae Raoiroi nakoiu bwa I a tia n namakina raoi ana tangira te Tama are i Karawa ni boou inanon au onimaki ao ni kaungaki n te onimaki, e kakoaua te Tamnei nakoiu bwa I kona n tainako n namakina ana tangira te Tama are i Karawa. ■

E maeka te tia koro karaki i Utah, USA.

HAROLD B. LEE

Harold B. Lee e reiakina bwa e kona ni kinaa te Tamnei ngke e uarekeke. N te bong teuana e a moana nakonakona nakon tabeua taabo ni maeka aika aikoa **maekanaki**, ma te bwana ae e wewetea arana ao e tuangnga bwa e na aki nako ikekei. E ongeaba Harold. E reitinako n irira te Tamnei ni kabuta tokin maiuna, n ai aron ngke e kaira ana **Burokuraem te Ekaretia ibukin te Mweraoi**. E kaira naba aron ana tararua te Ekaretia are e karikirakei **bwai n reirei** ni buokia kaain te aro ni kinaa te Tamnei inanon maiuia.

Inanon te Rongorongon naba aei

IBUKIIA KAIRAKE N IKAWAI

42

Teimatoa **Raoi**

Ti aki riai ni kantangaia bwa ti na birinako man katakira berita nakon te Uea bwa ti na kakaonimaki n tainako.

N oneanmwinn anne ti riai ni babaire bwa ti na teimatoa raoi, ao ngkanne ti na kakabwaiaki.

IBUKIIA KAIRAKE

MWAKORON NI KAOUA **KAKABWAIA**

Tera kakabwaiaki aika roko man karaoan rongorongon te utu ao uotakin araia bakatibu nakon te tembora? Kairake aikai mai New York, USA, a tibwaua te bwai ae a rinanona.

60

IBUKIIA ATAEI

69

Bwatiboti

Kakaea titambwan te aba inanon te *Riaona* ni kanimwa ma am bwatiboti n te ririki aei!